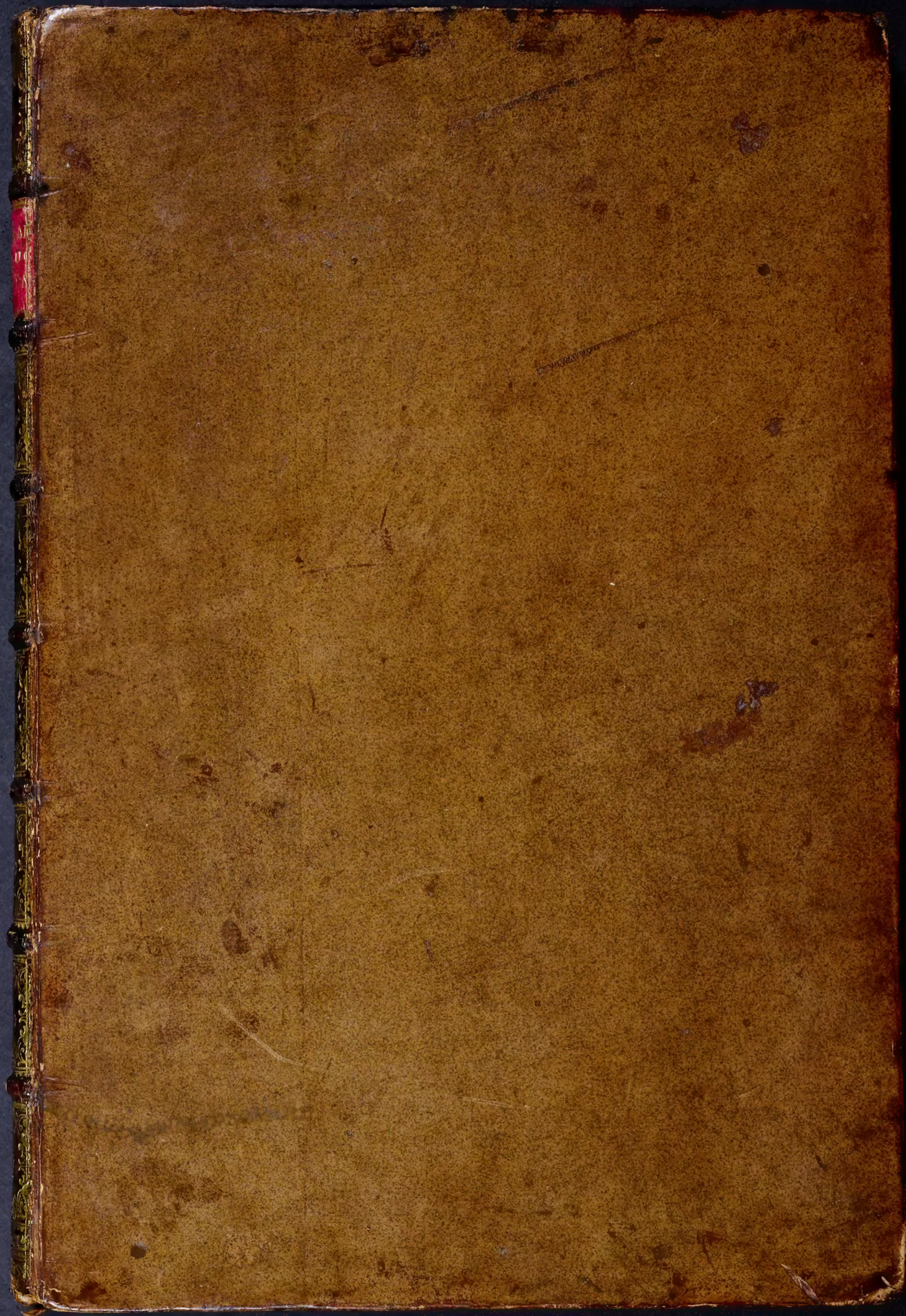

Verheerlykt Amsterdam
Compleet

Graftomben.
Compleet met Zeldzame Blade met [illegible]

Groot [illegible]
Van de [illegible]
Compleet

Afbeeldingen van de [illegible]
Compleet

4 delen in I.

pl. 22 in Verzameling badly stained.

plates in this Bk ascribed to
Gaspar-Philips Jacobs (1732-89)
by Benezit p. 95

OP DE
TYTELPRINT.

De ſchrandre TEEKENKUNST, geprikkeld door 't beloven
    Van welverdienden loon en onafkeurbren lof,
Heft, vol verwondering, het ſcherpziende oog naar boven,
    En vind, hoe meer zy ziet, hoe meer verſchiet van ſtof,
Wat Zuil beſchouwt haar oog', wat Beelden ziet zy ſieren!
    Wat wekt de vrolykheid in Y en AMSTELVLOED!
Wat doet de KOOPMANSCHAP verheugd den Slangſtaf zwieren!
    Wat of de VRYHEID dus de VREEDE omarmen doet!
Die Zuil vertoont de vreugd van Y en AMSTELSTROOMEN,
    Nu WILLEM en zyn Gade aan hunne boorden treên;
En 't jeugdig vorstlyk paar zich ziet verwellekomen,
    In 't vorstlyk STADGEBOUW, by 't juichen van 't gemeen.
Hiérom juicht KOOPMANSCHAP, de VRYHEID en de VREEDE...;
    Geen wonder! ieder hoopt op 's Prinſen moed en deugd,
Ja hoopt van d'eerſten veél... maar allés van de tweede!
    ô God! maak Nederland noch lang om Hem verheugd!
Zo moog' de Kunst noch lang, met recht, voor ieders oogen,
    En Hem, en zyne Gade, in beeldtenis verhoogen.

J. NOMSZ.

Rein.r Vinkeles, inv. et sculp: 1772.

By Johannes Smit, Boek en Kunstverkoper,

Met Privilegie vande Wel Ed: Groot Achtb: Heeren Burgemeesteren der Stad Amsteldam.

'T VERHEUGD

AMSTERDAM,

TER GELEGENHEID VAN HET PLEGTIG BEZOEK HUNNER DOORLUGTIGE EN KONINGKLYKE HOOGHEDEN,

WILLEM,

PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU,

ERFSTADHOUDER DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, enz. enz. enz.

EN ZYNE GEMAALINNE

FREDRICA SOPHIA WILHELMINA,

PRINSESSE VAN PRUISSEN,

Op Maandag, den 30 May, en eenige volgende dagen des jaars 1768.

DOOR

JAN WAGENAAR,

HISTORIESCHRYVER DER GEMELDE STAD.

TE AMSTERDAM,

By YNTEMA EN TIEBOEL.

MDCCLXVIII.

'T VERHEUGD

AMSTERDAM,

Ter gelegenheid van het plegtig Bezoek hunner Doorlugtige en Koningklyke

HOOGHEDEN,

WILLEM,

PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU,

ERFSTADHOUDER DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, enz. enz. enz.

EN ZYNE GEMAALINNE

FREDRICA SOPHIA WILHELMINA,

PRINSESSE VAN PRUISSEN.

O ver ons de Gedenkſchriften der geſchiedeniſſen onzes Vaderlands, eenigszins, toelichten, is, hier te Lande, even als onder de meeſte volken der weereld, het vrolyk en plegtiglyk inhaalen, huisveſten en vergaſten van 's Lands Vorſten; van de doorlugtige Perſoonaadjen, die, in veele voornaame opzigten, met derzelver gezag, bekleed waren, en hierom derzelver *Stad-* of *Stedehouders* genaamd werden, en zelfs van uitheemſche Mogendheden, van de oudſte tyden af, zeer gemeen geweeſt. 't Zy dat men, met dit alles, 's Volks hoogagting voor, en verpligting aan zulke Perſoonaadjen heeft willen te kennen geeven: 't zy dat men eene algemeene vertooning heeft willen maaken van de vreugde, die klein en groot gevoelde over de eere van eenig aanzienlyk bezoek; 't zy dat

'er ook andere redenen met deezen hebben ſamengeloopen, om deeze gewoonte, alomme, en ook in ons Vaderland, in te voeren, en ſtand te doen houden.

Maar, onder alle de Steden van Holland, heeft de Stad AMSTERDAM, van vroeg af aan, uitgemunt, in het plegtiglyk onthaalen van groote Perſoonaadjen, die haar kwamen bezoeken. De Stad begon naauwlyks genoemd te worden, onder de Steden deezes Lands, in het begin der veertiende eeuwe, toen zy den Biſſchop van Utrecht, haaren Heer, vrolyk inhaalde, en met den eerenwyn beſchonk. Keizer Fredrik de III. en de Roomsch-Koning Maximiliaan, zyn Zoon, die met 's Lands Vorſtinne, Vrouwe Maria, gehuwd was, werden, in Maart des jaars 1486, te Amſterdam, door de twee en twintig Gilden en de drie Schutteryen, voorgelicht van groote toortſen, ſtaatelyk, ter Stede ingeleid, terwyl de huizen alomme, naar den eenvoudigen ſmaak dier eeuwe, met lenteloof en gebloemte, verſierd waren. De Heer van Hierges, Stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht, van de Spaanſche zyde, werdt, in 't jaar 1574, te Amſterdam, daar de Regeering toen nog dezelfde zyde hieldt, ook door de Burgery, met fakkels en toortſen, ingehaald. Maar met veel algemeener en inniger hertelykheid, geſchiedde de inhaaling van Prinſe Willem van Oranje, in de Lente des jaars 1580, toen de Stad tot zyne en de Staatſche zyde was overgegaan. Men voerde den Vorst, met fierlyk uitgeſtreeken Schepen en Jagten, van Muiden af, herwaards, en men ontving hem, met pragtigen toeſtel, ten bewyze zyner welkomſt, in de Stad. 't Geſchut op 't Kamperhoofd, op de nieuwe Brugge, en op de Schepen, werdt, op 's Prinſen nadering, gelost. In 't Damrak, werdt hy, door een' Neptunus, op een' Walviſch zittende, en door eene Maagd, den Oosterſchen handel verbeeldende, begroet, en met een gevegt in 't water, tuſſchen tien of twaalf rappe gaſten, vermaakt. Aan den Dam opgetreden, werdt hy, door Burgemeeſteren, ontvangen, en, tuſſchen de gewapende Schutterye door, naar 't Stadhuis geleid: van waar men hem, eerlang, bragt, ten huize van

Bur-

Burgemeester *Dirk Janszoon de Graaf*, in de Warmoesstraat, tegen over de Paapenbrugssteeg, daar hy, eenige dagen, op Stads kosten, onthaald werdt, terwyl, door de gantsche Stad, drie avonden agtereen, pektonnen gebrand en vuurwerken afgesteken werden. De algemeene Landvoogd, Graaf van Leicester, werdt, in de jaaren 1586 en 1587, ook, op diergelyke wyze, ingehaald; in 't gewezen S. Cecilien-Klooster of Prinsen-Hof, geherbergd, en op 't Stadhuis, met eene avondmaaltyd, vereerd. Men luidde de klokken; men loste 't geschut; men ontstak vuurwerken, en de spits van den Oude-Kerkstooren werdt, door middel van papieren lantaarnen, verlicht, van boven tot beneden. 's Lands Stadhouder, Prins Maurits, werdt, in May des jaars 1618, niet minder plegtiglyk, te water, ter Stede ingevoerd, en door de Rederykers-Kamers, met Vertooningen en Schouwspelen, vereerd. Wy spreeken niet van het grootsch onthaal der Koninginne Moeder van Frankryk, Maria de Medicis, in 't jaar 1638; der Koninginne van Groot-Brittanje, Henriette Marie, die van den Stadhouder, Prinse Fredrik Henrik, verzeld was, in 't jaar 1642; der Prinsesse Weduwe van den gemelden Prinse, die, in 't Heeren Logement, gehuisvest werdt, in 't jaar 1655; der Keurvorstinne van Brandenburg, met derzelver Vorstelyk gezelschap, in 't jaar 1659; noch van dat van Peter den Grooten, Keizer van Rusland, en deszelfs Gemaalinne, in den jaare 1716. Doch wy konnen niet nalaaten aan te merken, dat de Stad, in alle deeze plegtige onthaalingen, getoond heeft, dat zy den meest gezuiverden smaak van uitgelezen verlustigingen, door den steeds veranderenden loop der gebruikelykheden, wist in te volgen en te verbeteren, om doorlugtigen Persoonaadjen, en 's Lands Stadhouderen boven al, overvloed van eere, gemak en genoegen toe te brengen.

Nimmer, nogtans, is zulks klaarder gebleeken, dan ter gelegenheid van het lang gewenscht bezoek, waarmede zyne DOORLUGTIGE HOOGHEID, WILLEM, *Prinse van Oranje* en *Nassau*, *Erfstadhouder van alle de Vereenigde Nederlanden*, en

haare KONINGKLYKE HOOGHEID, FREDRICA SOPHIA WILHELMINA *van* PRUISSEN, zyne Vorſtelyke Gemaalinne, de Stad, onlangs, hebben gelieven te vereeren. Al wat de wyze zorgvuldigheid van bedaagde Regeerders heeft konnen uitdenken, om het verblyf der Vorſtelyke Perſoonaadjen, in deeze groote en woelige Stad, veilig en geruſt te maaken: al wat de ervaarenis van mannen, die de weereld en de Hoven gezien hadden, heeft mogen opleveren, om hunne Hoogheden, met de meeſte eere, ook het meeſte vermaak aan te doen, is in 't werk geſteld: en op den wenk der Beſtierderen, hebben zig duizend handen bewoogen, om al het vereiſchte te vervaardigen, in zo kort een' tyd, dat elk 'er, met reden, over verbaasd geſtaan heeft. De uitkomſt heeft beantwoord aan de vereenigde poogingen van allen, die 't beleid van 't werk hebben gehad. Hunne Hoogheden zyn vergenoegd vertrokken. En hoe kon het genoegen der Regeeringe en der Burgerye dan toch nalaaten volkomen te zyn?

Ik heb voor, dit plegtig bezoek, en 't gene het zelve voorgegaan is en verzeld heeft, tot op het vertrek der Vorſtelyke Gasten, omſtandiglyk, te beſchryven. De Amſterdamſche Burgery en veele ingezetenen onzes Lands zullen zig, met vermaak, herinneren perſoonen en zaaken, naar welker gezigt, zy zoo greetiglyk gejookt hebben. En de nakomelingſchap, zo anders aan dit geſchrift zo lang een leeven beſchooren is, zal 'er uit konnen zien, hoe men 't hebbe aangelegd, om de woeligſte plegtigheden, in eene zeer groote en volkryke Stad, genoeglyk en met orde, te doen afloopen.

Zyne Hoogheid, reeds in den jaare 1767, door Burgemeeſteren van Amſterdam, meermaalen en ernſtelyk, van Stads wege, verzogt geweeſt zynde, om deeze Stad, gelyk andere Steden, te vereeren met een bezoek, hadt zig daartoe, terſtond, genegen verklaard; doch de tyd van het zelve was onbepaald gebleeven. De reis naar Berlyn, in den Herfſt des gemelden jaars, en het hooge Huwelyk van den Prinſe, ſedert, zynde opgekomen, moeſt het lang gewenſcht bezoek, noodwendig, worden uitgeſteld, tot

in de Lente en het aangenaam Saizoen des tegenwoordigen jaars. Eindelyk, verklaarde zyne Hoogheid, die een ſpeelreisje naar 't Loo in den zin hadt, omtrent den aanvang van May, dat hy voorneemens was, met zyne Koningklyke Gemaalinne, tegen 't einde der gemelde maand, het beloofde bezoek in deeze Stad af te leggen. Burgemeeſteren begreepen ligtelyk, dat de betaamlykheid vorderde, dat de Vorſt, naar den eiſch zyner hooge waardigheden, en de Prinſes, zyne Gemaalin, overeenkomſtig met derzelver Koningklyke afkomſt en aanzienlyke verbindteniſſen, met alle eere, ontvangen, gehuisveſt en onthaald werden. Ook beſloot men, terſtond, al het vermogen der Stad aan te leggen, om dit einde te bereiken. De grootſte zwaarigheid, die zig, al in den eerſten opſlag, vertoonde, beſtondt in het uitvinden van eene verblyfplaats in deeze Stad, waar het Vorſtelyk paar, eenige dagen, bekwaamlyk, zou konnen geherbergd worden. Verſcheiden Logementen, daar voormaals aanzienlyke Perſoonaadjen hunnen intrek plagten te neemen, werden te klein, te oud, of, om andere redenen, te onbekwaam bevonden. De welvoeglykheid gedoogde niet dat men hunne Hoogheden, die, door de Stad, ſtonden onthaald te worden, eene verblyfplaats aanwees, in 't huis van een byzonder Lid der Regeeringe, of van eenig ander aanzienlyk inwooner. Men werdt dan te raade, het Stadhuis, ſchoon nimmer tot zulk een einde gebruikt, te ſchikken en toe te bereiden, tot een Logement voor het doorlugtig Paar, en de voornaamſte vertrekken van het zelve zulks te veranderen, dat zy, binnen weinige weeken, in een gemakkelyk, ruim en aanzienlyk Hof hervormd werden. De Prins betoonde zig ten hoogſte vergenoegd over dit beſluit: en de Heeren Burgemeeſteren, die thans waren Mr. EGBERT DE VRY TEMMINCK, JAN CLIFFORD, Mr. WILLEM HUYGHENS, *Heer van Honkoop*, en Mr. GUALTERUS PETRUS BOUDAEN, geholpen van de Vrouwen der Heeren Clifford en Huyghens, en van vier Commiſſariſſen uit de Vroedſchap, de Heeren Mr. PIETER HARTSINCK, Mr. JAN VAN DE POLL PIETERSZ., NICOLAAS GEELVINCK, *Heer van Stabroek* en

Mr. JACOB HOP, ſtelden, terſtond, orde, om de noodige veranderingen te maaken in de uitgekooren vertrekken, en dezelven te voorzien van deſtigen inboedel en huisſieraaden. En naardien Burgemeeſteren geraaden gevonden hadden, hunne Hoogheden, van deezer Stede wege, te vereeren en te verluſtigen met zang en ſpel, bevlytigden de Heeren Commiſſariſſen zig, op hun verzoek, om de tafel der doorlugtige gaſten te voorzien van een dagelykſch gepaſt Muzyk; te gelyk de vereiſchte toebereidſels maakende tot een luiſterryk vreugdefeeſt, waartoe alle de Leden der Regeeringe en andere voornaame Luiden, ingezetenen en vreemden, ſtonden genodigd te worden.

Midlerwyl, zondt men, uit den Haage, berigt, van de hoedanigheden en 't getal der Perſoonen, die hunne Hoogheden ſtonden te verzellen; op dat Burgemeeſteren, by tyds, zouden konnen zorgen, om den Stoet te voorzien van huisveſting, ſpyze en drank. Hy beſtondt uit omtrent honderd perſoonen, ruim veertig paarden, vyf koetſen en eenige andere rytuigen. In 't Stadhuis, konden, behalve hunne Hoogheden, maar weinige Perſoonen geplaatſt worden. Burgemeeſteren hadden, hierom, reeds te vooren, aan Bewindhebberen der Ooſtindiſche Maatſchappye ter Kamer in Zeeland verzogt, om het gebruik van derzelver Logement, aan de Ooſtzyde van den Kloveniers-burgwal, zynde een gedeelte van het vermaarde Huis van Trip; en aan Bewindhebberen der zelfde Maatſchappye ter Kameren Delft, Rotterdam, Hoorn en Enkhuizen, om het gebruik van een diergelyk ruim Logement in de Doeleſtraat: en beide deeze Logementen waren der Stad, tot herberging van den meeſten Hofſtoet van hunne Hoogheden, beleefdelyk, toegeſtaan. Men maakte, terſtond hierna, eene ſchikking op het plaatſen van den Stoet, waarvan een afſchrift ter hand geſteld werdt aan 's Prinſen Hof-Fourier, die, tot dat einde, herwaards gekomen was; en, naar dit afſchrift, Briefjes uitdeelde, waaruit elk zien kon, waar hy geplaatſt was.

Burgemeeſteren hadden, ondertuſſchen, op den elfden May, de Vroedſchap doen vergaderen, en aan dezelve van de aanſtaande

komſt

komſt van hunne Hoogheden, en van de wyze, op welke, men de Vorſtelyke Perſoonaadjen en derzelver Hofſtoet meende te moeten ontvangen en herbergen, in 't algemeen, kennis gegeven, met verzoek, om gemagtigd te worden, tot verrigtinge van al wat daartoe vereiſcht werdt, op koſten van de Stad. De Vroedſchap, Burgemeeſteren voor derzelver genomene moeite bedankt hebbende, keurde al het verrigtte goed, en magtigde hen tot het gene 'er verder zou dienen gedaan te worden.

Eenige dagen laater (1), gaven myne Heeren van den Geregte, by openbaare afkondiging, ook aan de Gemeente kennis van de verwagtte komſte hunner Hoogheden, die, op Maandag den dertigſten der maand, te gemoet werden gezien: haar te gelyk waarſchuwende, „ om alle huizen te verlichten, naar elks byzon- „ dere zinnelykheid, zonder dat men elkanderen daartegen iet zou „ mogen vergen, of tot het draagen van Linten, of andere en „ verdere vreugdebedryven noodzaaken". En naardemaal men allermeeſt bedugt was, dat de aankomſt en het verblyf hunner Hoogheden gelegenheid geeven mogt, tot gevaarlyke verdringing onder eene geweldige menigte van menſchen en rytuigen; en dat ſommige vreugdetekenen brand mogten veroorzaaken; zo werdt, by de gemelde afkondiging, ook tegen 't een en 't ander zorg gedraagen; en bevolen „ dat, ten dage der inkomſte van hunne „ Hoogheden, alle Rytuigen, Krui- en Handwagens, Perſoo- „ nen te paarde, loſſe paarden en ander vee, zig zouden hebben „ te onthouden van den Haarlemmer- en Nieuwendyk, en Vy- „ gen- of Middeldam voorby het Stadhuis, tot dat de geſchaarde „ Burgery, tuſſchen welke hunne Hoogheden zouden doorryden, „ zou afgetrokken zyn: de koetſen, die aan 't Stadhuis zyn moes- „ ten, alleenlyk uitgezonderd. Ook mogt niemant met den Stoet, „ die hunne Hoogheden verzellen zou, binnen de Haarlemmer- „ Poort, welke, terſtond, agter den trein, zou geſlooten wor- „ den, tragten in te dringen. De perſoonen, die, met rytuigen, „ op

(1) Op den vier en twintigſten.

„ op den dag der inkomſte, en geduurende 't verblyf hunner Hoog-
„ heden, aan 't Stadhuis moeſten zyn, moeſten hunnen weg nee-
„ men door de Kalverſtraat, van de Munt en Osjesſluis af; en de
„ ledige rytuigen, tuſſchen 't Stadhuis en de nieuwe Kerk, door
„ de Mol- en Toorenſteegen, naar den Singel, doen afryden:
„ moetende dezelven, wanneer zy iemant van 't Stadhuis wilden
„ afhaalen, haaren weg neemen door de korte Gaſthuis-molen-
„ ſteeg en Stilſteeg, en zig plaatſen, agter, en aan de zuidzyde
„ van 't Stadhuis: en de genoemde ſtraaten en wegen, geduu-
„ rende den gemelden tyd, door geen ander rytuig, paardry-
„ ders, loſſe paarden, of ander vee, gebruikt worden. Eindelyk,
„ mogt iemant, die aan 't Stadhuis geweeſt was, niet, voor het
„ zelve, op de kleine ſteentjes, tuſſchen de wagthebbende Bur-
„ gers, blyven ſtaan". Tot voorkominge van brand, was, by de gemelde afkondiging, verbooden „ geduurende den tyd, dat de
„ huizen verlicht waren, eenige vuurwerken of voetzoekers af
„ te ſteeken, pektonnen te branden, of met ſchietgeweer te
„ ſchieten, alles op de boeten, daar tegen geſteld".

Doch, behalven in de afkondiging, van welke wy ſpreeken, werden, by Burgemeeſteren, nog andere middelen beraamd en in 't werk geſteld, om ongelukken, door verdringing en onverhoedſchen brand, te voorkomen. Het plein voor 't Stadhuis, de *kleine ſteentjes* genaamd, werdt met eene ſtevige borſtweering omzet, in welke, twee openingen waren, doorgaands met ſlagboomen geſlooten, om rytuigen in- en uit te laaten: en agter 't Stadhuis, ſtonden vier borſtweeringen, twee ter wederzyde van den opgang, en twee in dezelfde ſtrekking aan den waterkant, om den koetſen het inryden tegen elkanderen te beletten. Het Damrak, waar, in voorgaanden tyd, zwaare ongelukken, door verdringing, waren voorgevallen, werdt afgeſchut met een houten beſchot. En diergelyke afſchuttingen, doch meeſt met ſtaketſels, geſchiedden ook langs den Dam; op 't Haarlemmer-Plein; omtrent de batteryen by de Haarlemmer-Poort, waar de toeloop van 't onbedreeven gemeen, altoos, met gevaar verzeld is; buiten

ten de Haarlemmer-Poort, langs de Stads veſten; in de Stad, omtrent den Schouwburg; op de plaatſen, daar hunne Hoogheden in de Jagten ſtonden te gaan, en elders meer, daar groote aandrang van volk en rytuigen te gemoet gezien werdt. Tegen de gevaarlyke gevolgen van onverhoedſchen brand, werdt ook, door Burgemeeſteren, byzonder zorg gedragen, vooral in 't Stadhuis, daar ſterk geſtookt, en dat, van binnen en van buiten, ſchoon op byzondere tyden, met veele duizenden van lampen, verlicht ſtondt te worden. De brandſpuiten, die, twee in getal, in dit treffelyk gebouw, voorhanden zyn, werden boven, onder 't dak, gezet: en, behalve deezen, twee anderen, op de binnenplaatſen gebragt: de waterbakken werden gevuld. Op de vertrekken, daar de gewigtigſte boeken en papieren bewaard worden, en die maar eenigszins aan gevaar waren bloot geſteld, werden tonnen met water geplaatst, en kleine handſpuiten, en raagbollen aan lange ſtokken gereed gehouden, om de eerſte vonk of vlam, die, hier of daar, vatten mogt, eer zy eenige ſchade deedt, ſpoedig te bluſſchen; waartoe een genoegzaam aantal van bedreeven werkvolk by der hand gehouden werdt, onder 't opzigt van den algemeenen Brandmeeſter, een' ervaaren man in zyn beroep, die, op de tyden, dat het Stadhuis ſterkſt verlicht was, op laſt van Burgemeeſteren, aldaar, geheele nagten de wagt gehouden heeft: terwyl, by ieder Brandſpuithuisje, door de gantſche ſtad, twee man geplaatſt waren, om, in geval 'er ergens brand ontſtaan mogt, ſpoedig, met de ſpuiten, by der hand te zyn. En door zulke middelen, en de gunſtige beſtiering der Hemelſche Voorzienigheid, zyn de gevreesde ongelukken, in zo veel omſlags en gewoels, boven elks verwagting, geweerd en voorkomen.

Onder alle deeze en veele andere toebereidſels, naderde vaſt de tyd der aankomſte van hunne Hoogheden, in deeze Stad. De Vorſtelyke Perſoonaadjen waren, met een gedeelte van den Stoet, die hier verwagt werdt, na 't ſcheiden der gewoonlyke Vergaderinge van de Heeren Staaten van Holland, den vierentwintigſten, uit den Haage vertrokken, en hadden 't middagmaal gehouden

den te Overveen, op de Luſtplaats van den Heere BOUDAEN, Burgemeeſter deezer Stad, die de Dagvaart in den Haage, van deezer Stede wege, hebbende bygewoond, op de herwaardsreize, de eer hadt van hunne Hoogheden te ontvangen op zyn *Elswoud*, alwaar zy zig, eenige uuren, verluſtigden.

Van hier, vertrok het Vorſtelyk gezelſchap, tegen den avond, naar de Luſtplaats *Beekeſtein*, gelegen onder Velzen, en toebehoorende aan den Heere en Mr. JACOB BOREEL JANSZ., Raad en Advokaat-Fiskaal in het Collegie ter Admiraliteit te Amſterdam, alwaar het, den volgenden dag, vertoefde, om, op den zes en twintigſten, een togtje naar de Helder en Texel te doen. Hunne Hoogheden vonden, by derzelver aankomſt op Beekeſtein, het middenuitſtek van den agtergevel van 't huis, de groote laan, en de *Colonnade*, ten einde derzelve, fraai verlicht; doch daar werden geene Vuurwerken afgeſteken; gelyk men verſpreid heeft.

Burgemeeſteren, midlerwyl, een ontwerp hebbende gemaakt van de byzondere en plegtige wyze, op welke men, huns oordeels, de doorlugtige Perſoonaadjen, hier ter Stede, behoorde te ontvangen, te begroeten, te onthaalen en te vermaaken, bragten 't, den zelſden zes en twintigſten, in de Vroedſchap, daar het, volkomenlyk, werdt goedgekeurd. De Logementen der Ooſtindiſche Maatſchappye, alwaar een groot gedeelte van 't gevolg hunner Hoogheden ſtondt geherbergd te worden, waren nu in genoegzaame gereedheid gebragt: en men arbeidde, dagelyks, vroeg en laat, met ongemeenen yver, om het Stadhuis in eene waardige en gemakkelyke verblyfplaats voor het Vorſtelyk Paar te hervormen: 't welk maar even by tyds gelukt is: zo dat, volgens de gemaakte ſchikking, tegen den beſtemden dag, bekwaamlyk, konden geherbergd worden,

IN HET STADHUIS,

HUNNE DOORLUGTIGE EN KONINGKLYKE HOOGHEDEN, *in de voornaamſte vertrekken van de tweede verdieping, langs den voorgevel.*

De

De Freule VAN DANKELMANN, *in de binnenkamer, beneden, by den Concherge* van Buren.

Haare Kamenier, *in de kleine ſlaapkamer aldaar.*

Een der Kamerjonkers, by beurte, *op de Puije, in een Ledikant, welk by dag weggenomen werdt.*

Twee Kamervrouwen van haare Koningklyke Hoogheid, *in de Zaal by den Concherge.*

Eene derde Kamervrouw, *in 't Poortaal voor de Slaapkamer haarer Hoogheden, in een Pavillioen.*

Een Kamerdienaar van zyne Hoogheid, *in 't Kabinet van de Juſtitie-Kamer, nu geſchikt tot eene Antichambre, in een Pavillioen.*

Twee Guarde-robe-meisjes, *in 't Kamertje der Dienſtmeiden van den Concherge.*

Twee Lacquaijen, *in de Juſtitie-Kamer, en voor Burgemeeſters-Vertrek, op Matraſſen.*

In 't LOGEMENT *der* OOSTINDISCHE COMPAGNIE TER KAMER IN ZEELAND, *op den Kloveniers Burgwal,*

De Opper-Hofmeeſter BIGOT.

De Opper-Stalmeeſter VAN WULKNITZ.

De Hofmaarſchalk VOIGT.

De Kamerheer GRAAF DE MARSY.

De Kamerheer RENGERS.

De Lyfmedicus van zyne Hoogheid, de Profeſſor HIERONYMUS DAVID GAUBIUS.

De Commis VAN RIELLE.

Twee van zyne Klerken.

De Secretaris BRAND en zyn Bediende.

De Chirurgyn *Schenk* en de Friſeur *la Tour.*

Zeven Bedienden van de Heeren, die, in dit Logement, geplaatſt zouden worden.

In 't LOGEMENT *der* OOSTINDISCHE COMPAGNIE TER KAMEREN DELFT, ROTTERDAM, HOORN *en* ENKHUIZEN, *in de Doeleſtraat*,

De Freule SCHWERIN.
De Freule VAN RHEEDE.
De Kamerheer VAN HEKEREN TOT KEL.
De Kamerheer GRAAF VAN HEYDE.
De Kamerjonker VAN DER BORGH.
De Kamerjonker PIEK VAN SOELEN.
De Kamerjonker VAN HEYDE *tot* OOTMAARSUM.
De Kamerjonker VAN HEKEREN *tot* BRANTSENBURG.
De Onder-Stalmeeſter COLLOT D'ESCURY.
Vier Pages, *ieder op eene byzondere Kamer.*
Twee Kameniers van de Dames, die hier geherbergd zouden worden.
Zeven Knegts van de Heeren, een Knegt van de Dames, en een Knegt van de Pages, die hier ſtonden gehuisveſt te worden.

Voorts, waren geplaatſt, in 't Logement het *Kaſteel van Antwerpen*, agter 't Stadhuis,

Drie Kamerdienaars,
Vier Loopers en
Vier Lacquaijen van zyne Hoogheid: en
Twee Knegts van de Kamerdienaars.
Ook aten aldaar,

aan de eerſte Tafel,

De Onder-Stalmeeſter *Collot d'Escury*,
Vier Pages en
De Secretaris *Brand:*

aan de tweede Tafel,

Vier Loopers,
Vier Lacquaijen en
Twee Knegts van de Kamerdienaars;

en

en aan de derde Tafel,

Tien of twaalf, of meer Knegts van de Heeren; van de Pages, en van den Secretaris Brand.

Doch op 't Stadhuis, werdt, dagelyks, eene afzonderlyke Tafel gegeven aan

Drie Kamerdienaars,

Drie Kamervrouwen,

Den Chirurgyn *Schenk*,

Den Friſeur *la Tour*,

Den Hoffourier *Neuwirtz*, die zynen intrek by een' zyner goede vrienden hadt,

Den Commis *van Rielle.*

De twee Klerken, en

De Drie Kameniers van de Dames.

In het Logement, *den eerſten Liesveldſchen Bybel*, werden gehuisveſt en geſpysd,

Agt Lacquaijen van zyne Hoogheid, en

Twee Staaten Poſtillons.

En 's Prinſen Mondkok *Staroski*, met deszelfs *Aide* of helper, werden geplaatſt by *George Willem Nieman*, Kaſtelein in de Handboogsdoele op den Singel, die aangenomen hadt, de Spys, de Wynen en andere dranken, die op 't Stadhuis vereiſcht zouden worden, midsgaders, het meeſte Koken- en Tafelgereedſchap en eenige andere noodwendigheden te bezorgen

Voor de Paarden, de Koetſen en andere Rytuigen van het hoog gezelſchap, hadt de Piqueur *Cornelis Chriſtiaan Caspar Gregeer*, in en omtrent de Ryſchoole, ten einde der Leidſche graft, plaats verſchaft.

De toebereidſels en veranderingen, die op 't Stadhuis gemaakt waren, hadden, ondertuſſchen, de meeſte zorg en arbeid gekoſt, en den meeſten tyd geſleeten. Om het doorlugtig Paar, aldaar, zo veel gemak en genoegen te doen vinden, als eenigszins mogelyk

ware, was Burgemeesters-Kamer bereid tot een *Slaapvertrek*, waar twee *Lits d'Anges*, met rood zyden damast behangen, en met nieuwe bedden, dekſel en lynwaat voorzien, geplaatst werden. De Kamer was rondsom ook, met dezelfde stoffe, behangen: voorts met een tapyt belegd, en van een' grooten spiegel, vier *lusters*, twee kaarsarmen [*branches*] voor den schoorsteen, stoelen, kaptafel, met den zilveren huisraad daartoe vereischt, hanguurwerk en wat meer tot een deftig slaapvertrek behoort, in orde, voorzien. In het donker Poortaal, den toegang naar Burgemeesters Vertrek, hing een *luster* met twee armen. Burgemeesters Vertrek was gereed gemaakt tot eene *gehoorzaal voor de Prinsesse*, en het Poortaal ten zuiden, zynde de gewoonlyke toegang naar de Thesaurie, tot over de helft, afgeschooten; met een tapytje belegd; met groen stof behangen; van een' spiegel, twee *lusters* en anderen huisraad voorzien, en geschikt tot een Kabinet voor haare Koningklyke Hoogheid. In 't groot Vertrek zelf, lag ook een tapyt. De groote lichten, die van daar op den Dam uitzien, waren met groene zyden damasten gordynen behangen. Voorts, stonden 'er vier en twintig armstoelen, met groen zyden damast bekleed. Tusschen de groote lichten, waren drie groote spiegels geplaatst. In 't midden der Kamer, hingen drie groote gesleepen glazen kaarskroonen, en voor en aan de twee schoorsteenen, vier *branches* of kaarsarmen. De Raadkamer was geschikt tot eene *gehoorzaal voor zyne Hoogheid*, of *voor beide hunne Hoogheden.* In dezelve, stonden twee groote fluweelen armstoelen, en twee voetbankjes, bekleed met dezelfde stoffe. De stoelen waren verguld, en met gouden passementen en kwasten versierd. Voorts waren hier de gewoonlyke stoelen der zes en dertig Raaden gebleeven, en 't vertrek verlicht, door zes glazen kroonen, en vier kaarsarmen aan de schoorsteenen. Voor de groote lichten, die op den Dam uitzien, hingen groene zyden damasten gordynen. 't Poortaal voor de Weeskamer was geschikt tot een Kabinet voor zyne Hoogheid, en, op gelyke wyze, als het Kabinet voor haare Koningklyke Hoogheid, behangen en versierd. Men hadt, in de wanden van de Raadkamer en van

Bur-

Burgemeesters-Vertrek, nieuwe deuren gemaakt, om bekwaamen toegang te hebben tot deeze Kabinetten. De Justitie-Kamer, die met een tapyt belegd was, en waar vyf *lusters* hingen, en eenige stoelen stonden, diende tot eene *Antichambre* of *wagtvertrek* voor de Gehoorzaal. Langs de puije, den toegang, uit de slaapkamer, door het wagtvertrek, naar de Gehoorzaal, lag een tapyt; aan 't gewelf, hingen twee glazen kroonen, ieder van zes armen, en voor de binnenlichten, die op de Vierschaar en op de trap naar de groote zaale zien, groene zyden glasgordyntjes. Hunne Hoogheden konden dus, bekwaamlyk, zonder de groote zaal, of derzelver gaanderyen te betreeden, uit het Vertrek der Prinsesse, in de Slaapkamer, en uit de Slaapkamer, over de Puije, door de *Antichambre*, in de groote Gehoorzaal, komen: van waar zyne Hoogheid, uit het Kabinet nevens dezelve, maar vier of vyf treden behoefde te doen, naar zyne *Secretarye*, waartoe de Assurantiekamer geschikt was. Tot het voornaamste *Eetvertrek*, was Schepenskamer bekwaam gemaakt. Zy was ook met tapyten belegd: en, tusschen de lichten, versierd met vier zeer groote spiegels. Daar tegenover hingen vier *lusters*, en aan 't gewelf, vier groote glazen kroonen. Alle de spiegels en *lusters*, in alle de vertrekken, waren in vergulde lysten gevat; behalven in Burgemeesters-Vertrek, waar glazen lysten om de spiegels waren. De koorden, waar aan de glazen kroonen hingen, waren, aartiglyk, omvlogten, met rood of groen, en wit lint, door elkanderen geschakeerd. De Balie in Schepens-Kamer, binnen welke, de Practisyns en derzelver Meesters plaats hebben, was weggenomen, en de Zetel van Schepenen, met eene kleine verandering, hervormd in een verheven *Orchestre*, waar 't muzyk, onder de maaltyd, stondt gegeven te worden. De stoelen, die in dit vertrek geplaatst werden, waren, naar de grootte van 't gezelschap, meerder of minder in getal. De Kamer van Schepenen-Extraordinaris, naar welke men, door een Poortaal, uit Schepens-Kamer, toegang heeft, zou dienen om de spys en drank, van daar, aan-, en derwaards te rug te brengen; en om den voorraad van tafelgereedschap, die niet,

bezyden de tafel, in 't Eetvertrek, geplaatſt kon worden, aldaar, by de hand te houden. Het Zilver, het waardigſte Porcelein, en eenig ander tafelgereedſchap werdt, als men 't niet gebruikte, in de Rekenkamer geborgen. De invallende *Vacantie* gaf gelegenheid, dat men verſcheiden' vertrekkken, eenige dagen, zonder hinder van 't gemeen, ten dienſte van hunne Hoogheden, kon afzonderen. Doch Burgemeeſteren, die hier geene Vacantie hebben, hielden, terwyl het Vorſtelyk Paar, in derzelver Vertrekken, gehuisveſt werdt, hunne dagelykſche Vergadering in de Kamer van Commiſſariſſen van kleine zaaken. Beneden in 't Stadhuis, waren de Burgerwagt-Kamer en de Bodens-Kamer geſchikt tot *Kokens*, alwaar, in alleryl, veertien fornuizen gemetſeld waren. De Gaandery, voor de Vertrekken van de Ontvangers en Eſſayeur van de Wiſſelbank, was tot een *Burgerwagt-Vertrek* afgeſchooten; terwyl de Officiers der waakende Burgerye, hunnen intrek namen in de Kamer, die anders tot de Tekenſchoole gebruikt wordt. Twee der oudſte Boden hielden, dagelyks, kamer in 't Rooymeeſters-Comptoir, aan de nieuwe Kerke. De overigen werden gebruikt, om op 't Stadhuis en elders dienſt te doen, ten welken einde, Burgemeeſteren hen allen, ten getale van zestien, in eenerlei donker blaauw Laken, hadden doen kleeden; van witte zyden Kouſen, Hoeden en Handſchoenen voorzien, en belaſt, de buſſen op de borſt te draagen.

't Vervaardigen van al de genoemde vertrekken, tot de einden, waartoe zy geſchikt waren, hadt veele hoofden en handen aan werk geholpen; doch aan het bereiden eener grootſche *Illuminatie* of verlichting, op den tooren en langs den voorgevel van 't Stadhuis, en vooral aan het ſchikken der groote zaale, met derzelver breede gaanderyen, tot een pragtig verlicht Vreugdefeeſt, ter eere hunner Hoogheden, was nog ongelyk veel meer overlegs en arbeids vaſt geweeſt. 't Minſt was het leggen van eenen netten houten vloer, over den marmeren vloer der zaale en der gaanderyen. Ook hadt niet veel moeite in het verdeelen der gaanderyen, aan de zuid-, aan de weſt-, en aan de noordzyde van 't Gebouw, door zeven afſchut-

schutsels met twee deuren, van groene stoffe op latten gespykerd; waardoor de drie gemelde zyden der gaanderyen, in twee groote en twee kleinere vertrekken, verdeeld werden: diergelyke afschutsels men, onder anderen, tot weeringe van togt, ook maakte op de zaale, voor de agt opgangen naar de derde verdieping van 't Stadhuis. Doch 't behoorlyk verlichten van 't gebouw hadt meer werks in. De geregelde bouworde van hetzelve bragt, nogtans, niet weinig toe, tot de gelukkige schikking der voornaamste verlichtingen, zynde die van den voorgevel en van de zaale. Van den voorgevel werdt, alleenlyk, het middenuitstek en de tooren gereed gemaakt, om, in den avond na de aankomst hunner Hoogheden, verlicht te worden, de tooren met vyfhonderd en vyftig lantaarens, onder welken, negentig grooten, ieder met drie kaarsen, waren, die, in de negen galmgaten, op latten, waren vast gemaakt. De overigen waren gewoone Stadslantaarens; doch met drie lamppitten ieder voorzien, en, in eene zeer nette orde, geplaatst, om den voet; langs de boogen der galmgaten, en boven langs den kap. Tegen het middenuitstek van den voorgevel, en voor de frontespies, waren latten vastgemaakt, beneden, boogswyze, voor de zeven ingangen; voorts, langs de pilasters, met derzelver basementen en kapiteelen; langs de lysten en festonnen, en voor de frontespies, waar zig, in 't midden, eene zon, haare straalen naar boven en naar de eene en de andere zyde uitschietende, vertoonen zou. Meer dan zesduizend lampen, zynde bierglazen, tot omtrent op de helft, met brandbaare stoffe gevuld, en hangende, in boogjes van yzerdraad, aan 't gemelde latwerk, waren, tot verlichting van den voorgevel, in gereedheid gebragt. Van de verlichting der zaale was eene tekening gemaakt door den Heer *George de Visscher*, Lieutenant, onder den Kapitein *Balthazar Constantyn Ruysch*, in eene der twee Compagnien Lands Soldaaten, die, hier ter Stede, in bezetting leggen. Doch in deeze tekening werdt eene kleine verandering gemaakt, en Commissarissen uit de Vroedschap vertrouwden 't uitvoeren van de verlichting der zaale, naar deeze veranderde tekening, aan den algemeenen Opziener over de

Stads Gebouwen en Werken, *Cornelis Rauws*, wien de verlichting van den voorgevel en den tooren, door Burgemeesteren, aanbevolen was, en die, met de uitvoering van alles, veel eers ingelegd heeft. De koperen deuren voor den ingang der zaale, tusschen Burgemeesters-Kamer en de Justitie-Kamer, werden open gezet, en de ingang gesloten met twee eeken deuren, die gemakkelyker open- en toegingen, en, gesloten zynde, de togt weerden van de zaale; ten welken einde, ook de betraliede openingen, ter wederzyde van den opgang, van binnen, met gemarmerde houten beschotten, werden digt gemaakt. De ingang zelve werdt, ter wederzyde en van boven, langs latten, naar de orde van 't werk, vastgezet, behangen met lampen of glazen van verschillende verwe. Op diergelyke wyze, werdt ook de ingang naar Schepens-Kamer, ten einde der zaale, tot de verlichtinge gereed gemaakt. Boven dien ingang, ter wederzyde, even beneden de lichten van 't Poortaal voor 't Schouts-Comptoir, waren twee *Orchestres* getimmerd, van vooren, beschilderd, het regter met het gewoone Wapen, het linker met het Koggeschip uit het aloude zegel der Stad, beide aan groene festonnen hangende. En deeze *Orchestres* waren ook, van vooren, keurlyk, met lampen behangen. Langs de marmeren Pilasters, ter wederzyde van de zaale, hingen lampen, aan reepen van groen geverwd lood, aartiglyk, tot strikken geboogen, en, aan yzeren geverwde houvasten, met schroefjes geklemd tegen de Pilasters, om 't marmer niet te schenden, vastgemaakt. De Kapiteelen der Pilasters en de Festonnen tusschen dezelven waren ook, naar den eisch, van lampen voorzien. Langs de lyst, boven de Pilasters, hadt men twee regels lampen, digt aan elkanderen, geplaatst. De gaanderyen en de zaal zelve, uitgezonderd op den avond van 't Vreugdefeest, werden, 's avonds, verlicht door Kaarsarmen of *Branches*, ieder van vyf takken, die, konstiglyk, van ligt geslaagen yzer gemaakt, helder wit geverwd, en ook aan yzeren houvasten, ter wederzyde, tegen de marmeren Pilasters der wanden, vastgeklemd waren. Kortöm, 't gantsche werk van de verlichting der zaale en gaanderyen was, zo voorzig-

tig

tiglyk, en, te gelyk, met zo veel konſt en bevalligheid, aangelegd, dat de uitvinding alleen veel meer tyds ſcheen te vorderen, dan tot de uitvinding en uitvoering beide beſteed was.

Men was, met deeze toebereidſels, te Amſterdam, nog yverig bezig, toen hunne Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden, op den zesentwintigſten, van de Luſtplaats Beekeſtein, naar de Helder vertrokken. Zy namen, verzeld van den Heere Veldmaarſchalk, Hertog van Bronswyk Wolfembuttel, en van een maatig gevolg van Heeren en Dames, hunnen weg over Alkmaar, daar zy, door de Regeering, begroet, ten Raadhuize opgeleid, en op een ogtendmaal onthaald werden. Van hier, vertrok het hooge Gezelſchap, over Schagerbrug, naar de Helder, daar het, des avonds, aankwam, en, 's anderendaags, de verſcheiden' verrigtingen van een Esquader Oorlogsſchepen, zo in 't zeilen, als in 't ſeinen, aanboordleggen, en jagt maaken op een invallend Oorlogsſchip, beſchouwde: al 't welk, met ſtil en ſchoon weder, en onder 't vlaggen van ſierlyk uitgeſtreeken Oorlogs- en Koopvaardyſchepen, verrigt werdt. Hunne Hoogheden, op het Eiland Texel, voet aan land gezet hebbende, werden, aldaar, uit den naam van Baljuw, Burgemeeſteren en Schepenen, begroet met de volgende verzen, door den beroemden Heere BALTHASAR HUYDECOPER, Baljuw van Texel en Oud Schepen der Stad Amſterdam, ſamengeſteld:

AAN ZYNE HOOGHEID.

Dat Gy, Doorluchte VORST, dit Eiland, zo gering
In aanzien en vermogen,
Verwaardigt met den glans van uw doorzigtige oogen,
Houdt ons verrukt en opgetoogen
In eerbied en verwondering.
Het dorre veld luikt op. De kruiden en de bloemen
Verkrygen nieuwe kracht.
De groeizaamheid, zo lang verwacht,
Verwakkert, nu gy aan ons dacht,
Op deezen blyden dag, dien wy gelukkig noemen.
Zijt welkom, waarde PRINS, op deezen barren grond
Zo ver van 't Hof gelegen.
Wy achten Uwe komst een' zegen,

Die by ons nageflacht noit worden zal verzweegen.
Ontbreekt ons pracht en zwier, ons hart fpreekt door den mond.
God fpaare U in zijn gunst, bewaare U in zijn hoede,
En ftiere Uw poogingen ten algemeenen goede!

AAN HAARE HOOGHEID.

En wie dorst denken, dat dees vreugd noch groeien kon?
Zy groeit nochtans, nu Gy, Aanminnige Vorstinne,
ô Waardig voorwerp van des Erfstadhouders minne,
Ook dit gewest verlicht gelijk een nieuwe zon.
Nu kanze verder niet vergrooten,
Dan door een' Eerfteling van Vorftelyke Looten.

Op den agt-en-twintigften, keerde het doorlugtig Gezelfchap, over Egmond op den Hoeve, te rug naar Beekeftein. Hier bleeven hunne Hoogheden, den negen-en-twintigften, en woonden den Godsdienft by, in de Kerke te Velzen. Na de avondmaaltyd; begaf het Hof zig ter rufte, om, den volgenden ogtend, de reis naar Amfterdam voort te zetten.

Met het aanbreeken van deezen gewenfchten dag, was de Burgery en 't Stads Guarnizoen hier in beweeging geweeft, om hunne Hoogheden in te haalen. Eene der twee Compagnien van 't Guarnizoen, met den Kapitein ***Balthazar Conftantyn Ruyfch*** aan 't hoofd, plaatfte zig, in drie gelederen, op 't Haarlemmer Plein, aan de zuidzyde, tuffchen de Poort en de Slagboom, ten einde van de Haarlemmerftraat of dyk. Van de Burgerye, die uit zeftig Compagnien beftaat, in vyf Regimenten verdeeld is, en, onlangs, in de opengevallen plaatfen, met nieuwe Hoofd-Officieren, voorzien was, werden vier-en-vyftig Compagnien in de wapenen gebragt, om den Haarlemmer- en Nieuwendyk, van de Slagboom af, tot aan den Dam toe, in twee gelederen, te bezetten; en nog vyf Compagnien, om te ***paradeeren*** op den Dam en voor 't Stadhuis. De zeftigfte, die de nagtwagt gehad hadt in 't Stadhuis, bleef aldaar ook de dagwagt houden. De Compagnien kwamen byeen voor 't Huis van een' haarer Hoofd-Officieren, en trokken, van daar, naar de aangewezen ***Rendevous***- of Loopplaatfen, en vervolgens, by Regimenten, naar de byzondere poften der

Aankomst van Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden WILLEM, Prinse van Orange en Nassau, Erfstadhouder der vereenigde Nederlanden, enz. enz. enz. En Zyne Gemalinne FREDRICA SOPHIA WILHELMINA, Prinsesse van Pruissen, aan de Haarlemmer Poort der Stad Amsteldam, op den 30 May 1768.

Met Privilegie van de Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren

der bezettinge. Het groene Regiment trok, van zyne Loopplaats op de Heerenmarkt, langs den Haarlemmerdyk, tot aan de Slagboom, binnen het Haarlemmerplein; het geele Regiment, van zyne Loopplaats op de Westermarkt en Keizersgraft, langs de oostzyde van de Keizersgraft, over de Heerenmarkt, naar den Haarlemmerdyk; en langs den zelven, tot tegen het groene Regiment. Het blaauwe Regiment, welk op 't Konings-Plein vergaderd was, trok, van daar, langs de oostzyde van den Singel, door de Tooren- en Molsteegen, tusschen 't Stadhuis en de nieuwe Kerke door, om te sluiten aan het geele Regiment. Het Oranje-Regiment, welk, op den Kloveniers-Burgwal, van de Hoogstraat tot aan de Doelestraat, byeen gekomen was, trok, door dezelve, over de Turfmarkt en Grimmenesse sluis, door de Nesse, over den Dam, naar den Nieuwendyk, tot tegen het blaauwe Regiment. Het witte Regiment, welk op 't Water en den Dam byeen vergaderd was, toog, van daar, zo dra het Oranje-Regiment den Dam was overgetrokken, insgelyks over den Dam, naar den Nieuwendyk, om aan het Oranje-Regiment te sluiten. Vyf Compagnien, eene uit ieder Regiment, en dus met Vaandels van verschillende kleur, hielden stand op den Dam, twee van welken, onder de Kapiteinen *Jacob Guillot* en *Cornelis Jacob van der Lyn*, regt voor 't Stadhuis post vatteden, om de intrede hunner Hoogheden in het zelve te dekken. De Hoofd-Officieren waren allen deftig gekleed: de meesten in 't blaauw met goud, en allen met Oranjen-Echarpes versierd. De Schutters, die, in alles, zesduizend driehonderd en vyf man uitmaakten, hadden zig ook, op 't best, uitgedost. Men zag geheele Compagnien met witte zyden of gaaren kousen aan, die, door eenige Kapiteinen, gedeeltelyk, bekostigd waren. Men hadt, in 't optrekken, zo veel mogelyk ware, gezorgd, dat de Compagnien niet dwars tegen elkanderen introkken, of elkanderen, in den optogt, belemmerden. De bezetting van den Haarlemmer- en Nieuwendyk werdt, ter wederzyde, uitgezet tot aan de stoepen der huizen, welker bewooners, om 't gezigt van de stoepen, voor zig zelven en voor hunne vrien-

den, te verzekeren, dezelven, byna overal, met planken, van de ſtraat hadden afgeſchut. In de enge ſteegen, welken, van wederzyde, op den Nieuwendyk, die, op verre na, zo breed niet is als de Haarlemmerdyk, uitloopen, waren paalen geſlaagen, om 't indringen op de Schutterye te beletten; mogende dezelve niemant doorlaaten, dan die te kennen gaf, waar hy zyn moeſt.

Terwyl de Schuttery bezig was met op te trekken, en zig in orde te ſchaaren, waren hunne Hoogheden, des morgens ten agt uuren, vertrokken van Beekeſtein, en, met dezelfde koetſen, voortgereeden tot aan het Tolhek op den Haarlemmer-weg, zeven honderd roeden van de Stad, alwaar de twee Vorſtelyke Staatſie-koetſen, uit den Haage, waren aangebragt. Het doorlugtig Paar ging over in de eerſte. In de tweede, en in nog drie anderen, zaten de Heeren en Damés van 't gevolg van hunne Hoogheden: wordende den trein, door reiskoetſen of pakkaadje-wagens, geſlooten. Dus naderde men de Stad, met ſtappenden tred. Aan de Stads Jurisdictiepaal, die, even binnen de tweehonderd roeden, te rekenen van het begin der Haarlemmer Trekvaarte, geplaatſt is, werdt het doorlugtig Gezelſchap ingewagt van twee Stads Secretariſſen, *Daniel Hooſt* en Mr. *Pieter Cipriaan Teſtart*, die, in eene koets van den eerſten, van twee Stads Boden voorgegaan, van 't Stadhuis derwaards gereeden waren. En zo dra was de Staatſie-koets van hunne Hoogheden Stads Vryheid niet genaderd, of zy deeden den Koetſier verzoeken, ſtil te houden, en begaven zig beide, te voet, aan 't Poortier van de Koets. De Prins, beweeging maakende om uit te treeden, werdt, door den Secretaris Hooft, die 't woord deedt, gebeden, zig die moeite niet te willen geeven, en terſtond daarop, benevens de Koningklyke Prinſeſſe, uit naame der gantſche Regeeringe, geluk gewenſcht over derzelver aankomſt aan de grenzen van deezer Stede Jurisdictie, met verzoek, dat hun de eer gebeuren mogt van derzelver hooge Perſoonen te geleiden naar binnen, daar dezelven, met verlangen, te gemoet gezien werden. Hunne Hoogheden deeze aanbieding minzaamlyk aanvaard hebbende, ſtapten de twee Secreta-

ris-

riſſen wederom in hunne koets, treedende de Boden, met gedekten hoofde, vooruit. Op het oogenblik, dat de Vorſtelyke Gasten aan de grenzen kwamen, werdt het Geſchut van vier Batteryen, omtrent de Haarlemmerpoorte, geloſt, en hunne Hoogheden, met een en twintig Schooten, begroet. Terſtond daarop, begonden de klokken in de Stad te luiden: en eene talryke menigte, die de Vorſtelyke Perſoonaadjen, vroeg in den ogtend, tot ver buiten de Poorte, te gemoet gegaan was, en nu den Stoet verzelde en volgde, vervulde de lugt met een vrolyk gejuich. Zo dra hunne Hoogheden binnen de Poort en op 't Plein gekomen waren, traden, uit twee koetſen, de twee jongſte Schepenen, de Heeren JOAN FREDRIK D'ORVILLE en Mr. ZACHARIAS HENRIC ALEWYN, *Heer van Mynden en de beide Loosdrechten;* de Penſionaris, Mr. *Engelbert François van Berckel,* en de Secretaris, Mr. *Cornelis Graafland Cornelisz.*, die, voorgegaan door vier Boden, van 't Stadhuis, derwaards gereeden waren. Zyne Hoogheid, toen ook uit de koets zynde getreden, terwyl de Compagnie van 't Stads guarnizoen, onder den Kapitein Ruyſch, den Vorſtelyken Perſoonaadjen de gewoonlyke krygseer bewees, werden beide hunne Hoogheden, by monde van den Penſionaris van Berckel, uit den naam van myne Heeren van den Geregte, verwelkomd in de Stad. Hierop volgde de begroeting der vier Kolonellen van de Burgerye, de Heeren JACOB ELIAS, ARENT HARTJENS, THEODOOR WYNANTS en HENDRIK BALTHAZAR VAN AALST, die, in 't zwart, gekleed waren, en Oranjen-Echarpes en vergulde Ringkraagen aan hadden; in twee koetſen, herwaards gereeden waren, en binnen de Slagboom, ten einde van den Haarlemmerdyk of ſtraat, ſtonden. Zy verwelkomden den Prins en de Prinſes insgelyks, uit den naam der gantſche Burgerye. Zyne Hoogheid wederom in de koets getreden, en het Vorſtelyk Paar, tot binnen de Slagboom, daar de bezetting der Burgerye begon, voortgereeden zynde, werdt het zelve, andermaal, vereerd met een en twintig Schooten van

de batteryen omtrent de Haarlemmerpoorte: waar na de Stoet, op dezelfde ftaatelyke wyze, voorttrok, in deeze orde:

Twee koetfen, voerende de vier Kolonellen.
Vier Stads-Boden, te voet, met gedekten hoofde.
De koets, met de Secretariffen *Hooft* en *Teftart.*
De koets, met den Penfionaris *van Berckel* en den Secretaris *Graafland.*
De koets, met de twee Schepenen, d'ORVILLE en ALEWYN.
Deeze vyf koetfen waren ieder met twee paarden befpannen, en, nevens ieder der drie laatften, gingen twee Stads-Boden, een aan elke zyde, gevolgd van de Livreibedienden.
Hier op volgde
De Onder-Stalmeefter van zyne Hoogheid, *de Baron Collot d'Escury*, te paarde.
Twee Pages te paarde.
Twee paar Loopers.
Eene groote Staatfie-koets, voerende HUNNE HOOGHEDEN.
Twee Palfreniers te paarde.
Eene tweede pragtige Staatfie-koets, en nog drie mindere koetfen, waarin de Heeren en Dames van 't gevolg van hunne Hoogheden gezeten waren.
De vyf gemelde koetfen waren allen met zes paarden befpannen, en werden van eenige reiskoetfen en pakkaadjewagens gevolgd.

Hunne Hoogheden alleen werden, eerft door de Hoofd-Officiers van het groen Regiment, met de Esponton en het Vaandel, en door de Schutters, met het prefenteeren van 't Geweer, onder 't flaan van de Staaten Marfch, gegroet: 't welk, vervolgens, ook door de andere Regimenten der bezettinge, langs den Haarlemmer- en Nieuwendyk en op den Dam, naar maate dat het Vorftelyk Paar dezelven naderde, gedaan werdt. Ieder Regiment bleef in orde ftaan, tot dat de gantfche Stoet het zelve voorby ge-

trok-

Aankomst van Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheeden WILLEM, Prins van Oranje en Nassau, Erfstadhouder der vereenigde Nederlanden, enz. enz. enz. En zyne Gemalinne FREDERICA SOPHIA WILHELMINA, Princes van Pruissen, aan het Stadhuis der Stad Amsterdam, op den 30 May 1768.

[illegible]

trokken was, waar na de voorſte Compagnie van het zelve zig vormde tot ſmalle gelederen, en tuſſchen de ſtaande bezetting doortrok, agter den trein der koetſen, wordende van de overige Compagniën, de eene na de andere, in dezelfde orde, tot op den Dam toe, gevolgd.

De Veldmaarſchalk HERTOG VAN BRONSWYK WOLFEMBUTTEL, de Stad, ter deezer gelegenheid, ook wel met een bezoek willende vereeren; doch verkiezende zonder Staatſie te worden ontvangen, hadt zig, reeds vroeg in den ogtend, herwaards begeven, en zynen intrek genomen ten huize van den Heere Raad en Advokaat-Fiskaal BOREEL, van waar hy zig, onder 't naderen van hunne Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden, naar 't Stadhuis vervoegd hadt, en, door Burgemeeſteren, beleefdelyk, ontvangen was.

De Dam was, tot omtrent elf uuren toe, maatiglyk voorzien geweeſt van Volk. De huizen van rondsomme raakten, nogtans, op de ſtoepen, in de venſters, en tot aan en op de daken, van tyd tot tyd, voller van nieuwsgierige aanſchouwers, die, ook langs den Haarlemmer- en Nieuwendyk, greetiglyk, tot alle huizen uitkeeken. Doch toen de koetſen den Dam naderden, ſchoolde ſchielyk, van alle kanten, zo groot eene menigte ſamen, dat men over 't ruim, zo ver 't niet afgeſchut, of door Soldaaten of Burgers bezet was, als over een veld van aangezigten, heenen zag. Even na elf uuren, kwamen de eerſte koetſen, die hunne Hoogheden waren voorgereeden, aan 't Stadhuis. De Kolonellen ſtelden zig, hier, aan 't hoofd der Schutterye; de twee Schepenen bleeven voor 't Stadhuis ſtaan, om de Vorſtelyke Perſoonaadjen mede op te wagten; de Penſionaris van Berckel en de Secretaris Graafland traden naar boven op de zaale, en de Secretariſſen Hooft en Testart begaven zig naar de Kamer der Commiſſariſſen van kleine zaaken, alwaar de Vroedſchap vergaderd was.

De Staatſiekoets, die hunne Hoogheden voerde, terſtond hierna, den Dam, naar 't Stadhuis, zynde opgereeden, werdt 'er een Vaandel van den Stadhuis-tooren uitgeſteken, en daarop 't Geſchut,

voor de derde reize, met een-en-twintig ſchooten, geloſt. De andere Compagnie der Stads bezettinge, onder den Kapitein *Wilhem Boreel*, die, voor haar Wagthuis, boven de oude Waage, tegen over 't Stadhuis, in drie gelederen, geſchaard ſtondt, bewees den Vorſtelyken Perſoonaadjen de gewoone krygseer: het luiden der klokken was, pas te vooren, opgehouden; en 't Speelwerk van alle de Toorens liet zig hooren; doch werdt, eerlang, vervangen, door een keurlyk veldmuzyk van keteltrommen en trompetten, welk van het bordes boven den weſtelyken ingang der Waage gehoord werdt. Toen de eerſte Staatſiekoets voor 't Stadhuis ſtilhieldt, en de twee jongſte Burgemeeſteren in rang, de Heeren HUYGHENS en BOUDAEN, en twee der regeerende Schepenen, de Heeren JAN HOPE en Mr. MAARTEN WEVERINGH ANTONISZ., verzeld van den Secretaris, Mr. *Aelbrecht van Slingelandt*, ten Raadhuize aftraden, om hunne Hoogheden te ontvangen en naar binnen te geleiden, ging 'er wederom een algemeen en vrolyk gejuich op, onder de talryke menigte, die op den Dam was ſamengevloeid. De Heer Huyghens geleidde haare Koningklyke Hoogheid: de Prins werdt van de andere Heeren geleid. Regt voor den ingang der marmeren Vierſchaare, werden hunne Hoogheden, door de Vrouwen der Secretariſſen van Slingelandt en Teſtart, ingewagt. Daar na, werden de Vorſtelyke Perſoonaadjen, onder een verrukkelyk veldmuzyk van de *Orcheſtres*, ter wederzyde van den ingang naar Schepens-Kamer, opgeregt, de groote trap opgeleid, tuſſchen twee ryen Stads-Boden, vyf aan elke zyde, en aan de groote koperen deuren, den ingang der zaale, ontvangen, door de Vrouwen der regeerende Schepenen en Oud-Burgemeeſteren, en geleid, voorby de Vrouwen van de Raaden en van den Penſionaris van Berckel; die, te vooren, in de Raadkamer vergaderd geweeſt zynde, nu, op eenen kleinen afſtand, in een' halven kring, op de zaale ſtonden; tot in de Juſtitie-Kamer, voor de deur der Raadkamer; buiten welke, zy ontmoet werden, door den Heere Hoofd-Officier Mr. ISAAC SWEERS, door de twee oudſte Burgemeeſteren in rang,

[illegible] Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden WILLEM Prins van Orange en Nassau Erfstadhouder der vereenigde Nederlanden, enz. enz. en Deszelfs Gemaalinne FREDERICA SOPHIA WILHELMINA Prinsesse van Pruissen, [illegible]
Den WELED. ACHTBAAREN Raad der Stad Amsterdam [illegible] Mey [illegible]
[illegible]

rang, de Heeren TEMMINCK en CLIFFORD, en door de Vrouwen der Heeren Clifford en Huyghens, zynde de twee andere Heeren Burgemeesteren, Temminck en Boudaen, ongehuwd; midsgaders, door de vyf oudste regeerende Schepenen, en door de Oud-Burgemeesteren, Mr. *Gerrit Hooft Gerritz*, Mr. *François de Witt*, en Mr. *Daniel Deutz;* en, met derzelver gevolg, ter Raadkamer, nu de Gehoorzaal hunner Hoogheden, ingeleid.

Terstond hierna, begaven zig het gevolg van hunne Hoogheden en de Dames uit de Raadkamer naar Burgemeesters-Vertrek: en bleeven dus, in de Raadkamer, alleen de Vorstelyke Persoonaadjen, de Heeren Hoofd-Officier, regeerende Burgemeesteren, regeerende Schepenen en Oud-Burgemeesteren, midsgaders, de Secretarissen Graafland en van Slingelandt. De Heer Hoofd-Officier deedt toen eene gepaste aanspraak, uit den naam der Magistraat, of Wethouderschap; „ die", betuigde hy, „ gevoelig aan„ gedaan was over 't geluk, dat zy genoot, van 's Lands Erfstad„ houder en zyne Koningklyke Gemaalinne, eindelyk, ook in „ de Stad en op het Raadhuis, te mogen ontvangen en verwelko„ men. Wy eeren", vervolgde hy, zig tot den Prinse wendende, „ in Uwe doorlugtige Hoogheid, het dierbaar mannelyk over„ schot van eenen Heldenstam, die zeer veel toegebragt heeft tot „ de grondlegging van deezen vryen Staat; en wy danken den „ Hemel, die Uw hert vervuld heeft met de edelmoedige zugt, „ om de voorouderlyke deugden niet slegts na te volgen, maar, „ ware 't mogelyk, voorby te streeven." Hier by gevoegd hebbende uitdrukkingen van het innigst genoegen der Magistraat over 's Prinsen gewenschte huwelyk, met eene Prinsesse, gesprooten uit een Koningklyk Stamhuis, door Godsdienst en bondgenoodschap, ten naauwste met den Staat vereenigd, en versierd met zulke uitmuntende begaafdheden van ziel en lighaam, dat zy geschaapen scheen, om het geluk van zyne Hoogheid te volmaaken; stortte hy een' vuurigen wensch uit „ dat de Albestierder deeze „ egt, spoediglyk, wilde zegenen met de geboorte van eene „ mannelyke Spruit." Hy verklaarde, eindelyk, „ dat de Magi-

„ ſtraat zig bevlytigen zou, om het verblyf hunner Doorlugtige „ en Koningklyke Hoogheden, hier, zo aangenaam te maaken, „ als, naar de geſteldheid deezer volkryke Stad, eenigszins, mo- „ gelyk zyn zou, met verzoek, dat men 't haar ten goede wilde „ houden, zo zy hier in, haars ondanks, te kort ſchieten mogt; „ en met verzekering, dat zy altoos roem ſtellen zou, in het Vor- „ ſtelyk Paar wezenlyke blyken van eerbied en hoogagting te gee- „ ven." Ten beſluite, beval hy hunne Hoogheden aan de gunſt-ryke hoede en zegen der Hemelſche Voorzienigheid. De Prins antwoordde, met eene minzaame dankbetuiging: waarop de Heeren der Regeeringe, die geene Vroedſchappen waren, met naame, de regeerende Burgemeeſter CLIFFORD, de regeerende Schepenen, Mr. MARTEN ADRIAAN BEELS, EGIDIUS VAN DE POLL, Mr. MAARTEN WEVERINGH ANTONISZ., JOAN FREDRIK D'ORVILLE en Mr. ZACHARIAS HENRIC ALEWYN, en de Oud-Burgemeeſter Hooft, benevens de Secretariſſen Graafland en van Slingelandt, zig naar Burgemeeſters-Vertrek begaven; en de Heeren, die Vroedſchappen waren, naamlyk, de Hoofd-Officier, de regeerende Burgemeesteren Temminck, Huyghens en Boudaen, de regeerende Schepenen Mr. GERBRAND ELIAS, Mr. NICOLAAS FAAS, Mr. WILLEM GERRIT DEDEL SALOMONSZ. en JAN HOPE, en de Oud-Burgemeeſteren de Wit en Deutz, naar de Kamer der Commiſſariſſen van kleine zaaken, alwaar de overige Leden der Vroedſchap reeds byeen gekomen waren: beſtaande dezelven in de Heeren *Harman van Gheſel*, Mr. *Pieter de la Court*, Mr. *Elias Schellinger*, *Michiel Bruyningh*, *Joan Agges Scholten*, *Dirk van Marſelis*, *Carel Lynſlager*, *Volkert van Jever*, Mr. *Matthys Straalman*, Mr. *Ferdinand van Collen*, *Willem van Heemskerck*, Mr. *Pieter Hartſinck*, Mr. *Cornelis Deutz van Aſſendelft*, Mr. *Pieter Clifford*, Mr. *Jan Six*, Mr. *Joan Hendrik Kerkrinck*, Mr. *Jacob Elias Arnoudsz*, Mr. *Jan van de Poll Pietersz*, *Nicolaas Geelvinck*, *Bartholomé Muilman*, *David ten Hove*, Mr. *Jacob Hop*, Mr. *Fredrick Alewyn* en *Daniel Hooft Gerritsz*, zynde al-

alleenlyk de Raaden, ***Dionis Muilman***, door ziekte, en Mr. ***Jan Elias Huydecoper van Maarsseveen***, door zyne afwezendheid in den Haage, daar hy, van wege de Stad, in de Vergadering der Gecommitteerde Raaden zat, verhinderd, by deeze plegtige samenkomst, tegenwoordig te zyn.

Hunne Hoogheden, na 't vertrek der Wethouderschap uit de Raadkamer, eene korte wyle alleen gebleeven zynde, nam de Prins deezen tyd waar, om van gewaad te veranderen. Vervolgens, zagen hunne Hoogheden, uit de vensters der Puije, een gedeelte der Burgerye voorby 't Stadhuis aftrekken: hebbende alle de Regimenten, de Compagnien, die op den Dam moesten post houden, alleenlyk uitgezonderd, last, om, voorby 't Stadhuis getrokken zynde, te scheiden, en naar huis te keeren, in deeze orde: het groene en geele Regiment, langs de zuid- en westzyde van 't Stadhuis; het blaauwe Regiment, door de Beurssteeg, langs het Rokin; het Oranje Regiment, langs het Water, de Warmoesstraat of de Halsteeg, en het Witte Regiment, ook langs het Water of het Rokin, naar dat de Wyken der byzondere Compagnien gestrekt lagen. De Compagnien, die op den Dam bleeven, trokken, eerst ten vier uuren na den middag, af.

Midlerwyl, hadt de Vroedschap, terstond na dat de Leden derzelve, die in de Raadkamer geweest waren, zig by haar hadden gevoegd, by monde van den oudsten Raad in rang, den voorzittenden Burgemeester Temminck, den Secretaris Testart afgezonden, om gehoor voor het Collegie der zes en dertig Raaden, by hunne Hoogheden, te verzoeken. En dit verzoek gereedelyk zynde toegestaan, begaven zig de Raaden, die allen, zo wel als Burgemeesteren en Schepenen te vooren, in hun gewoonlyk plegtig gewaad, gekleed waren, door twee Stads-Boden voorgegaan, en verzeld van den Pensionaris van Berckel en de Secretarissen Hooft en Testart, uit de Kamer van Commissarissen van kleine zaaken, over de groote zaale, naar de Raadkamer, alwaar zy, door den Prins en de Prinsesse, die, tot niet verre van de deur, genaderd waren, staande ontvangen zynde, zig, vervolgens, ter

wederzyde van hunne Hoogheden, die op de fluweelen armſtoelen zaten, in rang, nederzetteden. Toen deedt de Penſionaris van Berckel, eerſt opgereezen zynde, en zig geboogen hebbende, zittende, eene hertelyke aanſpraak, uit naame der Vroedſchap, aan hunne Hoogheden. De Prins, onder 't opryzen en buigen van den Penſionaris, ook even zynde opgereezen, en terſtond wederom zynde gaan zitten, beantwoordde de aanſpraak, met geenen minderen ernſt, zig wendende tot het oudſte Lid der Vroedſchap, den Heere Burgemeeſter Temminck, die, naaſt de Prinſeſſe, zyne regter zyde bekleedde, en, onder anderen, de nadrukkelykſte betuigingen doende van zyne onwankelbaare gezindheid, om de Welvaart van den Staat, en van deeze Stad in 't byzonder, te bevorderen, naar zyn uiterſte vermogen. De meeſte Raaden traden, terſtond hierna, ter gehoorzaale uit. En de regeerende Burgemeeſteren, die, nevens den Hoofd-Officier, de regeerende Schepenen en de Oud-Burgemeeſteren, die Raaden waren, in de Raad-Kamer waren gebleeven, deeden toen Mevrouwen Clifford en Huyghens verzoeken, om zig wederom aldaar te vervoegen, en den Vorſtelyken gaſten een *dejeuné* of ogtendmaal, welk in Burgemeeſters-Vertrek gereed gezet was, aan te bieden. Haare Koningklyke Hoogheid werdt, door den Hoofd-Officier, over de groote zaale, derwaards geleid. Zyne Hoogheid volgde, terſtond, met de andere Heeren en Dames. Niemant zat hier ter tafel, dan hunne Hoogheden, de drie Dames van derzelver gevolg, Dankelmann, Schwerin en van Rheede, en de tegenwoordig zynde Vrouwen van de Heeren der Regeeringe deezer Stad, en van derzelver Miniſters. Alle de Heeren van de Regeeringe en van het Gevolg hunner Hoogheden bleeven ſtaande. Wel haaſt, ontſtondt 'er eene betaamlyke gemeenzaamheid en vriendelyke gulheid, onder de doorlugtige Gaſten, en de Heeren en Vrouwen, die hen, van Stads wege, onthaalden; terwyl een verrukkelyk muzyk, welk, door twee vermaarde Joodſche Muzikanten, in eenen hoek van 't vertrek, op waldhoorns, gemaakt werdt, 't gehoor zagtelyk ſtreelde.

De

De volgende Lierzang, op de aankomſt hunner Hoogheden, werdt, nog voor den middag, uitgegeven, en, door veelen, met genoegen, gelezen:

AANKOMST

VAN HUNNE DOORLUGTIGE EN KONINGKLYKE HOOGHEDEN, DEN

PRINSE EN PRINSESSE

VAN ORANJE EN NASSAU &c. &c. &c.

TE

AMSTERDAM,

Den 30ſten *van Bloeimaand* 1768.

Wat aangenaame Morgenſtond,
Wat Lentelugt, zo frisch van geuren,
Wat duble Mai van duizend kleuren
Waait d'Amſterdammers in den mond?
De Stad, in louter vreugd herſchapen,
Ziet ſchemeroogende in dien dag,
En woelt te voet, te ros, te wapen;
Zy laat de wrange zorgen ſlaapen:
De blyſchap heeft nu al 't gezag.

Alleen geen bloeiſemryke lugt
Doorwaait, doortintelt alle geesten,
En noodt de Stad op hooge feesten:
Een ander Hoogtyd, fyner zugt
Speelt, met de Lente, elkeen door de aêren;
Die, ſterker dan 't Idalisch vuur,
Niet ſlegts in 't hart der jeugd gevaaren,
Haar werking toont in 't volst der jaaren,
En past op neiging noch natuur.

Van 't Haagſche Bosch naar Amſterdam,
Zweeft deeze lieve Mailugt over:
Zy voert ons toe het Vorstlyk lover;
Twee Telgen uit een braaven Stam.
Die, in de Lente van haar bloeijen,
Elks hoop, elks liefde zyn en zorg;
De Oranjebloem, zo braaf in 't groeijen,
Gehuuwd door malſche minneboeijen
Aan de eedle Roos van Brandenborg.

De magtige Y-vest, min gewoon
Een Hooffchen hoogen dag te aanſchouwen,
Durft pas zig in dien glans vertrouwen:
Zy, door den rusteloozen toon
Der Handelklok, ter ploeg gedreeven,
Vindt ſchaars een open in haar' tyd,
En flyt haar woelig werkend leven,
Om Land en Hof het deel te geeven
Der winst, gewoekerd uit haar vlyt.

Zy moge aan 't zwierig 's Gravenhaag
In Hoflykheid den voorrang geeven;
Maar heuschlyk by een' Vorst te leeven,
Daarin wykt zy voor niemant graag.
Wie twyflen durft kan zien noch hooren.
De vreugd van de oude en nieuwe Zy
Ryst hooger dan de Westertooren,
En ſtreeft, genoopt van liefdeſpooren,
Door alle wyken, langs het Y.

Om 't Vorstlyk Paar, naar orde en eisch,
In 't woelig Amſterdam te onthaalen,
Ontſluit de Raad de marmren zaalen
Van 't heilig burgerlyk Paleis.
Geen Hof kan ooit meer veilig wezen:
Hier bergt de weereld zelf haar ſchat:
Geen list kan hier de wet beleezen:
Hier heeft de Prins geen leed te vreezen;
Ons Raadhuis is de Burgt der Stad.

De Stad, door dit bezoek vereerd,
Heeft de eêrſte rei der vreugd ontbooden;
En voor haar hooge Gast genooden
De hinderniſſen weggeweerd.

't Ver-

't Vermaak zal zelf den dag verdeelen
Op trom- trompet- en klokmuzyk;
De Schouwburg opent zyn tooneelen;
Het magtig Y houdt waterſpelen,
En zeiltriomfen in zyn ryk.

De Burgery ſtaat hegt geſchaard;
Uit zestig Wyken toegedrongen:
De blyſchap vindt gebrek aan tongen,
In duizenden byeen vergaard.
Gelyk de Mai aan weide en hoven,
Waar 't Lenteblos de telgen ſiert,
En ſteiler zon 't plantſoen komt ſtooven,
Een winst van vrugten durft belooven,
Wanneer het Jaar den oogsttyd viert;

Aldus, in Neêrland, wyd bekend,
Waar Vryheid haar blazoen blyft voeren,
Geen dwang de volksrust poogt te ontroeren,
Belooft de groene Oranje-Lent
Ook ſchoone Vrugten voort te kweeken.
Zo moet geen held aan Nasſaus Stam,
Den Staat geen duurzaam heil ontbreeken:
De Zeevaart zeile, op alle ſtreeken,
Naar 's weerelds Koopmarkt, Amſterdam.

PIETER HUISINGA BAKKER.

Na 't ogtendmaal, keerden hunne Hoogheden naar de Raadkamer, daar, in de eerſte plaatſe, gehoor verleend werdt aan het Collegie ter Admiraliteit hier ter Stede. 't Gehoor was, kort te vooren, verzogt, door den Heer en Mr. ***Cornelis Backer Cornelisz.***, Secretaris van dit Collegie: en terſtond toegeſtaan. De Heeren Raaden ter Admiraliteit en derzelver Miniſters begaven zig, in zes koetſen, ieder met twee paarden beſpannen, van 't Admiraliteits-Huis, van ouds genaamd het Prinſen-Hof, naar 't Stadhuis, voorgegaan door twee Kamerbewaarders en vier Admiraliteits-Boden; en door vier Boden gevolgd. De Kamerbewaarders waren gedekt; doch de Boden ongedekt. De Livreibedienden gingen, ter wederzyden van de koetſen. Men reedt, langs den

Fluweelenburgwal, voorby 't Heeren-Logement, over de Langebrug, en, zuidwaards, langs het Rokin en over de Schaapenmarkt, door de Kalverſtraat, naar 't Stadhuis. 't Guarnizoen op de Stads Waage preſenteerde 't geweer voor 't Edel-Mogend Collegie, onder 't roeren der trom. De Heeren Raaden, uit de koetſen getreden zynde, werden van de Admiraliteits-Boden voorgegaan, tot aan de groote trap, langs welke, zy, tuſſchen de Stads-Boden door, naar de zaal traden. Voor de Juſtitie-Kamer, nu het Wagtvertrek der groote Gehoorzaale, werden zy ontvangen, door 's Prinſen Edelluiden, die hen, vervolgens, ter Gehoorzaale inleidden. Pas binnen de deur, werden zy ontmoet door hunne Hoogheden, die, plaats genomen hebbende, den Heeren Raaden gelegenheid gaven, om zig, ter regterzyde van hunne Hoogheden, in rang, neder te zetten. De Secretaris Backer deedt toen, insgelyks zittende, eene aanſpraak, naar de tyds gelegenheid geſchikt, die, door zyne Hoogheid, minzaamlyk werdt beantwoord: waarna den Heeren uitgeleide gedaan werdt, door hunne Hoogheden, tot aan de deur, en, door de Edelluiden, tot aan den afgang naar beneden. De Heeren vertrokken, op gelyke wyze, als zy gekomen waren; doch namen nu hunnen weg door de Molen Toorenſteegen, langs de westzyde van den Singel, tot aan den Reguliers-Tooren, en voorts, over de Schaapenmarkt, langs 't Rokin; en over de Langebrug, voorby 't Heeren-Logement, naar 't Prinſen-Hof.

Met een weinig minder plegtigheids, en zonder dat de Stads-Boden op de groote trap ſtonden, werdt, terſtond hierna, gehoor verleend aan Bewindhebberen der Ooſt- en Weſtindiſche Maatſchappyen: voorts, aan de Directeuren der Societeit van Suriname, en aan het gantſche Lighaam der Koopluiden, met den Heere Henrik Bicker aan 't hoofd: toen, aan de Heeren Kolonellen der Burgerye; aan de Hoofd-Officieren van 't Stads-Guarnizoen, en aan de Directeuren van den Levantſchen Handel: en, eindelyk, aan de Leden van den grooten Kerkenraad der Nederduitſche Gereformeerde Gemeente, die, in vollen getale, verſchee-

ſcheenen was, en aan de Kerkenraaden der Walſche en Engelſche Gereformeerde, en der Remonſtrantſche Gemeenten. Naderhand, op den tweeden Juny, hebben, by hunne Hoogheden, gehoor gehad de afgezondenen van de Lutherſche en van de Doopsgezinde Gemeenten deezer Stad; die der Roomſchgezinden, en die der Portugeeſche en Hoogduitſche Jooden. De Prins hadt, vooraf, verklaard, dat hy, ongaarne, gehoor verleenen zou aan byzondere Perſoonen. Ook hebben, geduurende het verblyf hunner Hoogheden in deeze Stad, niet dan Collegien by dezelven gehoor gehad: behalve dat, op den dag hunner aankomſte, aan de Heeren ***Thomas Hope*** en ***Ferdinand van Collen***, Repreſentanten van zyne Hoogheid by de Ooſt- en Weſtindiſche Compagnien, en aan de Reſidenten van Zweeden en Pruiſſen, welker Koningklyke Meesters na met de Prinſeſſe vermaagſchapt zyn, gehoor verleend is.

By gelegenheid van het plegtig gehoor, aan de opgenoemde Collegien verleend, zyn 'er, geduuriglyk, gepaſte aanſpraaken gedaan, die, voor 't grootſte gedeelte, in zin, op 't zelfde uitkwamen. Men zal, hierom, niet verwagten, dat wyze hier allen zouden invoegen. Zie hier, alleenlyk, ten voorbeelde, de Aanſpraak, die, uit den naam en in de tegenwoordigheid van den grooten Kerkenraad der Nederduitſche Gereformeerde Gemeente, by monde van eenen der oudſte Predikanten, Ds. ***Gerardus Kulenkamp***, gedaan is, en welke wy, naar 's mans eigen handſchrift, in 't licht geeven:

„DOORLUCHTIGSTE VORST EN HERE!

„DOORLUCHTIGSTE KONINGLYKE
„PRINCESSE!

„ Het is met de diepſte eerbied en verſchuldigde hoogachtinge,
„ gepaart met de tederſte aandoeninge van oprechte blydſchap,
„ dat deze talryke Vergaderinge des Groten Kerken-Raads der
„ Hervormde Gemeente dezer Stad, door mynen mond, Uwe
„ Doorl: en Uwe Koningl: Hoogh: hartgrondig verwellekomt

„ binnen de Muuren van deze grote Stad, en van dit aanziene-
„ lyk Huys.

„ Deze dag zy van den Here gezegend en een heuglyke ge-
„ denkdag in de Nederlandſche Jaarboeken, getuigende zo wel
„ van de hoge gunſte, welke Uwe Doorl: en Uwe Koningl:
„ Hoogh: aan deze Stad bewyzen, door dezelve te vereren met
„ zulk een luiſterryk en Vorſtelyk bezoek en verblyf; als ook
„ van de hoogachtende en eerbieds volle liefde, welke onze hoogſt
„ geëerde Overigheit, met alle de goede Ingezetenen, in Kerk
„ en Burgerſtaat, Uwe Doorl: en Uwe Koningl: Hoogh: toedra-
„ gen, en elk om 't zeerſt betonen.

„ Daar wy thans de eerſte maal het geluk hebben Uwe Doorl:
„ en Uwe Koningl: Hoogh: te begroeten, zy het ons gegunt Uwe
„ Doorl: en Koningl: Hoogh: met alle hartelykheit geluk te wen-
„ ſchen met het zo gelukkig voltrokken hoge Huuwelyk. De He-
„ re druk 'er een beſtendig zegel zyner Goddelyke goedkeuringe
„ op; Hy ſtelle het tot een toonbeeld enes volmaakt gelukkigen
„ en van God overvloedig gezegenden en recht Christelyken Huu-
„ welyks, dat een levendig afbeeldzel vertoont van het Geeſtelyk
„ Huuwelyk. De Here bekrone dit hoge Huuwelyk met geze-
„ gende Oranje Spruiten, die als gekroonde Stenen in Nederlands
„ Sion tot ene baniere mogen ſtrekken, en dat het den Verenig-
„ den Provintien tot in late nageſlachten nooit aan waardige Erf-
„ ſtadhouders, uit het Doorluchtig Huis van Oranje ontbreeke.
„ De nauwe Verenigingsband, die door deze hoge Huuwelyks
„ Verbintenis geſloten is tuſſchen drie zo Doorluchtige Huizen,
„ zy ene drievoudige ſnoer, die niet verbroken word, tot beſchut-
„ tinge en tot heil van Nederland.

„ Wy nemen de vryheid aan Uwe Doorl: Hoogheits Voedſter-
„ vaderlyke Zorg op het hartelykſte aan te bevelen de belangens
„ van Jeſus diergekogte Kerk in dit Land, in deze Stad, en ook
„ die in Ooſt- en Weſt-Indien vergadert word. Gelyk wy Uwe
„ Doorl: en Uwe Koningl: Hoogh: eerbiedig erkennen als de aan-
„ zienelykſte Leden van onze Hervormde Kerk, zo wenſchen

„ wy

„ wy ook, dat Uwe Doorl: en Uwe Koningl: Hoogh: als tintelende flonkersterren mogen uitblinken in voorbeeldige Heiligheit en Godsdienstigheit.

„ God gebruike Uwe Doorl: Hoogh: als enen tweden Hiskias, „ tot een doorluchtig werktuig tot hervorminge van het vervallene in Nederlands Sion, en beschikke ook door Uwe Doorl: „ Hoogheids veelvermogende medewerkinge aan Nederlands Kerk „ een beter berymt en stigtelyker Psalmgezang.

„ De bescherminge van de heilige en dierbare Evangeliewaarheit, waar van Uwe Doorl: Hoogh: met zo veel lof en tot algemene blydschap openbare belydenisse gedaan heeft, zy van „ ons, op het allernadrukkelykste van Uwe Doorl: Hoogh: verzogt, voor al in dezen tyd, waar in de Zaligmakende Waarheden des Evang: niet slegts heimelyk belaagt, maar al te opentlyk bestreden en bespot worden.

„ Ten besluite is onze hertgrondige Zielenwensch en bede dat „ die God, die Uwe Doorl: Hoogh: op het gebed zyns Volks „ aan Nederland tot den eersten geborenen Erfstadhouder gegeven „ heeft, Uwe God, Uwe Schild en zeer groote loon zy, en op „ Uwe Doorl: Hoogh: in ene ruime mate doe rusten den Geest „ des Heren, den Geest der Wysheit en des Verstands, den Geest „ des Raads en der Sterkte, den Geest der Kennisse en der Vreze des Heren. De Here binde Uwe kostelyke Zielen in den „ bundel der levenden, en Uw dierbaar leven zy steeds dierbaar in „ Gods ogen. Hy make Uwe Regeringe langduurig, voorspoedig, vreedzaam en op allerlei wyze gezegend. De Here verwaardige Uwe Doorl: Hoogh: alle zyne Heerlykheit voor Jesus „ voeten neder te leggen, en ten zynen dienst te heiligen. God „ houde door zynen Geest steeds levendig in den zin der gedachten van Uw Vorstelyk harte het woord, dat zich de Macedonische Philippus elken morgen liet herinneren. Al konnen wy „ Uw Doorl: Hoogh: niet toewenschen het getal van Jojadaas jaren, zo wenschen wy echter van gantscher harte, dat Jojadaas „ naroem de Uwe zy, en dat met blyvende, en eeuwen verduu-

„ rende letteren, niet in koper of marmer, maar in de harten van „ alle oprechten tot in late nageſlachten, deze loſſpreuk inge- „ ſchreven zy

„ PRINS WILLEM DE VYFDE HEEFT
„ GOEDGEDAAN IN NEDERLANDS
„ ISRAEL, BEIDE AAN GOD
„ EN AAN ZYN HUIS.

„ God zette ook Uwe Koningl: Hoogh: met Debora tot ene „ Moeder in Nederlands Iſraël, met Eliſabeth en Maria tot een „ Voorbeeld van tedere Godsvrucht, met Dorcas van voorbeeldi- „ ge liefdadigheit, en met Timotheus Moeder en Grootmoeder „ van geloof en heilige wandelingen. De Here doe Uwe Koningl: „ Hoogh: aanſchouwen en genieten het goede zyner uitverkore- „ nen in tyd en eeuwigheit."

Zyne Hoogheid was, volgens de aantekening van D^s. Kulenkamp, na 't eindigen der aanſpraake, naar hem toegetreden, met eene allervriendelykſte dankbetuiginge, en beveelinge van zig zelven en de Prinſeſſe aan de voorbede der Broederen; waarop de Spreeker hernam, dat zy zulks voor een pligt beide en een voorregt agteden.

Een zagte regen, die eenige uuren aanhieldt, verhinderde het hoog Gezelſchap, eene wandeling in de koetſen te doen door de Stad, voor dat de tyd van 't Middagmaal gekomen was. Hunne Hoogheden verkooren, derhalve, het Stadhuis te bezigtigen, met naame, de marmeren Vierſchaar en de vertrekken van de derde verdieping, benevens de Wapenkamer. De Prins bezag het beeldwerk der Vierſchaare met verwondering, en eenige ſchoone Schutters-ſtukken, die, op de Krygsraads-Kamers, bewaard worden, met zonderling genoegen. Ten vier uuren omtrent, ging men ter tafel, die in Schepens-Kamer was toegeregt. Tot deeze middagmaaltyd, waren, by hunne Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden, van Stads wege, genodigd de Heer Hertog van Brons-

wyk-

wyk-Wolfembuttel, en de Heeren en Dames uit het gevolg van hunne Hoogheden: voorts, de Heer Hoofd-Officier, de Heeren regeerende Schepenen, de Heeren Oud-Burgemeesteren, de Pensionaris van Berckel en de Secretarissen Graafland en van Slingelandt, allen met derzelver Vrouwen, zo ver zy gehuwd waren. Twee der vier Heeren Commissarissen uit de Vroedschap, met derzelver Vrouwen, zyn, tot deeze en de volgende Middagmaaltyden, ook altoos genodigd geweest. De Heeren regeerende Burgemeesteren verscheenen, op alle de maaltyden, als Gastheeren van Stads wege, met de Vrouwen van twee derzelven, en werden, derhalve, niet genodigd. Ook bleeven, aan deeze, en aan de tafels der volgende Middagmaaltyden, agt of meer Plaatsen open, ter beschikkinge van zyne Hoogheid, drie van welken nu, op 's Prinsen nodiging, vervuld werden, door de Heeren ***Thomas Hope*** en ***Ferdinand van Collen***, Representanten van zyne Hoogheid by de Oost- en Westindische Maatschappyen, en door den tweeden Griffier van hunne Hoog-Mog. den Heer en Mr. ***François Fagel.*** 't Gezelschap bestondt, in 't geheel, uit omtrent zestig persoonen. Geduurende de maaltyd, werdt een fraai muzyk gemaakt, op het Orchestre, welk, in 't noorden der eetzaale, was opgeregt. Men hadt 'er zes eerste Violen, een van welken, door den vermaarden ***Esser***, behandeld werdt; zes tweede Violen; drie Altviolen; twee Violoncellen; twee Bassons-Fagot; twee Contra-Bassons; twee Hautbois of Fluiten; een Clavecimbel en twee Waldhoorns, in alles zes en twintig Muzikanten: en diergelyk Muzyk werdt ook, onder de volgende maaltyden, gehoord; doch met geduurige veranderingen.

Na de maaltyd, die niet veel over de twee uuren duurde, begaven hunne Hoogheden zig naar Burgemeesters-Vertrek, nu de Kamer der Koningklyke Prinsesse, en vertoonden zig, voor de geopende glasraamen, eenen geruimen tyd, aan de Gemeente.

't Kon hier niet onbekend zyn, dat hunne Hoogheden, en de Prinsesse in 't byzonder, vermaakt werden door keurlyken zang, van gepast speeltuig verzeld. Men hadt, hierom, tegen den avond

van deezen blyden dag, een volkomen *Concert* toebereid, op de groote zaale van 't Stadhuis, waar zig de bevalligſte Italiaanſche ſtemmen van Signr. *Magalli* en van de Juffrouwen *Mellini* en *Magalli*, tuſſchen 't geluid, welk, door de beſte meeſters, op veelerlei ſpeeltuigen gemaakt werdt, verrukkelyk, hooren lieten. De Muzikanten zaten of ſtonden nu niet op de Orcheſtres, boven den ingang naar 't Eetvertrek; maar beneden, ter wederzyde van dien ingang, ſtaande den Clavecimbel in 't midden.

Toen men 't vermaak van zang en ſpel, naar genoegen, genooten hadt, werdt het tyd, om het doorlugtig Gezelſchap verwiſſeling van vermaak te verſchaffen, uit het gezigt van de voornaamſte *Illuminatien* of Verlichtingen der bewoonde huizen van deeze groote Stad, en van het Raadhuis zelf. By de afkondiging van den vier en twintigſten, hadt het Geregt beraamd, dat men, ten half tien uuren, wanneer de dag genoegzaam gedaald was, een' aanvang maaken zou met deeze verlichtingen, en dat men 'er, ten half een uure, mede zou mogen eindigen. Doch, daar de toeſtel groot was, moeſt men vroeger beginnen te ontſteeken. By de meeſten, duurde het verlichten ook tot twee uuren, of laater: by ſommigen, den gantſchen nagt. 't Was, ten deezen tyde, omtrent volle maan; doch de lugt zo betrokken, ſchoon de regen ophieldt, dat het licht, alomme, ſterk genoeg uitkwam. Dus zag men eene Stad, waar weinig minder dan dertig duizend bewoonde huizen geteld worden, in weinig tyds, geheel verlicht: de meeſte huizen van binnen, met kaarslicht, tegen de glasraamen; agter, of in plaats van welken, by eenigen, zinnebeeldige, of andere verlichtte ſchilderſtukjes geſteld waren: doch veele huizen waren verlicht, met lampen, van buiten aan den voorgevel gehegt, of, naar de verkiezing van eenigen, aan opgeregte zuilen en boogen, bouwkonſtiglyk, voor de huizen geplaatſt, en hier en daar zwierig be ſchilderd: waaromtrent, onder de openbaare gebouwen, het Prinſenhof, het algemeen Poſt-Comptoir, en de Schouwburg; en onder de byzonderen, die van een aanmerkelyk getal der voornaamſte ingezetenen hebben uitgemunt. Doch 't Stadhuis overtrof alles,

les, wat men elders zien kon, en vertoonde zig, met alle de geregeldheid en konſt, die, in dit deftig gebouw, niet zonder verwondering, wordt opgemerkt, als een Paleis van licht. De Tooren zelf, ſchoon zulk een' helderen glans niet afgeevende, was, op eenen maatigen afſtand, ter oorzaake van zyne geregelde verlichtinge, der aanſchouwinge dubbel waardig. De gantſche Stad liep uit, om zig, met het gezigt van deeze algemeene vreugdeblyken, te verluſtigen. Graften en Straaten waren vol van nieuwsgierige wandelaars, zonder dat zulks, ſchoon 'er ook veel koetſen op weg waren, eenige belemmering van belang veroorzaakte, uitgenomen alleenlyk op plaatſen, daar 't meeſt te zien was, en daar de koetſen en voetgangers zig, gevolgelyk, langſt lieten ophouden.

Om de Vorſtelyke Gaſten de keurlykſte Verlichtingen, op 't voordeeligſt, te doen beſchouwen, bediende men zig, ten deele van koetſen, ten deele van Jagten, die, door de voornaamſte graften, geboegſeerd of geboomd werden. 't Geviel juiſt, dat de Regeering der Stad Breemen, hier ter Stede, een Vaartuig hadt laaten timmeren, welk zy voorhadt, beide tot een zeil- en trekjagt, te gebruiken. Dit vaartuig lag, met zyne glasraamen, hoog uit het water, en was hierom regt bekwaam, om, uit het zelve, de voornaamſte verlichtingen, onbelemmerd, te konnen beſchouwen. Men hadt aan de Regeering van Breemen om het gebruik van haar Jagt, voor eenen enkelen avond, tot het gemelde einde, laaten verzoeken: en dit verzoek was heuſchelyk toegeſtaan. Dit Jagt dan, en nog twee anderen werden gereed gelegd, op den Binnen-Amſtel, op 't 's Graavenlandſche-Veer, daar men 'er gemakkelykſt inkomen kon, en daar eene bezetting van Schutteren ſtondt, om den aandrang te beletten. Ten tien uuren omtrent, traden hunne Hoogheden, voor 't Stadhuis, in de koetſen. Vooruit reedt de Hertog van Bronswyk Wolfembuttel, verzeld van twee der vier Heeren Commiſſariſſen uit de Vroedſchap. Hierop volgde haare Koningklyke Hoogheid, die van Mevrouwen Clifford en Huyghens verzeld was; en toen zyne Doorlugtige Hoogheid, in 't gezelſchap van den Heere Hoofd-Officier en van de Heeren Burge-

meesteren Clifford en Boudaen. Nog eenige koetsen, met Heeren en Dames van 't gevolg van hunne Hoogheden en van de Regeeringe deezer Stad, verzelden en slooten den trein. Men reedt, langs den Vygendam, door de Nes, en over de Grimmenesse-sluis, en oude Turfmarkt, door de Doelestraat, naar 't 's Graavenlandsche-Veer, en bezag, in 't voorbyryden, het fraai verlicht Zeiljagt van den Heere Hop, Oud-Schepen en Raad deezer Stad, welk, in den Binnen-Amstel, agter zyn huis lag. Toen traden de Prins en de Prinses en eenige Heeren en Dames van 't Hof en van de Regeeringe in 't Breemer-Jagt; de Hertog, met diergelyk gezelschap, in een fraai toegeruste, en van binnen met groene zyde bekleedde Barkas van de Admiraliteit alhier, en het overige gevolg van hunne Hoogheden in het Stads Jagt. De Barkas werdt met een roeiboot geboegseerd. De Jagten werden geboomd. Vooruit roeide een der Onderschouten met eene sloep, om ruimte te maaken, onder de tent- en andere schuitjes, die overal in de graften zworven, en zig, met een vriendelyk woord, ligtelyk, beweegen lieten, om 't hoog Gezelschap te wyken. Men voer dus langs den Amstel, tot aan de Keizersgraft, en, door dezelve, tot heel aan de Brouwersgraft, door welke men in de Heerengraft kwam, en dezelve langs voer, tot wederom in den Amstel, tusschen de Heeren- en Keizersgraften, voor 't Huis van den Heere GRAAVE VAN HOMPESCH, daar de Koetsen gereed stonden, die het doorlugtig Gezelschap, uit de Jagten getreden, voerden langs de zuidzyde der Heerengraft, en door de Vyzel- en Kalverstraaten tot op den Dam, daar men de verlichting van 't Stadhuis, met verwondering, beschouwde, en agter de Waage om, diep in den nagt, derwaards te rug keerde. Hunne Hoogheden, vermoeid van de verrigtingen van deezen dag, verkooren, alleenlyk van eenige Heeren en Dames van hun gevolg verzeld, een klein avondmaal te doen, en begaven zig, terstond daarna, ter rust. De Compagnie Burgers, die, deezen nagt en de volgende nagten, geduurende 't verblyf hunner Hoogheden in de Stad, het Stadhuis, volgens gewoonte, bewaakte, hadt bevel gekreegen

van

Zittingneming van Zyne Doorl. Hoogheid, WILLEM DEN VYFDEN: als
CAPITEIN . ADMIRAAL GENERAAL, in het Edel-Mogende Col. ter Admiraliteit te Amsteldam: den 31ste May 1768.
Ter Beurtige van de Wel Ed. Groot Achtb. Heeren Burgemeesteren

van Kolonellen, om, by 't in- of uittrekken, des nagts, of 's morgens vroeg, geene trom te roeren, noch eenig ander gedruis te maaken. Ook heerſchte, zo lang het Vorſtelyk Paar niet gewekt was, eene zagte ſtilte, in 't woelig gebouw, daar men op alles, wat den doorlugtigen Gaſten gemak en genoegen geeven kon, verdagt geweeſt was.

Burgemeeſteren hadden den Prinſe, niet lang na zyne aankomſt, verzogt, zo lang zyne Hoogheid de Stad met zyn bezoek vereeren zou, dagelyks, het Wagtwoord te willen geeven aan den Hoofd-Officier van 't Guarnizoen, die de Wagt ſtondt te hebben. Het werdt, door deezen, bekend gemaakt aan den voorzittenden Burgemeeſter, op wiens laſt, het, volgens gewoonte, door den Woordſchryver, aan de Kapiteinen der vier Compagnien Burgers, die elken nagt waaken moeſten, werdt rondgebragt.

De volgende dag, zynde Dingsdag den eenëndertigſten May, was beſtemd tot het neemen van zitting in het Collegie ter Admiraliteit alhier, als Admiraal-Generaal, waartoe zyne Hoogheid, onder anderen, herwaards gekomen was. De Prins werdt, ten half negen uuren, door drie Heeren Gecommitteerde Raaden ter Admiraliteit, verzeld van den Secretaris Backer, met twee Koetſen, voor en agter welken vier Admiraliteits-Boden gingen, afgehaald, en naar 't Prinſen-Hof geleid. Zyne Hoogheid zat in eene Staatſiekoets, met zes paarden beſpannen, voor welke eene Compagnie Burgers heenen trok, die, onmiddelyk, door vier Boden der Admiraliteit, gevolgd werdt. De trein werdt, door de andere vier Boden, geſlooten. Men reedt, over den Vygendam, door de Warmoesſtraat, over 't Oude Kerks-Plein, langs de Bierkaai, naar 't Prinſen-Hof. De Compagnie Burgers, die vooruit getrokken was, hieldt ſtand voor de twee Wagthuizen, die, voor 't Prinſen-Hof, aan den waterkant, ſtaan: en voor 't eerſte Wagthuis, plaatſte de Kapitein-Geweldige der Admiraliteit zig voor de Koets van den Prinſe; de zes Helbaardiers ter wederzyde van, en de Luitenant-Geweldige agter dezelve. Aan de Voorpoort, werdt

zyne Hoogheid, uit de Koets getreden zynde, ontvangen, door vier Heeren Gecommitteerde Raaden, agter welken de Vice-Admiraal *Roemer Vlak*, de Schout by Nagt *Willem Theodorus Huyghens* en eenige Zee-Kapiteinen zig geplaatſt hadden. De Kapitein en Luitenant-Geweldige trokken toen vooruit, om ruimte te maaken, over de Plaats, daar de Compagnie Stads-bezetting, onder den Kapitein *Ruyſch*, in drie gelederen, geſchaard ſtondt, den Prinſe de gewoonlyke krygseer bewyzende; en voorts, door de Binnenpoort, tot voor de Raadkamer. De Hellebaardiers volgden den Kapitein en Luitenant-Geweldige, tot aan den ſtoep der Binnenpoorte, daar zy ſtaan bleeven. Na de Hellebaardiers, traden de Edelluiden van zyne Hoogheid en de Zee-Officieren, over de Plaats, zig vervoegende, eerſt voor de Raadkamer, en, na dat zyne Hoogheid in dezelve getreden was, in 't Vertrek van den Raad en Advokaat-Fiskaal, nevens de Raadkamer. Toen werdt de Prins, door de Raaden, die hem aan de Voorpoort ontvangen en van 't Stadhuis afgehaald hadden, verzeld van den Secretaris Backer, geleid over de Plaats, onder een treffelyk krygsmuzyk, welk van een Balcon, aldaar opgeregt, gemaakt werdt. Voor de Raadkamer, werdt zyne Hoogheid ontvangen door den Heere Preſident der Vergaderinge en de twee volgende Raaden in rang, en geleid naar den Stoel van den Admiraal-Generaal, aan 't hoogſte einde der Raadkamer geſteld. De Raaden plaatſten zig, vervolgens, ter regterzyde van zyne Hoogheid, naar hunnen rang. De Preſident, zynde de Heer MARIUS ANTONY CAREL VAN VOËRST TOT BORGEL, wegens de Provincie van Overysſel ter Admiraliteit gecommitteerd, deedt eene aanſpraak, geſchikt naar tyds gelegenheid, die, door den Prinſe, heuſchelyk, beantwoord werdt. De zitting, kort hier na, zynde afgeloopen, werdt de Admiraal-Generaal, door alle de Raaden en derzelver Miniſters, te rug geleid naar 't Stadhuis, in dezelfde orde, langs den zelfden weg, en met dezelfde ſtaatſie, behalve, dat 'er nu ook twee Kamerbewaarders, met gedekten hoofde, voor den

Afbeelding van het Zeiltogtje Hunner Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden WILLEM V. Prinse van Oranje en Nassau, Erfstadhouder der vereenigde Nederlanden, enz. enz. enz. En zyne Gemaalinne FREDERICA SOPHIA WILHELMINA, Princesse van Pruyssen. Gehouden op het IJ by de verwelkomst van Kroon-Prinsen van Zaandam, den 31 May

den ſtoet gingen, en dat de Heeren der Admiraliteit zes Koetſen beſloegen, in de plaats van twee.

De Raad ter Admiraliteit kwam dus, in vollen getale, aan 't Stadhuis, om de Koningklyke Prinſeſſe af te haalen, en hunne Hoogheden te verluſtigen met een Zeiltogtje over 't Y, naar 't nabuurig Zaandam, waaraan, behalve de Vorſtelyke Perſoonaadjen, en de Raaden en Miniſters der Admiraliteit, met derzelver Vrouwen, een groot getal van aanzienlyke Luiden deel ſtonden te hebben. Men hadt den Prinſe gelegenheid gelaaten, om tot dit togtje ook eenige Perſoonen te nodigen, naar zyn welgevallen; en zyne Hoogheid hadt verſcheiden' Gaſten verzogt, onder anderen, Prins *Fredrik van Heſſen-Kaſſel*, den Heer Hoofd-Officier, de Heeren Burgemeeſteren en andere Heeren van de Regeeringe der Stad. Aan de Moſſelſteiger, by de nieuwe Haarlemmer-Sluis, lag het groote Admiraliteits-Jagt gereed, benevens twee Jagten der Ooſtindiſche Compagnie, de Landsſchuit en de Kruidboot met Muzikanten. En naardien men wel voorzag, dat zig menigten van kleine Jagten, Boeijers en andere Vaartuigen op 't Y begeeven zouden, om het doorlugtig Gezelſchap te zien zeilen, was 'er, 's avonds te vooren, ſchikking gemaakt, aan de Jagthavens, op de plaats, die deeze Vaartuigen in 't Y beſlaan zouden, en op de wyze van vlaggen en vuuren. Het Collegie ter Admiraliteit hadt niet lang vertoefd op 't Stadhuis, toen hunne Hoogheden in de Staatſiekoets traden, gevolgd van de Koetſen der Raaden en Miniſters der Admiraliteit. Men reedt, van 't Stadhuis, door de Molen Toorenſteegen, langs de weſtzyde van den Singel, tot aan de Moſſelſteiger, onder 't geleide van eene Compagnie Burgers. De Hertog en de verdere genodigden kwamen, kort na elkanderen, en buiten den trein, aan de Steiger. De Vorſtelyke Perſoonaadjen traden in 't groote Jagt, waarin ook de Heer Hoofd-Officier en de Heeren Burgemeeſteren geplaatſt werden. Het overig Gezelſchap begaf zig in de andere Jagten. De Heeren van de Admiraliteit, die hier Gaſtheeren waren, hadden zig, op alle de Jagten, verdeeld, om hunne Hoogheden en derzelver gevolg en ge-

gezelſchap, te bekwaamer, te konnen onthaalen. Zo dra hunne Hoogheden en 't verder gezelſchap, in 't groote Jagt, getreden waren, ſtak het van den wal, wordende, kort daarna, van de andere Jagten gevolgd. De ſtandaard van den Admiraal-Generaal werdt, op 't groote Jagt, opgeheisd, en hunne Hoogheden begroet, van het Oorlogsſchip *de Triton*, welk af en aan het Schelviſchhoofd lag, met een en twintig ſchooten voor den Admiraal-Generaal, en nog een en twintig, voor de Koningklyke Prinſeſſe; welke groete, op 's Prinſen laſt, van 't Jagt, met zeven ſchooten, beantwoord werdt. De Koopvaardyſchepen, die op de Reede lagen, en de menigte van Jagten en kleine Vaartuigen, die 't Y, in eene zeer bekwaame orde, bedekten, vlagden en vuurden ook rykelyk. 't Was zeer ſtil, en 't groote Jagt maakte zo weinig vaart, dat men het, met roeiboots, tot aan Zaandam toe, boegſeeren moeſt. De aangenaame vertooning, die 't Vorſtelyk Esquader, van naby en van verre, omringd en gevolgd van eene ontelbaare menigte van allerlei Vaartuigen, op 't effen water, maakte, verrukte, ondertuſſchen, elk, die 'er aanſchouwer van was, en hunne Hoogheden in 't byzonder. Een keurlyk Zeemuzyk verving, beurtswyze, het balderen van 't geſchut. Dus naderde men Zaandam. Het groote Jagt werdt, door beleid van ***Hamma Klinkert***, op Ooſt-Zaandam woonagtig, en hier toe byzonderlyk verzogt; ſchoon 't laag water was, zoo digt aan den wal gebragt, dat hunne Hoogheden, zonder over andere Vaartuigen te treeden, gemakkelyk, aan land komen konden. De Vorſtelyke Perſoonaadjen werden, by derzelver aankomſt, begroet, door den Baljuw van Blois, en door de Regenten en Kerkenraaden van Ooſt- en Weſtzaandam. De Opgezetenen van Zaandam hadden, op twee plaatſen, Eereboogen opgeregt, door welken het doorlugtig Gezelſchap zynen weg nam. De Prins, de Prinſes en 't meeſte gevolg bezagen toen de Kerk aan de Weſtzyde, en traden, vervolgens, in de Glazen-ſloep der Admiraliteit, die zig, nevens de fraai verſierde Barkas van het zelfde Collegie, waarin de Hertog plaats genomen hadt, naar binnen hadt laaten ſchutten.

Met

De Zittingneming Zyner Doorluchtige Hoogheid, WILLEM, DEN VYFDEN;
als Opper-Bewindhebber der O. I. Compe. te Amsterdam, op den Pmo. Juny. 1768.
Met Privilegie van de Ed. Groot Achtb. Heeren Burgemeesteren

Met deeze vaartuigen, werden hunne Hoogheden en 't verder gezelſchap, een ſtuk wegs, de Binnenzaan opgeroeid, en traden, vervolgens, uit, aan de Ooſtzyde, daar zy de Kerk, insgelyks, bezigtigden. Den wind, midlerwyl, zagtelyk, wakkerende, beſloot men te keeren naar de Jagten; ſtak af, en zeilde, met eene aangenaame koelte, onder 't houden der middag-maaltyd, omtrent ten zes uuren, de Stad voorby, naar 't Pampus, tot aan den Durgerdammer Vuurtooren: zynde hunne Hoogheden, in 't voorby vaaren der Ooſtindiſche Werf, van daar, met eenëntwintig ſchooten, begroet geworden. In 't keeren, wierp men 't anker, laat in den avond, op Stroom, in 't gezigt van het Oorlogsſchip de Triton, welk fraai verlicht was. Hier bleeven de Jagten, eenen geruimen tyd, leggen. Men hieldt 'er de avond-maaltyd, en voer, vervolgens, wederom naar de Moſſelſteiger, daar de koetſen gereed ſtonden, die hunne Hoogheden, ver over middernagt, aan 't Stadhuis te rug bragten; ten hoogſte voldaan, over den gewenſchten uitſlag van dit ſpeelreisje te water.

Ten tien uuren van den volgenden dag, zynde Woensdag den eerſten Juny, reedt zyne Hoogheid naar 't Ooſtindiſche Huis, in de Hoogſtraat, voor welk eene Compagnie Burgers geſchaard ſtondt, om aldaar, als Opper-Bewindhebber, zitting te neemen. De Heeren Bewindhebberen waren, ten dien einde, reeds ten negen uuren, by een gekomen. De vier jongſten in rang, verzeld van den tweeden Advokaat, Mr. *Fredrik Willem Boers*, ontvingen zyne Hoogheid aan de Voorpoorte, hem geleidende, over de Plaats, voorby een detachement uit Stads Guarnizoen, tot aan de trappen, beneden aan welken, hy, door de vier volgende Bewindhebberen, ontvangen, en naar boven geleid werdt; daar de voorzittende Heer Bewindhebber, Mr. *Willem Huyghens*, Heer van Honkoop; de overige Bewindhebberen, en de eerſte Advokaat, Mr. *Cornelis van der Hoop*, ſtonden, den Prins ter Vergaderzaal inleidende. 't Gevolg van zyne Hoogheid vertoefde, midlerwyl, in de oude Rekenkamer. De Prins nam plaats aan 't hoog-

ſte einde der Zaale, in eenen Armſtoel, met groen fluweel bekleed. De Heer Repreſentant Hope zig, vervolgens, ook gezet, en de verdere Heeren Bewindhebberen plaats genomen hebbende, naar derzelver rang, deedt de eerſte Advokaat eene gepaſte Aanſpraak, zyne Hoogheid dankende voor de eere, der Vergaderinge, met zyne tegenwoordigheid, aangedaan: 't welk, door den Prinſe, minzaamlyk, beantwoord zynde, werden 'er eenige voorkomende zaaken behandeld: waarna zyne Hoogheid afſcheid nam van de Vergaderinge, en, de byzondere Departementen, het Pakhuis, en het uitzoeken der Speceryen bezigtigd hebbende, door het gantſche Lighaam der Bewindhebberen, tot aan de Koets toe, uitgeleid werdt.

Zyne Hoogheid begaf zig, vervolgens, naar 't Weſtindiſche Huis, op den Singel, waar ook eene Compagnie Burgers, en binnen de Voorpoort eene Wagt van Soldaaten ſtondt, en waar de Prins, als Opper-Bewindhebber der Weſtindiſche Compagnie, op diergelyke wyze, zitting nam. Bewindhebberen waren hier, ten half tien uuren, byeen gekomen. De Prins, afgehaald en geleid door den Heere Repreſentant van Collen, ten half twaalf uuren, het Weſtindiſch-Huis genaderd zynde, werdt, door alle de tegenwoordig zynde Bewindhebberen, den Preſident en den oudſten Heer Bewindhebber uitgenomen, ontvangen aan de Voorpoorte, en geleid, over de Plaats, door de beneden-gaandery, naar de Vergaderkamer. De Schipper en de Matroozen van de Jagten der Weſtindiſche Compagnie ſtonden, in orde, op de Plaats, tuſſchen de Voorpoort en binnendeur, en de andere bedienden in de gaandery. Zyne Hoogheid werdt, op 't Bordes der Vergaderkamer, ontvangen door den oudſten Bewindhebber, den Heer en Mr. ***Salomon Dedel***, en in de Kamer, door den Heere Preſident, Mr. ***Jacob Baron de Peterſen.*** De Prins nam plaats in een' der Armſtoelen, die, door de Heeren Afgevaardigden hunner Hoog-Mog. ter Vergaderinge van Tienen, gebruikt worden, en die nu met groen fluweel bekleed geworden, en voor welken een diergelyk bekleed voetbankje vervaardigd en geplaatſt was. De Preſi-

dent

De Zittingneeming zyner Doorluchtige Hoogheid, WILLEM, DEN VYFDEN,
als Opper-Bewindhebber der O. I. Compe. te Amsterdam, op den [illegible] Juny 17[illegible].

dent bekleedde de regterzyde van zyne Hoogheid: de andere Heeren Bewindhebberen plaatſten zig, vervolgens, in hunnen rang, allen op gewoonlyke Stoelen. De Heer Repreſentant van Collen, die met den Prinſe ingekomen was, zettede zig op diergelyken Stoel, ter linkerzyde van zyne Hoogheid. De Advokaat der Compagnie, Mr. *Nicolaas Willem Röell*, die ter linkerzyde van den Heer van Collen gezeten was, deedt, vervolgens, eene gepaſte Aanſpraak aan zyne Hoogheid, die dezelve gunſtiglyk beantwoordde, de Compagnie verzekerende van zyne beſchermінge. Geduurende deeze plegtigheid, vertoefde 't gevolg van den Prinſe in de Vergaderkamer der Societeit van Suriname. Zyne Hoogheid werdt, vervolgens, door alle de Leden der Vergaderinge, tot aan de koets, uitgeleid, en door den Heere Repreſentant van Collen naar 't Stadhuis verzeld, neemende den trein zynen weg langs de ooſtzyde van den Singel, door de korte Gaſthuismolen- en Stilſteegen.

't Was nu middag, en deeze tyd geſchikt, om aan alle Heeren van de Regeeringe en derzelver Vrouwen, en aan andere voornaame Burgers en Ingezetenen, en Vreemdelingen zelven, gelegenheid te geeven, om hunne Hoogheden te zien, en hun Hof by dezelven te maaken. Al wat eenigszins uitmunt in de Stad liet zig, op 't pragtigſt gekleed, in koetſen, voeren naar 't Stadhuis. De weg derwaards door de Kalverſtraat ſtondt geſtopt met rytuigen, die niet dan langzaam naderden. Dit talryk gezelſchap vergaderde op de groote zaale, die byna vol ſtondt, toen de Prins en de Prinſes zig aan het zelve vertoonden. Haare Koningklyke Hoogheid werdt, door Mevrouwen Clifford en Huyghens, rond geleid by de Dames, die eerbiediglyk neegen, en minzaamlyk weder gegroet werden. De Prins tradt de Dames en Heeren, onder 't groeten en wedergroeten, insgelyks voorby. Hunne Hoogheden ſpraken een enkel woord met deezen en genen, en begaven zig, vervolgens, naar derzelver vertrekken, alwaar zy, aan de Dames en Heeren, die de gewoonlyke deur inkwamen, en door 't Kabinet wederom uitgingen, gelegenheid gaven, om de

M 2 af-

afſcheidsgroete, by 't Vorſtelyk Paar, af te leggen. Het groote Hof ging toen af; doch, ter oorzaake van de menigte der koetſen, zo langzaam, dat het vier uuren na den middag, of laater werdt, eer de laatſten vertrokken.

Midlerwyl, was 'er, in Schepens-Kamer, eene groote maaltyd toebereid, voor ruim zeventig Perſoonen. Hunne Hoogheden en derzelver gevolg maakten zeventien Perſoonen uit. Hier by kwamen de Hertog, en tien gaſten, door den Prinſe genodigd, de Prins van Heſſen, de Heeren ***van Obdam*** en ***van Starrenberg***, uit de Edelen van Holland; de Heeren Repreſentanten van zyne Hoogheid by de Ooſt- en Weſtindiſche Maatſchappyen, Hope en van Collen, de Heeren Vice-Admiraal Roemer Vlak, en Schout by Nagt Willem Theodorus Huyghens, de Heeren ***Moſſel van Straalen***, Secretaris der Heeren Gecommitteerde Raaden in 't Noorderquartier, Mr. ***Pieter van Bleyswyk***, Penſionaris van Delft, en ***Willem Blydenberg***, Baljuw van de Beemſter en Wormer. Van wege de Regeering der Stad, verſcheenen, op deeze maaltyd, de Hoofd-Officier, de Oud-Burgemeeſteren, de gantſche Vroedſchap, de Penſionaris van Berckel en de Secretarisſen Hooft en Teſtart: doch geene Vrouwen, dan Mevrouwen Clifford, Huyghens en Deutz, en de Vrouwen van twee Commiſſariſſen uit de Vroedſchap. De tafel, die ⊥ deeze gedaante hadt, beſloeg de gantſche ruimte van 't vertrek in de breedte. Geduurende de maaltyd, was 'er een verrukkelyk Muzyk van ſpeeltuigen. Onder de hooge Gaſten, heerſchte een algemeen genoegen, en deeze groote maaltyd liep, in ruim twee uuren, met veel orde, ten einde.

Men hadt den avond geſchikt, om hunne Hoogheden, en den Heere Hertog in den Schouwburg te geleiden. De Prins hadt zig, hiertoe, al vroeg, begeerig getoond, en eenige Tooneelſpelen verkooren te zien. En de Regenten hadden, zo veel de korte tyd toeliet, eene pragtige Schouwplaats vervaardigd, van waar hunne Hoogheden het Tooneel, op de bekwaamſte wyze, zouden konnen zien. De ſchouwplaats, die de gewoonlyke ſtaanplaats, en de

Afbeelding van den Grooten Maaltyd, gegeven door de Ed. Achtb. Regeering der Stad Amsteldam, aan Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden; in Schepens-kamer, den Eersten Juny, 1768.

[illegible] Groot Achtb. Heeren Burgemeesteren

de doorgang van de bak, beneden; en boven, de plaats der vyf middelſte loges beſloeg, beſtondt, uit eene groote Vorſtelyke Tent, van boven, koepelswyze, gedekt; ſierlyk verguld, en, in de openingen, van vooren, behangen, met roode fluweelen gordynen, omzet met gouden kanten en franje. De vier vakken van binnen, tegen welken vier fraaije *luſters* hingen, waren met rood zyden damaſt bekleed. In de Tente, ſtonden twee zeer pragtige, en nog vier en twintig mindere Armſtoelen, allen ook met rood zyden damaſt bekleed. Over de baluſter, in 't midden, voor de plaats hunner Hoogheden, hing een rood fluweelen kleed, met gouden kanten en franje omzet. De opgang of trap naar de Tent was, met groene baai, belegd. Dit pragtig gevaarte was gebouwd, door den Meeſter Timmerman *Jan Smit*, naar eene tekening, door den Konſtſchilder *Andries van der Groen*, en, door hem, vervaardigd. 't Was al omtrent zeven uuren, eer het hoog Gezelſchap zig van 't Stadhuis begaf, neemende de Vorſtelyke Perſoonaadjen en derzelver gevolg, in zeſtien koetſen, onder 't geleide van eene Compagnie Burgers, hunnen weg, door de Mol- en Toorenſteegen, en zuidwaards voorby den Jan-Rooden-Poorts-Tooren, door de oude Lelieſtraat, langs de noordzyde der Leliegraft, naar de weſtzyde der Keizersgraft, en langs dezelve, naar den Schouwburg, alwaar ook eene bezetting van Burgers ſtondt. Alle de koetſen kwamen van denzelfden kant der oude Stad, en hadden laſt, om, wanneer zy, tegen 't uitgaan van den Schouwburg, te rug keerden, om gezelſchap af te haalen, zig te vervoegen op de Weſtermarkt, alwaar de Onderſchouten, aan elke koets, haaren rang aanwezen. Hunne Hoogheden, de Hertog, de Prins van Heſſen, en de Heeren Hoofd-Officier en regeerende Burgemeesteren, met de Vrouwen van twee derzelven, werden, aan de eerſte binnen-voorpoort van den Schouwburg, ontvangen door de meeſte Heeren Regenten, en, nevens de voornaamſte Heeren en Dames van 't gevolg hunner Hoogheden, geplaatſt in de Vorſtelyke Tent of Loge; voor welke, het hoog Gezelſchap, door de twee oudſte Regenten, ontvangen werdt. De overige Heeren en

Dames, die, met Biljetten, door drie Regenten ondertekend, welken, by 't inkomen, moeſten overgeleverd worden, genodigd waren, plaatſten zig, elders, in hunnen rang. In de twee dubbele Loges ter regter zyde, die tot één waren gemaakt, zaten de regeerende Schepenen en Oud-Burgemeeſteren, met derzelver Vrouwen. En, regt daartegen over, op de Galery, de Heeren Gecommitteerde Raaden ter Admiraliteit. De Heeren Repreſentanten en Oud-Repreſentanten by de Ooſt- en Weſtindiſche Maatſchappye werden geplaatſt by de regeerende Schepenen en Oud-Burgemeeſteren. In de Bak, zaten de Oud-Schepenen, de Raaden, de Penſionariſſen en de Kolonellen, zonder dat, onder dezelven, op eenigen rang, agt genomen werdt. Ook zaten, in de Bak, doch verder van het Tooneel, de Heeren Commiſſariſſen en Secretariſſen, en de Kinderen der Heeren Burgemeeſteren. De meeſte Regenten van den Schouwburg namen plaats in eene Hoekloge. Twee of drie hielden zig, doorgaands, in 's Prinſen groote Loge. Wy behoeven, niet geduuriglyk, aan te merken, dat alle de Heeren van derzelver Vrouwen verzeld waren. Aan de bedienden, en aan eenige byzondere Perſoonen, was plaats op de bovenſte Galery toegeſtaan. Buiten deezen, werdt niemant in den Schouwburg ingelaaten, dan die 'er dienſt doen moeſt. Men vertoonde het Treurſpel ***Demophontes***, en daarna het Klugtſpel ***den Huwelyken Staat***, waarin zyne Hoogheid, die gaarne geestige en vrolyke Tooneelſpelen ziet, en de Heer Hertog een zonderling genoegen betoonden. Doch eer 't ſpel begon, werdt de Prins verwelkomd, door den vermaarden Treurſpeeler ***Jan Punt***, die, in 't kleed van Apollo, na 't eerſte openen van 't Tooneel, in eene Wolk nederdaalde; met de volgende verzen:

Wat eedle mengeling van eerbied, liefde en vreugd
Verwekt in aller hart die levendige ontroering! . . .
ô WILLEM! 't is uw komst, zy baart die driftvervoering:
Ja, de Amſtelſtad herdenkt uw' Stam, zyn' moed en deugd,
Waaraan elk Neêrlands hart, door geenen waan bezeten,
De Vryheid, Neêrlands ſchat, gewillig dank zal weten.

Ver

Afbeelding der Vorstelyke Loge opgerecht in den Amsterdamschen Schouwburg ter gelegenheid van Hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden den zelven voor de eerste maal bezoeken Den Eersten Juny 1768.

Het Treurspel [illegible], vertoond op den Amsterdamschen Schouwburg voor hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, den [illegible] Juny 1768.

[illegible]

Verrukt door de eer, die 't Y door Uwe komst geschied,
Word eerbied in ons hart op de eêlste wyz' geboren;
Daar uwer Vadren deugd zich aan elks ziel doet hooren,
Ontvonkt zy liefde in ons voor U: we ontveinzen 't niet,
ô Neen, wy doen met vreugd die liefde U klaar bespeuren...
Wie zou dien eerbied, liefde en vreugd onbillyk keuren!

Vergun, ô dierbre Vorst, dien ons de Hemel gaf,
Dat ik, der Dichtren God, in 's Amstels vreugd moog' deelen!
Hier doe ik menig' held der menschen harten streelen,
Hier perst vervolgde deugd de teêrste tranen af:
Maar nimmer zag ik 't volk op eedler wyz' bewogen,
Dan nu we, ô Heldenspruit! U hier aanschouwen mogen.

Nooit wierd 'er in dit koor zo groot een pracht ontmoet!
'k Zie Nassau, zyn Vorstin en Amstels Burgervadren,
Met blydschap op 't gelaat, myn koor vereenigd nadren!
ô Vorstlyk Paar, beschouw in dezen achtbren stoet
De Vadren van myn volk, en Uw doorluchte vrinden,
Die in den bloei huns volks hun hoogst genoegen vinden!

Leef lang met Uw Prinses, ô Vorst! Gelyk in Moed
Haar Stamhuis, eischt de nood Uw' arm in krygsgevaren:
Doch daar geen krygsorkaan de staatshulk op de baren
Tot noch toe fel bestookt, en Neêrland siddren doet,
Doe Neêrlands volken U als hunn' Trajaan' beminnen;
Een vaderlyke zorg doe U de harten winnen!

Een Vorst, wien 't volk met recht gelyk een' vader acht,
Kan best op 't Schouwtooneel der menschen harten roeren:
Held Cezars oorlogsdeugd kan minder 't hart vervoeren,
Dan Titus eedle zucht voor 't menschelyk geslacht:
Op 't groot tooneel, onze aarde, is 't hart der stervelingen
Meer door menschlievendheid, dan oorlogsdeugd te dwingen.

ô Hoop van Nederland! Doorluchte Heldenspruit!
De Magt die 't all' bestiert zy met U in 't bestieren!
Bescherm de koopmanschap, en help myn koor versieren!
Uw stam schiet', tot 's lands heil, een reeks van looten uit!
Elk roepe midlerwyl, door zulk een hoop gedreven,
„ Vorst WILLEMS deugd doe de eeuw van Vorst August herleven!"

Tusſchen de bedryven, werden, aan hunne Hoogheden en aan het verder aanzienlyk gezelſchap, allerlei ververſchingen aangebooden. Ook hadt men Muzyk en Dans tusſchen beide, en de fraaiſte en pragtigſte Tooneelen werden, het een na het ander, vertoond. 't Was middernagt, toen de Schouwburg uitging. Hunne Hoogheden, derzelver gevolg en de Heeren van de Regeering, die hen verzelden, namen hunnen weg langs de Keizersgraft tot aan de Leidſche-ſtraat, en, door dezelve, over 't Konings-Plein naar den Singel: voorts, langs de weſtzyde van denzelven, voorby den Reguliers-Tooren, door de Kalverſtraat, naar den Dam. De avondmaaltyd was, naar de verkiezing hunner Hoogheden, klein, en werdt, alleenlyk, door eenige Heeren en Dames van derzelver gevolg, bygewoond.

Ten volgenden dage, zynde Donderdag, den tweeden Juny, gaf zyne Hoogheid, by tyds, gehoor aan de Kerkelyke Genootſchappen, hier voor (bladz. 37) opgenoemd. Vervolgens, begaven de Prins en de Prinſes zig, te voet, naar de Nieuwe Kerke, alwaar hunne Hoogheden het merkwaardigſte bezigtigden, en 't Orgel, welk, om zyne ſchoone *Vox humana*, of *menſchen ſtem*, vermaard is, hoorden ſpeelen.

Hierna, begaf het Vorſtelyk Paar zig, in deszelfs koets, en reedt, voorgegaan door eene Compagnie Burgers, en verder behoorlyk geleid en verzeld, den Nieuwendyk langs, en, door de Haringpakkery, en langs de Texelſche Kaai, over de Nieuwebrug, door de oude Teertuinen, langs den Buitenkant van 't nieuwe Waals-Eiland en de Y-graft, naar 't Admiraliteits Magazyn, voor welk ook eene wagt van Burgers ſtondt. Doch hier plaatſten zig de Kapitein en Luitenant-Geweldige en zes Hellebaardiers der Admiraliteit, voor en nevens de koetſen, om den Stoet verder te geleiden. Hunne Hoogheden werden, door de Raaden en Miniſters der Admiraliteit, agter welken de Vice-Admiraal Vlak, de Schout by Nagt Huyghens en andere Zee-Officiers ſtonden, ontvangen aan de Stoep, en geleid in de gewoonlyke Verga-

ga-

Vertooning van het Afloopen van 't Hoekerschip De Zon; in Tegenwoordigheit Hunner Doorluchtige en Koningklyke Hoogheden; op de Timmerwerf der O.O.I. Maatschappy verricht, den 2den Juny 1768.

Aan [illegible] Heeren Burgemeesteren

gaderkamer, alwaar de Vrouwen der Raaden en Miniſters en andere voornaame Perſoonen, reeds te vooren, byeen gekomen waren. Voorts, werden hunne Hoogheden en 't verder doorlugtig Gezelſchap, na 't bezigtigen van 't Magazyn, langs een groot Vlot, met een Staketzel bezet, en langs een trap, met roode baai bekleed, geleid op 's Lands Oorlogsſchip, *de Admiraal Generaal*, alwaar een ogtendmaal was toebereid. De Prins bezag, vervolgens, de Winkels en de Werf, en vondt, overal, de Scheepstimmerluiden, en 't ander Werkvolk aan den gewoonlyken arbeid. Zyne Hoogheid ſchonk hun egter twee dagen vryheid van werken, met behoudenis van hun daggeld, mids zy deeze vryheid, eerſt na 't vertrek hunner Hoogheden, genooten. Den Prins aan een nieuw Oorlogsſchip, welk nog op ſtapel ſtondt, den naam van *de Prinſeſſe Royale Fredrica Sophia Wilhelmina* gegeven hebbende, werden hunne Hoogheden, wederom door 't Magazyn, tot op de ſtraat toe, uitgeleid.

't Gezelſchap reedt, vervolgens, naar de Ooſtindiſche Werf, alwaar hunne Hoogheden, door 't gantſche Lighaam der Bewindhebberen, voor de Brug, ontvangen, en eerſt naar een der Jagten geleid werden, terwyl 't gevolg zig in een ander Jagt begaf. 't Schip *de Zon* ſtondt hier, voltimmerd, op de Helling: 't welk men, in 't gezigt der Vorſtelyke Perſoonaadjen, in 't water deedt loopen. Daarna, bezag men de Lynbaanen, de Pakhuizen met Specceryen en andere Indiſche Voortbrengſels, en 't gene hier meer merkwaardigs te beſchouwen is: met al het welke, omtrent drie uuren werden doorgebragt. Het doorlugtig Gezelſchap werdt, vervolgens, met de koetſen, gevoerd naar Funen; van daar, regts af, tot voor de Muider-Poorte; vervolgens, door de Middellaan der Plantaadje, naar de Heerengraft, en, langs dezelve, tot aan en over 't Koningsplein en den Heiligen-Weg, door de Kalverſtraat, naar 't Stadhuis: alwaar eene middagmaaltyd, voor niet meer dan dertig Perſoonen, in Burgemeeſters-Vertrek, was toebereid: waartoe, behalve de Vorſtelyke Perſoonaadjen en derzelver gevolg, de Hertog van Bronswyk-Wolfembut-

buttel en de Prins van Hessen, de Heer Hoofd-Officier en de Heeren Kolonellen der Burgerye genodigd waren. De Heeren regeerende Burgemeesteren woonden deeze, gelyk de andere groote maaltyden, by, als Gastheeren van wege de Stad.

Doch de avond was geschikt tot een pragtig Vreugdefeest, ter eere hunner Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden, waartoe de toestel, op de groote zaale en in derzelver gaanderyen, hier voor beschreeven, voornaamlyk, geschikt, en al wat zig van rang of aanzien in de Stad bevondt, Vreemdelingen zo wel als Ingezetenen, genodigd waren. Nooit heeft men, hier, voorheen, zo veele doorlugtige Persoonaadjen, zo lang, zo genoeglyk, en in zo veel orde en geschiktheid, byeen gezien: en zeldzaam, en misschien nooit, was 'er ergens eene Feestzaal, verlicht, met zo veel konst, geregeldheid en schoonheid, als de Zaal van 't Raadhuis deezer Stad, op deezen vrolyken avond.

De vier Heeren Commissarissen uit de Vroedschap, aan welken 't beleid van dit werk was aanvertrouwd, hadden, vooraf, een Ontwerp gemaakt van de wyze, op welke, dit Feest, waarin Muzyk en Dans vereischt werden, gevoeglykst, zou konnen gehouden worden. Burgemeesteren hadden dit Ontwerp goedgekeurd. Het bestondt uit *agt* Leden, uitkomende op deezen zin:

„ 1. Dat 'er tweederlei Biljetten gedrukt, met Stads *Cachet* be-
„ zegeld, en, door een' der Commissarissen, ondertekend zou-
„ den worden, inhoudende de ééne soort eene uitdrukkelyke no-
„ diging van één' of meer byzondere Persoonen, die kennelyk
„ benoemd moesten worden; en de andere soort eene orde tot
„ doorlaating van iemant, uit den naam of van wege deezen of
„ genen daartoe bevoegden Heer, wiens naam, insgelyks, in 't
„ Biljet moest zyn uitgedrukt: en dat niemant, zonder 't een of
„ 't ander van deeze Biljetten vertoond en overgegeven te heb-
„ ben, op het Feest, zou worden toegelaaten.

„ 2. Dat, uitdrukkelyk, en, by de eerste soort van Biljetten,
„ genodigd zouden worden de Heeren Hoofd Officier, Regee-

„ ren-

„ rende en Oud-Burgemeesteren, Regeerende en Oud-Schepenen, Raaden, Commissarissen, Pensionarissen, Secretarissen, Kolonellen der Burgerye, Residenten en andere Ministers van vreemde Mogendheden, die, met kennis van Burgemeesteren, hier ter Stede, hun verblyf hebben; Commissarissen van 's Lands Posteryen, Regenten van het Wees- en Oude-Mannenhuis, als Regenten van den Schouwburg, Kapiteinen van 't Guarnizoen deezer Stad en Kapiteinen van de Burgerye; Weduwen van overleedene Heeren van de Regeeringe; Raaden en Ministers van het Collegie ter Admiraliteit alhier; Vlag-Officieren en Kapiteinen ter Zee, Representanten en Oud-Representanten van zyne Doorlugtige Hoogheid en verdere Bewindhebberen der Oost- en Westindische Maatschappyen, en derzelver Advokaaten: alle de Mannen met derzelver Vrouwen, en Mannen en Vrouwen met derzelver Kinderen, mids de Dogters boven de vyftien, en de Zoonen boven de agttien jaaren oud waren: en daarbenevens alle de Heeren en Dames van 't Hof, en 't Gevolg van hunne Hoogheden.

„ 3. Dat, dewyl 't volstrekt onmogelyk was de gantsche Stad te nodigen, om egter eenigen van de deftigste Medeburgers en Ingezetenen, die, onder geenen der bovengenoemde rangen, behoorden, deel te doen hebben aan het Feest; de tweede soort van Biljetten verdeeld zou worden onder de Heeren Hoofd-Officier, regeerende Burgemeesteren, regeerende Schepenen en zes en dertig Raaden, om, door dezelven, te worden uitgedeeld, naar derzelver welgevallen, mids elk, in zulk een Biljet, den naam der Persoon, aan welke hy toegang tot het Feest bezorgen wilde, nevens zynen eigen' naam, met eigene hand, invulde.

„ 4. Dat de vier Commissarissen, boven de Biljetten van de tweede soorte, die aan hun, als Leden van de Vroedschap, zouden worden ter hand gesteld, zo veele diergelyke Biljetten aan Ingezetenen zouden mogen uitgeeven, als zy, na gegevene kennis aan, en bekomen verlof van Burgemeesteren, zouden

„ goed-

„ goedvinden, en zelfs aan alle Vreemdelingen, die hun, ten
„ laatſten op den dag voor 't houden van 't Feeſt, werden opge-
„ geven door eenig Lid van de Regeeringe deezer Stad, welk,
„ voor den opgegeven Perſoon of Perſoonen, byzonderlyk, zou
„ willen inſtaan.

„ 5. Dat, op den avond van het Feeſt, eene Wagt van Bur-
„ gers voor 't Stadhuis gezet zou worden, tot voorkominge van
„ gedrang en wanorde.

„ 6. Dat, by die wagt, vier Boden zouden worden geſteld,
„ die de Biljetten der inkomende Perſoonen zouden naarzien, en
„ te rug geeven, zo dezelven, in behoorlyke orde, bevonden
„ werden; doch zo het tegendeel blyken mogt, niemant, wie 't
„ ook ware, doorlaaten.

„ 7. Dat, op het bordes van de groote trap, twee andere Bo-
„ den zouden ſtaan, die de Biljetten zouden overneemen, zon-
„ der dat zy iemant, wie hy ook zyn mogt, die zyn Biljet niet
„ overgaf, zouden mogen inlaaten.

„ 8. Dat de laatſtgemelde Boden de Biljetten zouden moeten
„ bewaaren, en naderhand aan Commiſſariſſen te rug geeven,
„ op dat men zou konnen naargaan, welke Perſoonen op 't Feeſt
„ tegenwoordig waren geweeſt."

Van de tweederlei ſoort van Biljetten waren 'er negentien honderd gereed gemaakt, en, voor ver het grootſte gedeelte, uitgedeeld. Ook heeft men, naderhand, by het tellen der Biljetten, bevonden, dat 'er ruim elf honderd Perſoonen, op het Feeſt, verſcheenen zyn; en, onder dezelven, behalve de Vorſtelyke Perſoonaadjen, ter welker eere het Feeſt was aangelegd, en de Heeren Hertog van Bronswyk-Wolfembuttel en Prinſe van Hesſen; verſcheiden Vreemdelingen van rang: als de ***Prins van Lambaiſe***, Groot-Stalmeeſter van Frankryk, de ***Marquis del Puente Fuerte***, Miniſter des Konings van Spanje by hunne Hoog Mogendheden, en andere Grooten en Heeren van rang uit deeze en andere Provincien van den Staat. Voorts, alle de Leden der Regee-

geeringe deezer Stad, met derzelver Vrouwen en Kinderen, zo ver zy niet, door ziekte of gewigtig belet, verhinderd geworden waren; en verre de meeſte aanzienlyke genodigden, hier voor byzonderer opgenoemd: en, eindelyk, een groot getal van de voornaamſte Ingezetenen, die men gaarne wilde doen deelen in de gemeene vreugde. De tyd der byeenkomſte was, op negen uuren, bepaald; doch eenige genodigden kwamen wel een uur vroeger, om niet te worden opgehouden, door de naderende koetſen, ſchoon 'er, op den weg, die dezelven neemen moeſten, by de uitgegevene Biljetten, ook goede orde geſteld was: zynde het zulks geſchikt, dat zy allen, door de Kalverſtraat, voor het Stadhuis kwamen, en, tuſſchen 't Stadhuis en de nieuwe Kerk door, naar den Singel afreeden. Men begon de lampen, die, ten getale van zeven of agt duizend, de zaal ſtonden te verlichten, ook al, voor agt uuren, te ontſteeken. De zaal was, ter wederzyde, bezet met drie ryen lange banken, die met groen laken bekleed waren. Voor deeze banken, werden ſtoelen gezet. Doch, in 't weſten, regt voor, en op eenen maatigen afſtand van den ingang van Schepens-Kamer, was een *Canapé* of breede zetel, in den rug en op de zitting, met rood tryp bekleed, geplaatſt, voor hunne Hoogheden. Ter wederzyde van deezen zetel, ſtonden twee eveneens bekleedde armſtoelen. In Schepens-Kamer, het gewoonlyk groote eetvertrek, doch daar nu de middagmaaltyd niet gehouden was, ſtondt eene groote tafel voor zeventig Perſoonen, tot de avondmaaltyd, gereed. In de zuider- en noorder gaandery, waren twee nog grooter tafels gezet, de eene voor vier en tagtig, en de andere voor negentig Perſoonen geſchikt. In de overige vertrekken der gaanderyen, en aan de ooſtzyde derzelven, ter wederzyde der zaale, bleef ruimte tot het zetten van ſpeeltafeltjes, voor zulken, die, geduurende, of na de maaltyd, of den dans, verkooren te ſpeelen. Voor negen uuren, was alles in orde, de zaal volkomenlyk verlicht, en 't aanzienlyk gezelſchap, in merkelyken getale, byeengekomen, ſchoon het, na dien tyd, nog geduuriglyk, bleef toeneemen: en toen vertoonde

zig dit grootſch vertrek, vervuld van Perſoonen van beide de Sexen, op 't koſtbaarſt uitgedoſt, en ſchitterende van edelgeſteenten, met zulk een' verrukkenden luiſter, dat men 't gezien moet hebben, om 'er zig een eenigszins gepaſt begrip van te konnen vormen.

Verbeeld u, Leezer, eene zaal van honderd en twintig voet lang, ruim zes en vyftig voet breed en agt en negentig voet hoog, ten wedereinde van welke, treffelyke marmeren poorten geſtigt zyn, en langs welke, aan elke zyde, tot aan de eerſte lyſt van 't Gebouw, zeven fluitswys uitgehoolde marmeren pilaſters ſtaan van de Korinthiſche orde, met derzelver ſierlyke kapiteelen, en fraaije lyſt, die al 't werk dekt, naar de beſte regels der bouw- en beeldhouwkonſt, door de beroemdſte meeſters der voorgaande eeuwe, gemaakt: en verbeeld u zulk eene zaal, zulke poorten, zulke pilaſters, zulk eene lyſt, verlicht door meer dan zeven duizend lampen, zonder dat, door zo veel lichts, aan de ſchoonheid en orde van 't Gebouw, eenigszins, te kort gedaan wordt; maar terwyl dat licht zelf de evenredigheid en konſt van alles, te luiſterryker, doet uitkomen. Met zulk een' keurigen ſmaak, waren de lampen geplaatſt, en de byzondere verwen derzelven, door elkanderen, geſchakeerd. Sloeg men 't gezigt naar boven, op de grootſche lyſt, die de pilaſters en 't beeldwerk boven de poorten dekte; men zagze verlicht met twee ryen lampen, die, digt aan elkanderen, de eene ry op de architraaf, en de andere op de kroonlyſt geplaatſt waren, en een zuiver wit licht afgaven. Zag men op den deftigen ingang naar Schepens-Kamer, de groote gekoppelde kolommen, aldaar, waren behangen ieder met drie feſtonnen van rood licht, aan groene ſtrikken vaſtgemaakt. Aan de ſieraaden der deuren ter wederzyde, hingen ook roode; doch aan de feſtonnen, die, ten getale van drie, om ieder kolom geſlingerd waren, naar den eiſch, groene lampen. De boogen van den ingang, en van de glasraamen, aan de eene en de andere zyde, blonken, met een rood en blaauw licht, bevalliglyk geſchakeerd: en 't beeld der Geregtigheid, boven den ingang, werdt, van agteren, door eene

zon

Afbeelding van het Prachtige Bal op de Zaal van het Stadhuis, gegeven door de Ed. Achtb. Regering der Stad Amsteldam,
op den 2den Juny 1768. Ter gelegenheid dat Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden de Stad met Hoogst Derzelver Tegenwoordigheid vereerden.

[illegible]

zon van wit licht, beſtraald. De *balcons* of uitſtekken, waarop hier de Muzikanten waren geplaatſt, waren met groene lampen verlicht. Wendde men 't verwonderd oog te rug, naar den gewoonlyken opgang der zaale; men zag dien, genoegzaam op dezelfde wyze, en met dezelfde vrolyke verwen verlicht, behalve dat het beeldwerk boven den op- of ingang, hier, niet door eene zon; maar, door eene krans van groen licht, die, door een' adelaar van dit beeldwerk, werdt vaſtgehouden, verlicht werdt. Liet men, eindelyk, 't nieuwsgierig gezigt ter wederzyde weiden; hier zag men de zeven pilaſters, van vooren, tuſſchen de kapiteelen en baſementen, behangen ieder met vier feſtonnen van rood licht, aan groene ſtrikken, die, door eene bevallige ſchakeering van geele lampen, aan elkanderen verbonden waren. De kapiteelen waren met twee ryen lampen verſierd, de twee ryen marmeren feſtonnen tuſſchen de pilaſters waren allen met groen licht behangen: en de *Arcaden* of hooge boogen, door welken men van de zaale in de gaanderyen komt, met roode en blaauwe lampen verlicht. 't Gantſche werk, byeen genomen, ſtreelde 't gezigt zagtelyk, zonder het te kwetſen, om dat men een' eenpaarigen glans zag, zonder flikkering: en de pragtige marmeren zaal ſcheen hervormd in eenen lugtigen hof, daar de wanden, met lieflyk lichtend loof van allerlei verwe, begroeid waren. Wonder! dat by zo veel lichts, onder zulk eene talryke menigte, geene benaauwdheid of damp van eenig belang beſpeurd werdt. Doch men hadt zorg gedraagen, om de vier lugtgaten in 't gewelf der zaale en eenige glasraamen boven de eerſte lyſt open te zetten, waardoor alle damp naar buiten uitgedreeven, en 't vertrek van verſche lugt voorzien gehouden werdt.

Terwyl 't gezelſchap aanwies, in dit verrukkelyk paleis, werdt 'er thee, koffy, verkoelende dranken en andere ververſchingen rondgebragt en aangebooden. Ten tien uuren omtrent, begon de Dans. Men ving, naar de Engelſche wyze, terſtond, met *Country-* of Landdanſſen aan. De Prins van Heſſen-Kaſſel leidde haare Koningklyke Hoogheid ten dans. Zyne Hoogheid hadt, minzaamlyk,

lyk, aangebooden, met alle de Vrouwen der regeerende Burgemeesteren en Schepenen, den dans te willen beginnen; gelyk hy, met eenigen derzelven, gedaan heeft. Veelen, die niet dansten, noch den dans verkooren te aanschouwen, verlustigden zig, ondertusschen, met het Kaartspel. Ten een uure omtrent, begaf men zig ter maaltyd; hunne Hoogheden, derzelver Gevolg, de Gastheeren en de aanzienlykste genodigden in Schepens-Kamer; het overig gezelschap in de Gaanderyen, daar groote tafels gedekt stonden, en, hier en daar, aan kleine tafeltjes, in menigte. Die verzadigd waren maakten plaats voor anderen, en de dans werdt hervat, na de maaltyd. Maar ten drie uuren omtrent, midden in een' dans, vertrokken hunne Hoogheden naar derzelver Slaapkamer, en, terstond daarna, zweeg het Muzyk, op een gegeven teken, en het dansen hieldt op. Het gezelschap scheidde, in alle stilte, de een wat vroeger, de andere wat laater, naar gelang dat men de koetsen bekomen kon, die, door de korte Gasthuismolen- en Stilsteegen, agter aan 't Stadhuis kwamen, om de nagtrust der Vorstelyke gasten, welker Slaapkamer voor in 't Stadhuis was, zo weinig als mogelyk ware, te stooren.

De volgende dag, zynde Vrydag de derde Juny, de laatste van 't verblyf hunner Hoogheden in de Stad, was ten deele geschikt, om eenige Godshuizen te zien, ten deele om nog eens in den Schouwburg te gaan. Vooraf, nogtans, reeden hunne Hoogheden, verzeld van den Heere Hoofd-Officier, van drie der Heeren regeerende Burgemeesteren, en, volgens, gewoonte, ook van twee Commissarissen uit de Vroedschap, ten tien uuren, uit, om het beroemd Kabinet Schilderyen en andere fraaijigheden van den Heere *Gerrit Braamcamp*, woonagtig op de Heerengraft by de Spiegelstraat, te bezigtigen. Het Doorlugtig Gezelschap begaf zig, van hier, naar 't Aalmoessеniers-Weeshuis, het grootste Arme-Kinderen-Huis in deze Stad, alwaar hunne Hoogheden ontvangen en uitgeleid werden, door eenige Regenten en Regentessen, die 't gezelschap ook eenige ververschingen aanbooden.

De

De Prins en de Prinſes gaven, hier, aan eenen Vondeling, onlangs, in 't Huis gebragt, den naam van *Willem.* Een Meisje, ook, omtrent denzelfden tyd, te vondeling gelegd, was, by den doop, reeds *Willemina* genoemd. Beide deeze Kinderen werden aan hunne Hoogheden vertoond, en de Regenten hebben, ſedert, aan beiden, den toenaam van *Amſterdam* gegeven. Voorts, aanvaardde het doorlugtig Paar, op eene minzaame wyze, twee Poppen, gekleed als de Knegtjes en Meisjes in dit Huis.

Van het Aalmoeſſeniers-Huis, reedt het Doorlugtig gezelſchap naar de groote Synagoge der Hoogduitſche Jooden, die, van binnen, fraai verſierd was; zynde den vloer, met blaauw laken, belegd; de kas, waar in de Boeken van Mozes bewaard worden; de Altaar en het geſtoelte der Parnaſſim, met rood fluweel bekleed. Op 't bekleedſel van 't geſtoelte der Parnaſſim, was een Oranjenboom geſtikt, en daarboven de Hebreeuwſche woorden van *Pſalm* I. *vers* 3. Hunne Hoogheden, voor de deur der Synagoge, door de Parnaſſim en Penningmeeſter ontvangen zynde, werden, in dit geſtoelte, en 't Gevolg van den Prinſe, nevens den Heere Hoofd-Officier en andere Heeren der Regeeringe, in een ander geſtoelte, geplaatſt. Men toonde den Vorſtelyken Perſoonaadjen de Boeken van Mozes, eene rol van welken uit de kas genomen werdt: waarna de Opper-Rabbi, door de Parnaſſim, van zyne plaats afgehaald zynde, den zegen over hunne Hoogheden uitſprak. Twee, of drie zeer beroemde Voorzangers lieten zig, vervolgens, hooren. 't Gezelſchap, hier een half uur vertoefd hebbende, begaf zig naar de Synagoge der Portugeeſche Jooden, alwaar hunne Hoogheden, insgelyks, door de Parnaſſim en den Penningmeeſter, ontvangen, en, by 't intreeden in de Synagoge, door den Voorzanger, van de gantſche Gemeente gevolgd, met *Pſalm* CXVIII. *vers* 26, 27, 28 en 29. verwelkomd werden. Het Vorſtelyk Paar werdt geleid naar 't geſtoelte der Parnaſſim, welk, met donker blaauw fluweel, omzet met gouden kanten, verſierd, en, met de woorden van *Jeſaia* XLI. *vers* 1. beſtikt was. Een gedeelte van 't hoog Gezelſchap plaatſte zig in 't zelfde geſtoelte; het

overig gedeelte op de naaste zitbanken. Toen sprak de Voorzanger den gewoonlyken Zegen uit, over 's Lands Staaten, over zyne Hoogheid, en over de Regeering deezer Stad, waarby hy eenen Zegenwensch voegde, over zyne Pruisfische Majesteit en deszelfs Koningklyk Huis. Na 't zingen van nog een' Lofzang, en een klein gedeelte van *Psalm* CL. en CXVII. nodigde de President der Parnassim hunne Hoogheden tot het bezigtigen der Boeken van Mozes, voor welker fraai versierde kas, de Hoogleeraar en Rabbi *Salomon Salem*, van zyne zitplaats afgehaald door de Parnassim, een' uitvoerigen Zegenwensch, over 't Land en over hunne Hoogheden, uitstortte. Het hoog Gezelschap werdt, vervolgens, uitgeleid, door de Parnassim en den Penningmeester, die voor de buitenpoort der Synagoge staan bleeven, tot dat de gantsche Stoet voorby gereeden was. 's Avonds werden, in beide de Synagogen, alle de Kaarskroonen ontstoken, en dezelfde vreugdeblyken vertoond, die men gewoon is, op de Feestdagen, te vertoonen.

Het Vorstelyk Gezelschap bezag, vervolgens, het onlangs deftig herbouwde Oude-Mannen en Vrouwenhuis, daar hunne Hoogheden ook, door de Regenten en Regentessen, in- en uitgeleid werden. In 't ryden derwaards, voorby het Diaconie-Weeshuis, werdt het Vorstelyk Paar begroet, door de Diaconie Weeskinderen, die voor 't Huis geschaard stonden. Doorgaands, werden hunne Hoogheden begeleid door eene Compagnie Burgers, die ook, altoos, de wagt hielden voor de Huizen, daar 't Gezelschap aftradt. Eindelyk, keerde men, in den nademiddag, te rug naar 't Stadhuis, daar eene middagmaaltyd, voor zestig Persoonen, was toebereid, tot welke de Heeren Raaden ter Admiraliteit alhier en derzelver Ministers, benevens de Vrouwen van dezelven, genodigd waren. Over tafel, was 'er wederom een zeer schoon muzyk van stemmen en speeltuig. Het zangstuk van den vermaarden *Joan Gualbert Bottarelli*, Digter voor het Schouwtooneel des Konings van Groot-Britanje, gemaakt ter gelegenheid van het Huwelyk hunner Hoogheden, en waartoe de muzyk samengesteld

was

was door den beroemden *Jean Gabriel Meder*, Muzykmeester hier ter Stede, werdt keurlyk gezongen.

Zyne Hoogheid zig begeerig verklaard hebbende, om een regtschaapen oud Hollandsch Blyspel te zien vertoonen, waarin de boertige Tooneelspeeler, *Antony Spatsier*, de hoofdrol hadt; hadden de Regenten schikking gemaakt, om den Prins en het verder aanzienlyk Gezelschap te vermaaken met *de malle Wedding of gierige Gerard*, een Blyspel, reeds in de voorige eeuwe, door het Konstgenootschap *Nil volentibus arduum*, in 't licht gegeven: en het Klugtspel van *den gewaanden Advokaat*, op het zelve, te laaten volgen. De vermaarde Tooneelspeeler *Izaak Duim*, dien de kundigste liefhebbers, in zynen ver gevorderden ouderdom, nog altoos met lust zien te voorschyn komen, besloot alles, in 't zinnebeeldig kleed van *Schouwburg*, met de volgende afscheidsgroete aan zyne Hoogheid:

Zaagt Gy U door Apoll', Sieraad van Nassaus looten!
Verwelkomt, gun dan ook dat Schouwburg U genaak';
Dat hy U dank' voor de eer door uwe komst genooten,
En U zyn groote vreugd deswegens kenbaar maak'!
Apollo juichte om de eer my door uw komst beschoren,
Ik voel noch hoe zyn klank myn ingewand verheugd! ...
Indien der Grooten hart myn lessen meer wou hooren,
Ik strekte hen een school van ware heldendeugd.
Ik hoop op 't sterkst daar op: mogt dit niet ydel wezen!
Vaarwel, Doorluchte Prins, met uwe Gemalin!
Nooit hebb' de Oranjeboom een' storm van 't lot te vreezen;
Hy bloeij', draag' vrucht, zyn schoon neme alle harten in!
De Vadren van myn volk, die thans myn' grond betreden,
Wier wysheid my beschermt, wier byzyn my verrukt;
Bedanke ik voor al de eer die ik geniet op heden,
Een eer die eeuwig blyft in myn gemoed gedrukt!
Vaarwel, Doorluchte Stoet! Spoor Febus gunstelingen,
Tot eer van 't vaderland, in 't loflyk oeffenperk:
Licht word alsdan om eens van uwe deugd te zingen,
In eenen later' tyd, hun heerlykst heldenwerk!

Beide de welkomst en het afscheid zyn, door den Digter *Jan Nomsz*, opgesteld.

In den Schouwburg waren nu, in de eerſte plaats, genodigd de Kinderen der Heeren van de Regeeringe en anderen, die, de voorgaande reize, niet hadden konnen geplaatſt worden.

Het Vorſtelyk gezelſchap keerde, ten elf uuren, naar 't Stadhuis, te rug, daar wederom, volgens 's Prinſen verkiezing, eene kleine avondmaaltyd toebereid was.

Het Prinſenhof was, deezen avond, even als 's Maandags te vooren, verlicht, waarvan hunne Hoogheden, uit den Schouwburg komende, 't gezigt genomen hadden, 't gene, de voorige reize, niet hadt konnen geſchieden.

De Prins hadt nu verklaard, dat hunne Hoogheden, den volgenden ogtend, een einde dagten te maaken van het bezoek, waarmede zy deeze Stad wel hadden gelieven te vereeren. En men hadt de vereiſchte orde geſteld, om de Vorſtelyke Gaſten, met betaamlyke eere, uitgeleide te doen.

Alle de zeſtig Burger-Compagnien hadden bevel, om 's Saturdags 's morgens, den vierden Juny, vroegtyds, in de wapenen te zyn, en zig, met agt en vyftig Compagnien, te ſchaaren langs den weg, dien Hunne Hoogheden door de Stad neemen zouden, van de Slagboom voor de Utrechtſche Poort af, langs de Utrechtſcheſtraat en Heerengraft, tot aan de Leliegraft toe. De Compagnien werden nu wat ruimer uit elkanderen geſteld, om dat zy meer gronds beſlaan moeſten (2). Twee Compagnien bleeven aan 't Stadhuis: eene om aldaar de wagt te houden, en eene, om hunne Hoogheden, van daar te geleiden tot aan de Leliegraft.

De Hertog van Bronswyk-Wolfembuttel, die zonder ſtaatſie verkooren hadt hier te zyn, en, op gelyke wyze, begeerde te vertrekken, reedt, ten half vyf uuren des morgens, over den Dam, ter Haarlemmer Poorte uit, naar den Haage.

Te-

(2) De grond, dien zy, by de Inhaaling, beſloegen, was, op de Kaart, op 6550 Rynlandſche Voeten gemeeten: en dien zy nu moeſten beſlaan, op 8325 zulke voeten. By de Inhaaling, hadt men ruim 2 voet gronds, voor ieder man, geſchikt.

Tegen half agt uuren, kwamen myne Heeren van den Gereg-te, zynde de Heeren Hoofd-Officier, regeerende Burgemeesteren en regeerende Schepenen, benevens de vier Commissarissen uit de Vroedschap, allen van derzelver Vrouwen verzeld, op 't Stad-huis; de Heeren in de Kamer van Commissarissen van kleine zaa-ken, en de Vrouwen op de Zaal, byeen, om afscheid te neemen van hunne Hoogheden. De Kolonellen der Burgerye, en de Re-presentanten van zyne Hoogheid waren hier ook verscheenen; de Kolonellen, om hunne Hoogheden te geleiden; de andere Hee-ren om het Vorstelyk Paar goede reis te wenschen.

Omtrent ten agt uuren, deedt het Geregt, door den Secretaris van Slingelandt, gehoor van afscheid verzoeken by hunne Hoog-heden: 't welk zynde toegestaan, begaven zig de Heeren en der-zelver Vrouwen naar de Raadkamer, alwaar de Doorlugtige Gas-ten reeds verscheenen waren. Hier begroette de Heer Hoofd-Of-ficier de Vorstelyke Persoonaadjen, uit aller naam, met eene Aan-spraak van den volgenden inhoud:

„ Doorlugtigste Hooggeboren
„ Vorst en Heere!

„ Doorlugtigste Koningklyke
„ Prinsesse en Vrouwe!

„ De Magistraat van Amsterdam, die, by de heugchelyke aan-
„ komst van Uwe Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden op
„ dit Raadhuis, de eere hadt van haare regtmaatige blydschap,
„ over deeze gelukkige gebeurtenis, te mogen uiten, neemt, an-
„ dermaal, de vryheid, om Uwe Doorlugtige en Koningklyke
„ Hoogheden, plegtiglyk, te begroeten.

„ De zonderlinge eer, die deeze Stad, door de hooge tegen-
„ woordigheid van Nederlands Erfstadhouder en deszelfs Koningk-
„ lyke Gemaalinne, hoe zeer slegts voor eenen korten tyd, ge-
„ nooten heeft, zal, by alle regtgeaarde Amsterdammers, altoos,
„ in een dankbaar geheugen, opgesloten blyven. Wy verzoe-

„ ken Uwe Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden, de ver-
„ ſchuldigde erkentenis, die wy, daarvoor, hertelyk en pligtig-
„ lyk, komen afleggen, goedgunſtiglyk te willen aanneemen,
„ en zig verzekerd te houden, dat Hunne uitmuntende Perſoo-
„ nen, alhier, met eene gulle en opregte blydſchap, in de her-
„ ten van grooten en van kleinen, ontvangen en gehuisveſt zyn;
„ en dat niemant Hoogſtdezelven, zonder aandoening, ziet
„ vertrekken.

„ Mogten nu onze geringe pogingen, om het verblyf uwer
„ Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden, zo veel doenlyk
„ ware, aangenaam te maaken, niet t'eenemaale vrugteloos ge-
„ weeſt zyn! De blyken van genoegen en de vriendelyke uit-
„ drukkingen, die daaromtrent, te meermaalen, van de Vorſte-
„ lyke lippen zyn afgevloeid, verzekeren ons, niet alleen van
„ Hoogſtderzelver gunſtige goedkeuring; maar hebben te gelyk
„ in ons verwekt een allerleevendigſt vertrouwen, dat ons Am-
„ ſterdam, ten allen tyde, eenige plaats zal blyven behouden in
„ het gunſtig aandenken van Uwe Doorlugtige en Koningklyke
„ Hoogheden, waarin wy het zelve, nevens de gantſche Burge-
„ ry, en ook onze Perſoonen, met allen eerbied, beveelen.

„ Ondertuſſchen, zullen onze opregte wenſchen Uwe Door-
„ lugtige en Koningklyke Hoogheden, op hunne voorgenome-
„ ne reize, verzellen, en altoos daar heenen ſtrekken, dat het
„ den Hemel behaagen moge, Uwe dierbaare Perſoonen te ag-
„ tervolgen, met de uitmuntendſten zyner goedgunſtigheden, tot
„ in eene lengte van dagen!"

De Prins en de Prinſes beide, hun hoogſte genoegen betuigd hebbende, over de wyze, waarop zy, hier, van Stads wege, ontvangen en onthaald waren, namen, hierop, een teder afſcheid van 't Gezelſchap. Toen boodt de Hoofd-Officier haare Koningklyke Hoogheid de hand, en geleidde haar, over de Zaale, in Burgemeeſters-Vertrek, nu nog de Gehoorzaal der Prinſeſſe; daar beide hunne Hoogheden zo lang vertoefden, tot dat

dat de Kolonellen, de Commiſſariſſen uit de Vroedſchap en de vier Burgemeeſteren, met de Vrouwen van twee derzelven, die allen de Vorſtelyke Gaſten uitgeleide zouden doen, in de koetſen getreden waren. Toen traden hunne Hoogheden, omtrent een vierdendeel uurs na agten, geleid en gevolgd van den Heere Hoofd-Officier, de regeerende Schepenen en derzelver Vrouwen, midsgaders, de Vrouwen der Commiſſariſſen uit de Vroedſchap, ten Raadhuize af, vertrekkende in de volgende orde:

Twee koetſen, voerende de vier Heeren Kolonellen.
Vier Boden te voet.
Twee koetſen met de vier Heeren Commiſſariſſen uit de Vroedſchap.
Eene koets met de Heeren Burgemeeſteren Huyghens en Boudaen.
Eene koets met den Heer Burgemeeſter Clifford en Mevrouwe Huyghens.
Eene koets met den Heer Burgemeeſter Temminck en Mevrouwe Clifford.

Ter wederzyde van ieder deezer vyf koetſen, gingen twee Boden, gevolgd van de Livreibedienden.

Hier op volgden:

De Onder-Stalmeeſter van zyne Hoogheid, de Baron Collot d'Escury, te paarde.
Twee Pages, te paarde.
Vier Loopers.
HUNNE HOOGHEDEN, in de pragtige Staatſie-koets.
Eene diergelyke koets, met de Staat-Dames van haare Koningklyke Hoogheid.
Drie koetſen met de Heeren van 't Hof.

Deeze vyf koetſen waren allen met zes paarden beſpannen.

Waaragter de Heeren Repreſentanten Hope en van Collen, benevens eenige ledige koetſen, volgden.

De Hoofd-Officier, de Schepenen, en de Vrouwen, die hunne Hoogheden tot aan de koets geleid hadden, bleeven ſtaan voor

't Stadhuis, tot dat de vier koetſen, met de Dames en Heeren van 't Hof hunner Hoogheden, voorby gereeden waren; wanneer zy zig te rug begaven naar de Raadkamer. Het Doorlugtig Gezelſchap werdt, door eene der twee Compagnien, die voor en in 't Stadhuis de wagt hadden, geleid, van 't Stadhuis af, door de Mol- en Toorenſteegen, om den noordkant van den Jan-Rooden-Poorts-Tooren, en door de oude Lelieſtraat, tot aan de weſtzyde der Heerengraft, langs welke, de gantſche Stoet, tuſſchen de twee gelederen der overige Burger-Compagnien, voortreedt, tot aan en door de Utrechtſche-ſtraat, naar de Utrechtſche-Poort. Binnen deeze Poort, traden de Heeren Kolonellen uit de koetſen, groetende hunne Hoogheden met de Esponton in de hand. Pas buiten de Poort, ſtondt de Compagnie Stads bezetting, onder den Kapitein Boreel, en wat verder, aan den Amſtel, voor de herberg de Beerenbyt, daar de Jagten lagen, met welken, het Vorſtelyk Gezelſchap vertrekken zou, de andere Compagnie onder den Kapitein Ruyſch. En hier namen de Vorſtelyke Gasten, op nieuws, een allerhertelykſt afſcheid van de Heeren en Vrouwen, die hen, tot hiertoe, uitgeleide gedaan hadden; by herhaalinge betuigende, dat zy nimmer vergeeten zouden, welk eene eer en genoegen de Stad hun hadt toegebragt, en verklaarende ten hoogſte voldaan te zyn, over de goede orde en het beleid, hier, in alle opzigten, gehouden.

Het Doorlugtig Gezelſchap, in drie Jagten getreden zynde, ſtak terſtond over naar de Weesper zyde, en werdt, in 't afvaaren, van het geſchut der Batteryen omtrent de Utrechtſche-Poorte, met een en twintig ſchooten, begroet. Op den Amſtel, krielde het van zeilende Boeijers, en andere Vaartuigen; die, elk om het zeerſt, vlagden en vuurden, ter eere van hunne Hoogheden, de Jagten geleidende tot aan den Omval. Van hier, voer men de Weesper-vaart in, naar Weesp, daar hunne Hoogheden, aan den Aanſlag, uittraden, en de groete der Wethouderſchap en des Kerkenraads ontvingen. 's Avonds laat, kwam het Vor-

Afscheidneming Hunner Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden van den Ed. Achtb. Magistraat der Stad Amsteldam, en Vertrek van den Buiten Amstel, den 4den Juny 1768.

Met Privilegie van de Wel Ed. Groot Achtb. Heeren Burgemeesteren

Vorſtelyk Paar aan op Soeſtdyk, waar, en waaromtrent het een dag of twee vertoefde, en toen den voorgenomen togt naar 't Loo voortzettede.

Midlerwyl, waren de Heeren en Dames, die hunne Hoogheden uitgeleide gedaan hadden, terſtond na dat de Jagten waren afgeſteken, gekeerd naar 't Stadhuis, alwaar de Heer Hoofd-Officier, de Heeren Schepenen en de overige Dames zig nog bevonden. Hier betuigden Burgemeeſteren hun genoegen, aan de Kolonellen, die zig ook wederom naar 't Stadhuis begeven hadden, wegens den yver en goedwilligheid der Schutterye, by 't inhaalen, verzellen, bewaaken en uitleiden van hunne Hoogheden getoond, met verzoek, dat men dezelve zou laaten aftrekken. Sedert, heeft de Raad beſlooten, ter gedagteniſſe van het plegtig bezoek hunner Hoogheden, een' Penning te doen vervaardigen, die, aan de waakende Burgerye, zal worden uitgedeeld.

De Wethouderſchap was ten hoogſte voldaan over den goeden uitſlag haarer poogingen, om het Doorlugtig Paar eere aan te doen, zonder dat 'er, in zulk eene volkryke Stad, en onder zo veel omſlags en gewoels, eenige ongelukken van belang waren voorgevallen. Zelfs was 'er, zo lang hunne Hoogheden in de Stad geweeſt waren, niemant, om eenige misdaad of ongeregeldheid van meerder of minder aanbelang, in hegtenis genomen, en zulks, onaangezien men op alles ſcherpe agt gegeven, en zelfs, des nagts, met dubbele Wagt, gewaakt hadt: eene byzonderheid, die te opmerkelyker is, om dat men niet gedenkt, dat 'er, ſedert twintig jaaren, drie etmaalen agter een verloopen zyn geweeſt, zonder dat de een of de ander, op eenige vergryping, betrapt, en gevat geworden was. De Regeering ging, kort na het bedanken der Kolonellen, ten Raadhuize af: waarna de Schuttery ook aftrok. Het Stadhuis werdt, ſedert, van Saturdag tot Woensdag, dat is, van den vierden tot den agtſten Juny, bezet door eene wagt uit Stads Guarnizoen, geduurende welken tyd, de Zaal, en de Vertrekken, waar hunne Hoogheden geher-

bergd geweest waren, met al den Inboedel in dezelven, bezigtigd werden, de drie eerste dagen van de vyf, door luiden van eenigen rang, en koopluiden en braave burgers, op Biljetten van Heeren uit de Regeeringe; en de twee laatsten, door elk een, zonder onderscheid; doch toen waren 'er hekken gezet voor de geopende Vertrekken, door welken, 't gemeen alleenlyk naar binnen zien mogt, zonder in de vertrekken zelven te worden toegelaaten. En op deeze wyze, heeft klein en groot eenig deel gehad aan 't gene, ter eere van hunne Hoogheden, van deezer Stede wege, gedaan is.

Eer wy afbreeken, konnen wy niet nalaaten te melden, dat de Prins, ten bewyze van het genoegen, welk zyne Hoogheid en de Koningklyke Prinsesse, in derzelver verblyf hier ter Stede, gesmaakt hadden, aan eenige Dames en Heeren, die hen meest opgewagt, en overal geleid hadden; en aan eenige Amptenaars en Bedienden van 't Stadhuis, fraaije en kostbaare geschenken gedaan heeft. Zyne Hoogheid heeft ook, in de Godshuizen, door hem en de Prinsesse bezigtigd, in den Schouwburg aan de Tooneelspeelers, op de Werven en elders, milde giften gedaan; zo dat veelen, geduurende dit plegtig bezoek, 's Prinsen edelmoedigheid, in eigener Persoon, hebben konnen ondervinden.

Zo nu de eere en gunst, door dit bezoek, aan de Stad in 't gemeen beweezen, en de yverigste en opregtste poogingen, door groot en klein aangewend, om het verblyf hunner Doorlugtige en Koningklyke Hoogheden, hier, veilig en aangenaam te maaken, eenigszins, mogen medewerken, om de gelukkiglyk gevestigde eendragt, tusschen 's Lands Erfstadhouder en de voornaamste Steden, verder te doen begroeijen en bestendig te maaken; zullen alle regtschaapen Liefhebbers van de Welvaart des Vaderlands, en de laate nakomelingschap zelve, nog lang, gelegenheid hebben, om zig, met het VERHEUGD AMSTERDAM, te verblyden.

N A A M E N

Der Heeren INTEKENAAREN, op de Afbeeldingen der Vreugdenbedryven.

A.

e Heer Hendrik Balthazar van Aalſt, *Colonel.*
— —— Adriaan van Aalſt.
— —— H. van Aken van den Berg, *Secretaris op Vlieland.*
— —— Jacob van Akerſloot, 2 Exemplaaren.
ejuffrouw Anna Alcok, Gebooren Taylor.
e Heer Johan van Alphen, *M. D.*
— —— Hieronimus van Alphen.
— —— Jan Alſtorphius.
— —— Adriaan van Ameldong, *Advocaat van den Ed. Hove van Utrecht.*
— —— Paulus Amiot.
— —— Simon d'Amour.
— —— Paulus Phenix Ampſincq.
— —— Gerſon d'Ancona.
— —— Chriſtiaan Andrieſen.
— —— Johannes van Ankeren.
— —— S. Appel, *Raad, Schepen en Dykgraaf van de Enge Wormer, te Purmerent.*
— —— Chriſtiaan Aſſuery.
— —— Johannes Atlée.

B.

e Heer Mr. Willem Backer, *Schepen der Stad Amſterdam.*
— —— Mr. Henrick Backer.
— —— Mr. Cornelis Backer Cornelisz., *Secretaris van het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit te Amſterdam.*
— —— Pieter Huiſinga Bakker.
— —— Pierre David Bardon.
— —— Willem Barnaart.
— —— Philip Fredrik Bart.
— —— A. Barteling, *Notaris en Procureur der Stad Enkhuiſen.*
— —— Cornelis van Bavel.
— —— Mr. Jan Jacob van Beaumont.
— —— Abraham Becu Charlesz., *Makelaar.*
— —— Mr. Casparus Beels.
— —— H. vander Beek.
— —— Hendrik Pieter van Beek.
— —— Gerard Beeldſnyder.
— —— A. van Beem.
— —— Gerrit Beerman, *Makelaar.*
ejuffrouw Sara van Bekeſtyn.
e Heer Eleke van Belkom.
— —— Petrus Benier.
— —— Jan van Bentem.
— —— Roelof Benten, *Makelaar.*
— —— Cornelis van den Berg Pietersz.
— —— Cornelis Bergman.
— —— D. F. Berntrop.
— —— Mr. Jan Fredrik Berewout.
— —— Dezelve voor het *Burgerweeshuys te Amſterdam*
— —— Beſemaker en Bardewiſch.
— —— Biemond.
— —— Daniel Jacob Bierens.
— —— Jan Bieſterop, Mr. *Beeldhouwer.*
— —— Jacob Bikker Raye.
— —— Jan Binkes, *Capityn ter Zee.*
— —— Marcus Blaauwpot.
— —— Jacobus Blaauwpot Wynandsz.
— —— Abraham David le Blanc.
— —— Hendrik Blankenhagen.
— —— Nicolaas Bleecker.
— —— Pieter van Bleiswyk, *Penſionaris &c. der Stad Delft.*
levrouw de Weduwe Jacobus Blom.
e Heer Hendrik Blomberg.
— —— Roelof Blok, *Raad en Oud Burgemeeſter der Stad Enkbuyzen.*

De Heer Abraham Bluſſe en Zoon, *Boekverkoopers te Dordrecht*, 2 Exemplaren.
— —— Gerard van Blijenberg.
— —— Evert Bodt.
— —— Gerrit ten Boekelaar, *Boekverkoper te Amſterdam*
— —— Matheus Boendermaker, *Schepen der Stad Amſterdam.*
— —— Mr. Theodore Boendermaker.
— —— J. J. Boeſee.
— —— Reinier Boeving.
— —— M. Bogaard.
— —— Pieter vanden Bogaarde.
— —— Pieter Bolnoppen.
— —— Gerrit Bom, *Boekverkoper te Amſterdam.*
— —— Michiel van Bommel.
— —— Floris Bontekoning.
— —— Gysbert Boon.
— —— Hendrik Boon Davidsz
— —— Pieter Boon, *te Munnekendam.*
— —— P. R. Boon, *Raad en Regeerend Burgemeeſter te Purmerent.*
— —— Frans de Booſer.
— —— Mr. Jacob Boreel Jansz., *Viscaal van het Ed: Mog: Collegie ter Admiraliteit, te Amſterdam.*
— —— Mr. Jacob Boreel, *Comys Generaal.*
— —— Carel Bor.
— —— Frans Bosboom.
— —— Hendrik Boſch.
— —— Claas Kous Bos, *Burgemeeſter te Munnekendam.*
— —— J. S. Boſch de la Calmette, *Burgemeeſter te Devent:*
— —— Jan Boſch, *Boekverkooper te Haarlem*, 3 Exempl.
— —— Pieter van Born.
— —— Mr. Gualterus Petrus Boudaan, *Burgemeeſter en Raad &c. der Stad Amſterdam.*
— —— Arnoldus Bouman.
— —— Jan Bouwman.
— —— Andreas Everhardus van Braam Houckgeeſt.
— —— Pieter van Braam, *Boekverkoper te Dordrecht*, 7 Exemplaren.
— —— Gerrit Bramer Nicolaasz.
— —— Jacob Brand.
Mejuffrouw C. Braſſer.
De Heer Willem Breebaart.
— —— Johannes Bredeman.
— —— Kornelis vanden Brie.
Mejuffrouw de Weduwe Pieter Brians en Comp.
De Heer Dirk vanden Brink.
— —— Jan Brockhuyzen.
— —— Johannes ten Broek.
— —— Cornelis vanden Broek Cornelisz., *Makelaar.*
— —— Willem Brommelcamp.
— —— Jan Bronkhorſt.
— —— Valentyn Brouwbag.
— —— E. Brouwer.
— —— Gerbrand Thomas Brouwer.
— —— L. M. Brugman.
Zyn Doorluchtige Hoogheid den *Hertog van Brunswyk Lunenburg, Veldmaarchal &c. &c. &c.* 2 Exemplaren.
De Heer Mr. Willem de Bruin.
— —— Martinus de Bruyn.
— —— Hendrik de Bruin Junior.
— —— Cornelis Bruin.
— —— Martinus Bruin.
— —— Johannes de Bruine.
— —— Pieter Bucherius Bunel, *Makelaar.*
— —— Mr. Franc vanden Burg, *Raad en Burgemeeſter der Stad Delft.*
— —— P. R. Buiſſant Heems.
— —— Everard Burlet Junior.
— —— Hendrik Buys.
— —— Mr. J. Thiery de Bye.
— —— L. H. A. Byland.

De Heer

De Heer W. B.
— —— J. S. B.
— —— N. V. B.

C.

De Heer Splinterus Camerbeek.
— —— Samuel Cohen Caminha.
— —— Jacob Campen, *Notaris.*
— —— J. H. Cantzelaar.
— —— Johannes Capityn.
— —— Balthazar Carul.
— —— Mr. B. F. Carbasius.
— —— Cornelio van Castricum, 2 Exemplaren.
— —— dezelve voor de Heer H.C.V.D.G.
— —— — —— — —— J. H. H.
— —— — —— — —— E. W. A.
— —— — —— — —— C.enV.C.3 Exemplaren.
— —— — —— — —— J. S. 4 Exemplaren.
— —— — —— — —— E.W.A.5 Exemplaren
— —— — —— — —— V.M.V.G.
— —— — —— — —— E. R.
— —— — —— — —— V. H.
— —— Mozes de David de Castro.
— —— Lucas Caudri.
— —— Johannes Caudri.
— —— Jozep Maria Cavalli, *van Modena.*
— —— Siewert Centen.
— —— Paulus Charle.
— —— Francois Charle.
— —— Jan le Cleg, *Commissaris der klyne Bank van Justitie te Haarlem.*
— —— N. Clement.
— —— Jan Clifford, *Burgemeester der Stad Amsterdam.*
— —— Pieter Clifford, *Burgemeester en Raad der Stad Amsterdam.*
— —— Henry Clifford, *Heer van Hogersmilde.*
— —— Mr. Gerbrand Pancras Clifford, *Commissaris der Stad Amsterdam.*
— —— Arnoldus Clignet Davidsz. *Oud Baljuw en Schout der Heerlykheit Warmond.*
— —— Pieter Clockener, *Capityn in de Burgery,* Wyk N°. 5. *te Amsterdam.*
— —— Hendrik Clockener.
— —— Pieter van Coevenhoven.
— —— Pieter Coning.
— —— C. D. Coning.
— —— Hendrik van Couwenhoven.
— —— Hendrik Coulon.
— —— Pieter Cramer.
— —— Fredrik Cramer.
— —— Jan Hendrik Cramer.
— —— Salomon Benjamin Crelly.
— —— Eduart Croese.
— —— Sjerk Croeza.
— —— Rembert Crombosch, 2 Exemplaren.
— —— Jan Wickevoort Crommelin.
— —— Christiaan Cruys.
— —— J. C.
— —— J. v. C.

D.

De Heer Izaak Dankers.
— —— Mr. Jan Hudde Dedel, *Burgemeester in s'Gravenhagen.*
— —— Grave van Degenfelt Schomberg.
— —— Johannes Franciscus Dening.
— —— Cornelis Denis.
— —— Determeyer Wesling.
— —— Mr. Willem de Dieu, *Secretaris der Stad Amsterdam.*
— —— Laurens Dini.
— —— Gerrit Arnout Dirven.
— —— Jan Doll.
— —— Daniel Doornik.
— —— JoanFredrik d'Orville, *Schepen der Stad Amsterd:*
— —— Melchior Draveman.
— —— Willem Hendrik Dregman.

De Heer Hendrik Willem Dronsbergen, *Boekverkoper,* 4 Exemplaren.
— —— Jan Duflo.
— —— Izaak Duim de Jonge.
— —— Anthony Dull.
— —— Mr.A.P. Duyvensz., *Schepen der Stad Enkhuisen*
— —— Mr. A. H. Duyvensz., *Oud Schepen der Stad Enkhuisen.*
— —— Jan van Dyk.
— —— Jan van Dyck.
— —— Hendrik van Dyk.
— —— Abraham Dykman.
— —— Dirk van Dyl.
— —— C. v. D.

E.

De Heer Cornelis van Eelen, Mr. *Timmerm: en Makelaar.*
— —— Jan Egbrink, *te Riga.*
— —— Reimer van Eibergen, *Notaris.*
— —— Arnoud van Eindhoven.
— —— Pieter Eizenbroek.
— —— Hendrik van Elvervelt.
— —— G. H. Engelberts, te *Amsterdam.*
— —— Johannes Enschede, *Boek-Drukker en Letter-Gieter te Haarlem*, 2 Exemplaren.
— —— P. J. Entrop, *Boekverkoper*, 2 Exemplaren.
— —— Philip Anthony d'Erberfeld, *Resident van Zyn Koninklyke Majesteit van Pruisen.*
— —— Mr. Pieter Elbervelt.
— —— Johannes van Essen.
— —— J. L. van Essen, *Courantier te Delft.*
— —— Dirck van Eyck, *Boekhouder.*
— —— P. vander Eyk en D. Vyg, *Boekverkopers te Leiden*, 8 Exemplaren.
— —— Nicolaas van Eys Izaaks, *Schepen der Stad Amsterdam.*
— —— P. van Eys, *Schepen der Stad s'Hertogenbosch.*

F.

De Heer Mr.F.B.Fagel, *Raad en Burgemeester te Haarlem*
— —— J. G. Fauvarcq.
— —— Jacob de Flines.
Mejuffrouw Sara Fokke.
De Heer Izaak Dias de Fonceca.
— —— Abraham Dias de Fonceca.
— —— Reinier Fontyn.
— —— Pieter Fontyn.
— —— Mr. Adriaan Fortgens.
— —— Pieter Fouquet Junior.
— —— Hendrik Franke.
— —— Jacob de Frenie.

G.

De Heer Nicolaas Geelvinck, *Heer van Stabroek, Schepen en Raad der Stad Amsterdam &c., als Commissaris uit de Vroedschap, Gecommitteerd tot de Receptie van Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden.*
— —— Mr. Joan Geelvinck, *Heer van Castricum, Schepen der Stad Amsterdam &c.*
— —— Mr. Paulus Gevers, *Bewindhebber van de West-Indische Compagnie, ter Kamer op de Maaze.*
— —— S. van Gelder, *Geadmiteerd Landmeeter te Belkom.*
— —— Willem van Gent.
— —— Mr. Jan van Ghezel, *Schepen der Stad Amsterdam*
Mejuffrouw de Weduwe Myndert Ghysen.
De Heer Jan Gildemeester Janszoon.
— —— Jacob Louis Gilles.
— —— Claas vander Glas.
— —— Capityn F. vander Goes.
— —— Johan Gol van Frankenstein.
— —— Cornelis van Goor Hinlopen, *Secretaris van Hinlopen.*
— —— Nicolaas van Goor.
— —— Arnoldus Gouda.
— —— Jan Goedhard.

De Heer Cornelis Graafland Cornelisz. 2 Exemplaren.
— —— Hendrik Graauwhard.
— —— Mr. Matheus Graswinkel.
— —— Cornelis s'Graveland.
— —— Fredrik Willem Greebe, *Konstverkoper.*
— —— Abraham Gril, 2 Exemplaren.
— —— Michiel Groeneweg.
— —— Mr. Juliaan van Groenewegen.
— —— Jan de Groot.
— —— Laurens Groskoph.
— —— Dirk Grypmoed.
— —— Bartholomeus Guillebert.
— —— Jacob Guillod, 2 Exemplaren.
— —— Bernard Guillod.
— —— C. G.

H.

De Heer Joan Wilhelm Hachmeester.
— —— Jacob Hage Junior.
— —— Hermanus Hageman.
— —— Roelof Hageman.
— —— Christiaan Hagerop.
— —— Jodocus van Hall.
— —— Jan Hals, 2 Exemplaren.
— —— Henricus Gerhardus Hammius.
— —— Barent Haring Junior.
— —— P. N. Haring.
— —— Cornelis Harthals.
— —— Arent Hartjens, *Colonel.*
— —— Jacob Hartjens.
— —— Jacob Hartman Jansz.
— —— Nicolaas van Kinschot Hartoog.
— —— E. van Harrevelt.
— —— Mr. Pieter Hartsinck, *Schepen en Raad der Stad Amsterd.&c. als Commissaris uit de Vroedschap gecommitteerd tot de Receptie van Hunne Doorluchtige en Koningl. Hoogheden*, 2 Exemplaren.
— —— Mr. Jan Jacob Hartsinck, *Charter en Requestmeester van het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit te Amsterdam.*
— —— Mr. Gerard Nicolaas Hasselaar, *Schepen der Stad Amsterdam.*
— —— Mr. Jacob vander Heim, *Oud Burgemeester en Secretaris van het Ed: Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maze.*
— —— Johan Heinius.
— —— Cornelis Heiligert, *Boekverkoper te Leiden.*
— —— Fredrik Hendrik Hellenbroek.
— —— Johannes Henkel.
— —— Johan Herman Hering.
— —— Johannes vander Hey Jacobsz.
— —— J. W. Heybroek.
— —— Pieter Hilkes, *Capityn om de West.*
— —— Johannes Adriaan Hinsbeeck.
— —— Albertus Hodshon Junior.
— —— Johan Reinard van Hoesen.
— —— Willem Hoff.
— —— Simon Hoff.
— —— Izaak Hogenberg.
— —— Willem van Hogenhuisen.
— —— Hendrik Hollenberg.
— —— Joan George Holtzy.
— —— Zyn Exelentie de Generaal Grave van Hompes.
— —— Jan Honig en Zoonen.
— —— Gerrit Cornelis Honig.
— —— Willem Hooft.
— —— Daniel Hooft, *Baljuw en Dykgraaf van de Bylemermeer, Secretaris der Stad Amsterdam.&c.*
— —— Gerrit Hooft.
— —— Johannes van Hooft.
— —— Hermanus Hoogland.
— —— Alexander Hoogstraaten.
— —— J. vander Hoolk.
— —— Mr. Jacob Hop, *Schepen en Raad der Stad Amsterdam &c. als Commissaris uit de Vroedschap, Gecommitteerd tot de Receptie van Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden.*

De Heer Mr. Jacob Hop Hendriksz., *Secretaris der Stad Amsterdam.*
— —— Thomas Hope, *Representant van zyn Doorluchtige Hoogheid, den Heere Prince van Oranje, by de E. O. I. Comp. te Amsterdam.*
— —— Jan Hope, *Schepen en Raad der Stad Amsterdam, &c.* 2 Exemplaren.
— —— Jan Horsman.
— —— Jan ten Houten, *Boekverkoper*, 2 Exemplaren.
— —— Albertus Adriaan Houwing.
— —— David ten Hove.
— —— Adriaan Huisman.
— —— Jacob Hulk.
— —— Pieter van der Hulst, *Chirurghyn en Vroedmeester.*
— —— Adriaan Hupkes, *Boekverkoper*, 2 Exemplaren.
— —— Jacob Otto Husly.
— —— Antony Joan de Huibert van Cruiningen, *Secretaris der Stad Amsterdam.*
— —— Mr. Willem Huyghens, *Heere van Honcoop, Burgemeester en Raad der Stad Amsterdam &c.*
— —— Herman Huysinga van Vliet.
— —— J. H. de Jonge.

J.

De Heer Hendrik Jaling.
— —— Cornelis Janzen.
— —— Andreas Jochemius.
— —— Jolle Jolles Laurensz.
— —— Arnoud de Jong.
Mejuffrouw Cornelia de Jong.
De Heer Petrus Joosten.
— —— Pieter Jordaan, *Boekverkoper te Purmerent.*
— —— Johan Isebree, *Burgemeester en Raad der Stad Goes.*
— —— Pieter Arnoud Lysius.
— —— G. B. J.

K.

De Heer Hendrik Kannegieter Jansz.
— —— Dignus Cornelis Keetlaar, *Raad der Stad Goes.*
— —— Bartholomeus van Keizerswaart.
— —— Johannes Kerkhof.
— —— Jan Kersjes.
— —— Huibert Ketelaar.
— —— Hendrik van Keulen, *Makelaar.*
— —— Willem Tieleman Kever.
— —— Pieter Keyzer.
— —— Abraham Izaac Keyzer.
— —— David Klipping.
Mejuffrouw A. L. Klipping, *gebooren* Soorbeek.
De Heer Mynard Kly, *Makelaar.*
— —— Nicolaas Martinus Klyn.
— —— Klaas Klyndert.
— —— Matthys Knegjes.
— —— Christoffel Koelman.
— —— Abraham Koning Willemsz., 2 Exemplaren.
— —— Nicolaas Willem Kops.
— —— Geerling Kops Pietersz.
— —— Willem Kops, *te Haarlem.*
— —— Jan Korver.
— —— Reyer van Kralingen.
— —— Thomas Kramer.
— —— Albertus Kramp.
— —— Albert vander Kroe, *Boekverkoper.*
— —— Arent Kroesen.
— —— Timon Kroon, Mr. *Timmerman.*
Mejurouw Maria de Kruyf, *geboren* Ravestein.
De Heer Jurriaan Kuyper.
— —— Jacob Kuyper, *Oud Schepen der Stad Enkhuisen.*

L.

De Heer Pierre Labat.
— —— Johannes Lafrens.
— —— Nicolaas Lakeman.
— —— Jan Lambers.
— —— Jaques Langlois.
— —— Pieter Willem van Lankeren.

De Heer

De Heer Mr. Jodocus Daniel van Laren.
— —— Hermanus van Leeden Hulsebosch.
— —— Lees Collegie van *Amsterdam.*
— —— Mr. Jacob vander Lely, *Burgemeester en Raad der Stad Delft.*
— —— Marcus Lemp
— —— Gerardus Lequien, *Boekverkoper.*
— —— Anthony Lequien Junior.
— —— Alexander Anthony Lesturgeon.
— —— Willem van Leut.
— —— Cornelis Lever.
— —— Frans Limburg.
— —— Thomas van Lingen.
Mejuffrouw Maria van Loenen, *gebooren* Craendyk.
De Heer Rutgert van Loo.
— —— Daniel Loots.
— —— Willem van Loon Jansz., *Oud Schepen der Stad Amsterdam &c.*
— —— Mr. D. E. van Loosen, *Weesmeester en Oud Schepen der Stad Enkhuisen.*
— —— Jan Loten.
— —— Mr. Johan Willem Lormier, *Raad en Vroedschap der Stad Rotterdam.*
— —— Jacobus Louwaart.
— —— S. en J. Luchtmans, *Boekverkopers te Leiden*, 3 Exemplaren.
— —— Jacob Lutkeman.
— —— Mr. J. M Lutteken, *Comies op Vlieland.*
— —— Cornelis Jacob vander Lyn, 2 Exemplaren.
— —— Joan Servaas Lynslager.
— —— Carel Lynslager, *Schepen en Raad der Stad Amsterdam.*
— —— Floris Lynslager, *te Alkmaar.*
— —— D L.
— —— J. L.

M.

— —— Jacob Maagh.
— —— C. van Maarseveen Willemsz.
— —— Hermanus vander Maas.
— —— Nicolaas Maas.
— —— Martinus Magerus, *Boekverkoper.*
— —— Carel Anthony Marchant.
— —— Tobie Benjamin en Jean Maret,
— —— Mr. Johan van der Mark Egidiusz., *Raad en Oud Burgemeester der Stad Leiden. &c.*
— —— Jan van Markel
— —— Thiery de Marolles.
— —— Cornelis Maronier.
— —— Ryk van Marwyk.
— —— Pieter Mastenbroek Jacobsz.
— —— Mazyk en Golmart.
Mejuffrouw Catharina van der Meer, Weduwe J. van Dulm.
De Heer Johannes Menkema.
— —— Willem van der Meulen, 2 Exemplaren.
— —— Dirk van der Meulen.
— —— Jan Meyer.
— —— Christiaan Paulus Meyer.
— —— Carsten Meyer.
— —— Adam Meyer, *Boekverkoper*, 2 Exemplaren.
— —— Henricus Meyer, M. D.
— —— Christiaan Gotholff Meyer.
— —— Christoffel Michiels, *Rustend Predicant in de Luthersche Gemeente, te Batavia.*
— —— Mr. Jan Middelman.
— —— Jacob Cuyk van Mierop.
— —— Pieter Mol.
— —— Adriaan Molleman.
— —— Pierre Molles.
— —— Jacobus Mondoteguy.
— —— Nicolaas Muilman, *Schepen der Stad Amsterdam.*
— —— Wigbolt Muilman Willemsz., *Predicant in 's Gravenhage.*
— —— Casper Christiaan Mulder.
— —— Mr. Jacob Evert van Muyden.

De Heer Evert Adriaan van Muyden.
— —— Joan Muysken Junior.
— —— Jacobus Johannes Mylincq.
— —— Anthony Mylius.
— —— Mr. B. Mylius.
— —— Matthys Myzart.

N.

De Heer P. R. Nauta Beukes.
— —— Robbert Neel.
— —— Jacob de Nepveu.
— —— Jacob de Neufville.
— —— George Willem Nieman.
— —— Nicolaas Nieuhof.
— —— Willem Hendrik Noltenius.
— —— Jan Noms.
— —— Gerrit Noppen.
— —— S. van Nooten Jansz.
— —— Arnoldus Noteman.
— —— Joseph Fernandes Nunes.
— —— G. van Nymwegen.
— —— A. N.
— —— H. V. N.
— —— N. N.
— —— P. D. N.

O.

De Heer Willem Ockers.
— —— Jacob Odon.
— —— Barent Offenoord.
— —— Okke Okkes, *Boekverkoper.*
— —— Sebastiaan Olier.
— —— Jan Olivier.
— —— J. Olthoof.
— —— Dirk Onder de Linden, *Boekverkoper.*
— —— Matthys Ooster.
— —— Hendrik Oortkras.
— —— Dirk Oortmond.
— —— Hermanus Gerardus Oosterdyk. *M. D.*
— —— Reinier Ottens, *Konstverkoper* 2 Exemplaren.
— —— Adriaan de Mol van Otterloo, *Makelaar.*
— —— Jan Gosche van Oudshoorn.
— —— Cornelis Overgaauw.
— —— F. R. Overschie.
— —— Frans Overzee, *Capityn*, 3 Exemplaren.

P.

De Heer Jan Gerrit Paapmeyer.
— —— Jacob Paauw.
— —— J. en H. Palier, *Boekverkopers te s'Hertogenbosch.*
— —— Lieve Palsgraaf.
— —— Charles Pappiljon.
— —— Mr. F. Pauw, *Raad en Burgemeester der Stad Delft, Dykgraaf van Delfland, Bewindhebber der O. I. Comp.*
— —— Jan Pekstok.
— —— Bernard Cornelis de Petri.
— —— Jacobus Peykeren.
— —— Jan Benjamin du Peyrou, 2 Exemplaren.
— —— Piek, *Baron van Soelen.*
— —— Mr. Pieter Pielat.
— —— Joseph de Pinto.
— —— Cornelis Ploos van Amstel Jacob Cornelisz.
— —— Jacobus Ploos van Amstel.
— —— Abraham van der Poel.
— —— Mr. Jan van de Poll Pietersz., *Schepen en Raad der Stad Amsterdam &c., als Commissaris Gecommitteerd, tot de Receptie van hunne Doorluchtige en Koningklyke Hoogheden.*
— —— Egidius van de Poll, *Schepen der Stad Amsterdam.*
— —— Govert van der Pot, *in s'Hage.*
— —— Eduart van der Port.
— —— J. du Pré.
— —— A. du Pril.

De

De Heer Jan Coenraad Pruyſenaar.
— —— Chriſtiaan Jan Pyll.

R.

De Heer Casparus Raket.
— —— Henrick Raket.
Mejuffrouw Johanna Ras.
De Heer Jan Rat.
— —— Jan Raye, *Heere van Breukelerwaart.*
— —— Abraham Reeringh.
— —— Henricus Remmers Asweriszoon.
— —— Pieter Rendorp, *Commisſaris der Stad Amſterd.*
— —— Didrik Reus.
— —— Mr. Arnoldus de Ridder.
— —— Mathys Rietveld.
— —— Mr. Nicolaas Willem Roëll.
— —— Mr. Cornelis Roldanus, *Secretaris te Campen.*
— —— Daniel Gerard Römer.
— —— Engelbertus de Ronde.
— —— Aldert Roos.
— —— Jan Roos, *Boekverkooper.*
— —— Henricus van Rooyen.
— —— Dezelve voor de Heer E. T.
— —— Joan Roſiers.
— —— Daniel van Roſſen.
— —— H. J. Roullaud.
— —— Gerard de Roy, *Makelaar.*
— —— Jan Otto Ruts.
— —— Anthony van Ryſchoten en Zoon, *Boekverkopers*
— —— Jan Ryſer de Jonge.

S.

De Heer Guileaume Saint.
— —— Laurens Salm.
— —— Abraham du Sart.
Mevrouw de Weduwe Sautyn, *gebooren* van de Poll.
De Heer Anthonius Wilhelmus Schaaf, *M. D.*
— —— Simon Schaal.
— —— J. F. T. Schaap.
— —— Joan Schade.
— —— Jan Pieter van Schellebeek.
— —— Mr. Izaac Scheltes.
— —— Klaas Scholten.
— —— F. J. Schreuder.
— —— Balthaſar Schroder Dirksz.
— —— Mr. Johannes Martinus Schroder.
— —— Cornelis Schoon.
— —— Adriaan van Schoor, *Koopman Lid van Politie en Dispenſier aan Cabo de Goede Hoop.*
— —— Lucas Fredrik Schorer, *Raad der Stad Vlisſingen en Gedeputeerde in 's Lands Reekenkamer, in 's Hage.*
— —— Abraham Fredrik van Schurman, *Canunnicq van het Capittel van St. Maria, te Utrecht.*
— —— Otto Schutte.
— —— Jan Schuurmans.
— —— W. H. van Schuylenburg.
— —— Aldert Willem Zeedorff.
— —— Arent Diderik Seldſchap, *Boekverkoper.*
— —— Jan van Selow.
— —— Jacob van Benjamin Senior.
— —— Juda van Benjamin Senior.
— —— Jan Sevenbergen.
— —— Jan Simons.
— —— Jan Nicolaas Sivers, *Inſpector van het Collegium Medicum.*
— —— Mr. Jan Six, *Heer van Wimmenum, Schepen en Raad der Stad Amſterdam.*
— —— Pieter Slagregen, *Makelaar.*
— —— Mr. A. Slicher, *Raad en Schepen der Stad Haarlem.*
— —— Erve Slichtenhorſt en van Rees, *Boekverkopers.*
— —— Mr. Aelbrecht van Slingeland, *Secretaris der Stad Amſterdam.*
— —— Mr. Barthold van Slingeland, *Vryheer van Goidſchalkoort, in de Oud Raad der Stad Dordrecht.*
— —— Jan Slotboom.

De Heer Hendrik Sluyter.
— —— Coenraad Smit.
— —— Mr. Jan Willem Smit.
— —— Jan Smit, Mr. *Timmerman en Makelaar.*
— —— Abraham Smit.
— —— Pieter Smit de Jonge.
— —— Johannes Smit, *Boekverkoper*, 12 Exemplaren.
Mejuffrouw Maria Smit, *geboren* Pleger.
—— Anna Maria Smit.
De Heer Johannes Wilhelmus Smit.
— —— E. vander Smout. *Boekverkooper te Delft.*
— —— Johannes Sobbe.
— —— Pieter Som, *Raad en Oud Burgemeeſter der Stad Enkhuiſen.*
— —— Hendrik de Wakker van Son.
— —— Hendrik Jan Spyker.
— —— Jacob Speciaal, *Canunnicq van het Dom Capittel van St. Pieter te Utrecht.*
— —— Pieter van Stad.
— —— Dirk vander Stam.
— —— Hendrik vander Stam.
— —— Jacob van Stamhorſt.
— —— Jacobus Stanhoffius, *Boekverkoper*, 3 Exemplaren.
— —— Jacob van der Straal.
— —— Jacob Starrenberg.
— —— Jan van Stendel, *Boekverkooper* voor de Heer P. D. W.
— —— Jan van Sterling.
— —— Johannes Stockers.
— —— Daniel de Stoppelaer.
— —— Dirk Strosling.
— —— Johan Auguſt Sults.
— —— Jacobus Swart.
— —— Nicolaas Swart.
— —— Gerardus Swart.
— —— Jan Swartwout.
— —— Mr. Izaac Sweers, *Hooft-Officier der Stad Amſterdam &c.*
— —— P. P. S.

T.

Mejuffrouw Agata Taal.
De Heer Philippus Taddel.
— —— Jan van Tarelink.
— —— Chriſtiaan van Tarelink, *Schepen der Stad Amſterdam.*
— —— Pierre Tartara, *Boekverkoper.*
— —— Albert Hendrik Tekkelenburg.
— —— Mr. Egbert de Vry Temminck, *Burgemeeſter en Raad der Stad Amſterdam &c.*
— —— Mr. Pieter Cipriaan Teſtart, *Secretaris der Stad Amſterdam.*
— —— P. Teyler vander Hulſt.
— —— J. W. Thierens.
— —— Tiboel, *Medicyne en Stads Doctor te Purmerent.*
— —— Mr. Tielenus.
— —— Jacob Tin.
— —— Albert Titſing.
— —— Mr. Egidius Willem Tolling, *Commisſaris der Stad Amſterdam.*
— —— W. P. C. Top.
Mevrouw Agatha Trip, *geboren* Buis.
De Heer Jan Pieter Tronchyn.
— —— A. Hendrik van Tuxhorn.
— —— Cornelis Twisk, *Makelaar.*
— —— H. Ummethum.

V.

De Heer David Valentyn, 4 Exemplaren.
— —— Mr. Daniel Varlet.
— —— Mr. M. W. van Valkenburg, *Raad en Burgemeeſter der Stad Haarlem.*
— —— Frans van de Velde.
— —— Frans van de Velde Junior.
— —— Tobias van de Velde.
— —— Cornelis Verheul.
— —— Hilbrand Verlaen.

De Heer Willem Versteeg.
— —— Jacobus Versteege.
— —— Reinier Vinkeles.
— —— Hermanus Vinkeles.
— —— Jacob Visser.
— —— Gerrit Visser, *te Westzanen.*
— —— Cornelis van Vliet.
— —— Sybrand van Vlisingen.
— —— Jan van der Vogt.
— —— Arent Vollenhoven.
— —— Jan van Vollenhoven Junior.
— —— Willem van Vollenhoven.
— —— Jacob de Vos Junior.
— —— Mr. Mynard van Vossen, *Weesmeester en Oud Schepen der Stad Enkhuizen.*
— —— Mr. A. de Vries van Vossen, *Oud Schepen der Stad Enkhuizen.*
— —— Mr. E. de Vries van Vossen, *Raad in de Vroedschap der Stad Enkhuizen.*
— —— Robertus de Vries.
— —— Jan de Vries.
— —— Johannes de Vries.
— —— Gerrit de Vries.
— —— Arent de Vries Jongerhelt.
— —— Jacobus Vriese, *Boekverkoper.*
— —— Willem van Vuurst Junior.

W.

Mejuffrouw Catharina Elizabeth de Waard.
De Heer Jacob Waarts.
— —— Jan Wagenaar.
— —— Fredrik van der Wal.
Mejuffrouw de Weduwe Anthony Waldorp, *Boekverkoopster*, 5 Exemplaren.
De Heer Jan Gerard Waldorp.
— —— G. Warnars, *Boekverkoper*, 4 Exemplaren.
— —— Otto van Wel.
Mejuffrouw Johanna van der Werf.
De Heer Arent Westerhof.
De Heer Daniel Westerman.
— —— Mr. Anthony van Westhoven, *Schepen der Stad Alkmaar.*
— —— Gerrit Wiggers.
— —— Mr. David de Wild.
— —— Ortwinus Bernardus de Wilde.
— —— Nicolaas Wiltens.
— —— Hendrik de Winter, *Makelaar.*
— —— Nicolaas Witsen, *Secretaris der Stad Amsterdam.*
— —— Jonas Witsen, *Commissaris der Stad Amsterdam.*
— —— Mr. François de Witt, *Burgemeester en Raad der Stad Amsterdam.*
— —— Petrus Johannes de Wit, *Oud Burger-Raad, aan Cabo de Goede Hoop.*
— —— H. de Wit Jansz.
— —— Izaak de Wit.
— —— Nicolaus de Wolff.
— —— Johannes Wolfers.
— —— Willem Writs.
— —— Jan van Wullen.
Mejuffrouw Johanna Wydon, ***T. D.***
De Heer Nicolaas van Wyk.
— —— F. Wynandsbergen.
— —— Hendrik Wysman.
— —— G. W.
— —— W. v. W. 2 Exemplaren.

Y.

De Heer Yntema en Tiboel, *Boekverkopers.*
— —— Pieter Yver, *Konsthandelaar.*
— —— Jan Yver, *Makelaar.*

Z.

De Heer Jan George ten Zanten.
— —— Jacob van Zon.
— —— Bruno Zweerts.
— —— Ernst Zydelaer.
— —— Johannes van Zyp.

